

Gorenjski Glas

PETEK, 24. APRILA 2015

LETO LXVIII, št. 33, CENA 1,70 EUR, 14 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Zdravniki bodo vztrajali pri zahtevah

Sredina enourna opozorilna stavka zdravnikov je minila brez pretresov za bolnike. Če ne bodo uslišani, bo 28. maja enodnevna stavka, napovedujejo v sindikatu Fides.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Po sredini enourni opozorilni stavki zdravnikov v njihovem sindikatu Fides že napovedujejo, da bodo 28. maja stavkali ves dan, če vlada ne bo prisluhnila njihovim zahtevam po sprejetju standardov in normativov. »Smo majhni, ampak smo močni. Svojo moč pokažemo vsak dan pri svojem delu. Pri borbi za svoje pravice pa moč pokažemo redko,« je bil odločen predsednik zdravniškega sindikata Konrad Kuštrin. Opozorilni stavki se je sicer pridružil

tudi sindikat družinskih zdravnikov Praktik.um. Ministrica za zdravje Milojka Kolar Celarc sicer meni, da opozorilna stavka ni bila potrebna, saj so se s predstavniki zdravstvenih organizacij, med njimi tudi Fidesom, že dogovorili o nadgradnji moderne knjižnice in časovnici.

»Problemi so se v preteklih letih že tako nakopičili, da so razmere v zdravstvu zdaj že zelo kritične. Tako ne gre več naprej. V tem smo si zdravniki zelo enotni in bomo vztrajali do konca. Srčno upam, da nam bo vlada prisluhnila, saj si prav

nihče ne želi zaostritve stavke, kaj šele ponovitve tritedenske zdravniške stavke iz leta 1996,« je ob našem obisku v Zdravstvenem domu Kranj povedala specialistka družinske medicine Tjajana Kitić Jaklič, predstavnica sindikata Praktik.um. Pet družinskih zdravnikov, ki delajo v kranjskem zdravstvenem domu, je v sredo dopoldne za eno uro protestno prekinilo delo in se udeležilo sindikalnega zbora, na katerem so razpravljali o vzrokih za stavko in njenih ciljih.

▶ 2. stran Stavkajoči kranjski družinski zdravniki / Foto: Tina Dokl

Žito v rokah Podravke

Prodajo Žita, enega največjih slovenskih prehrabnih podjetij, spremlja vrsta vprašanj. Od tega, kaj se bo zgodilo s slovenskimi dobavitelji, do bojzani delavcev glede ohranitve obstoječih delovnih mest.

SIMON ŠUBIC

Ljubljana, Lesce – Konzorcij prodajalcev pod vodstvom Slovenskega državnega holdinga (SDH) je v torek 51,55 odstotka delnic Žita prodal hrvaškemu prehrabnemu velikanu Podravka, ki bo za dobro polovico enega največjih slovenskih prehrabnih podjetij, pod katerega sodita tudi Gorenjka in Žitova pekarna v Lescah, plačala dobrih 64 milijonov evrov oziroma 180,1 evra za

delnico. Medtem ko sta vodilna moža Žita in SDH Janez Bojc in Matej Pirc s prodajo zadovoljna, pa so do nje precej kritični predstavniki sveta delavcev in sindikata Žito ter Sindikata kmetijstva in živilske industrije Slovenije, ki se sprašujejo, čemu sploh prodaja podjetja, ki kaže pozitivne poslovne rezultate. Žito je bilo sicer uvrščeno na seznam petnajstih državnih podjetij, ki so namenjena prodaji.

▶ 15. stran

Ponovno v boj za kamniško urgenco

▶ 2. stran

Bo materinski duh dovolj za zmago?

CVETO ZAPLOTNIK

Spremljajte najboljši BAR na planetu od ponedeljka do sobote zvečer.

PLANET

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

JELOVICA

EKO OKNA sedaj ugodneje

-25%

jelovica-okna.si

91770352666025

AKTUALNO

Gasilce bo vodil Tomaž Krišelj

Kranjski mestni svetniki so po dolgi razpravi dali soglasje k imenovanju Tomaža Krišlja za direktorja Gasilsko reševalne službe Kranj. Na razpis se je javilo pet kandidatov, po dopolnitvi vlog so vsi ustrezali razpisnim pogojem.

3

POSLOVNI GLAS

Novi Kondor v prisilni poravnavi

Okrožno sodišče v Kranju je začelo postopek prisilne poravnave nad družbo za hotelirstvo in turizem Novi Kondor z Bleda. Postopek prisilne poravnave so začeli na predlog upnikov zaradi insolventnosti družbe.

15

GG+

Lesena brv edina vez s svetom

Potem ko je ob oktobrskih poplavalah narasla voda odnesla betonski most čez potok v Plastuhovi grapi, je 75-letna Matilda Erman ostala odrezana od preostalega sveta. Za povrh je pozimi ostala še brez tekoče vode v hiši.

25

GG+

Prisega na delo in poštenje

Aprila 1990 so bile v Sloveniji prve večstrankarske volitve. Ivan Oman je bil takrat izvoljen v državno predsedstvo. Z njim smo obudili spomine na takratno dogajanje in prisluhnili njegovim stališčem do današnje države.

29

VREME

Danes bo pretežno oblačno, občasno bo rahlo deževalo. Proti večeru se bo prehodno zjasnilo. Jutri bo zmerno do pretežno oblačno in večinoma suho. V nedeljo bo pretežno oblačno, občasno bo deževalo.

☁️☀️ 6/18 °C

jutri: pretežno oblačno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Terme Dobrna in nagrajenci

Cenjene naročnice in naročnike ter vaše prijatelje, znance in sorodnike vabimo, da se nam pridružite na skupnem oddihu v termah Dobrna, in sicer od četrтка, 21. maja, do nedelje, 24. maja. Nastanje-

ni bomo v štirizvezdičnem hotelu Higiea, vse štiri dni bomo vpeti v pester program s poudarkom na zdravju in dobrem počutju. Več o teh miniaturnih počitnicah si preberite na strani 8, ste pa prijazno vabljeni, da se nam pridružite!

Nagrajenci

Današnji koncert Halida Bešlića in Crvenih jabuk na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani si bodo ogledali Rosvita - Klavdija Kuhar iz Cerkelj, Danica Juvan iz Škofje Loke, Mitja Avsec iz Črnuč in Dora Anderle iz Radovljice. Vedeli so, da skupina Crvena jabuka prihaja iz Sarajeva. Nagradna križanka iz GG št. 28 (7. 4.) z geslom Na izlet na prekrasni Kras nagraduje Luko Novaka iz Gorij, Tončko Hafner iz Kranja in Matejo Zupan iz Radovljice. Križanka iz GG št. 29 (10. 4.) z geslom Pristno sladka pa nagraduje Marjeto Fojkar iz Škofje Loke, Viktorja Pungartnika iz Cerkelj in Ivanko Eržen iz Selc. Kot že veste, je bilo na radovljiškem Festivalu čokolade veselo. Tam je bila tudi stojnica Gorenjskega glasa, poleg pa stena, na katero ste lahko zapisali svoje misli o čokoladi in/ali časopisu. Knjižno nagrado za napisano misel prejmejo: Benjamin Šmid, Celje; Anica Vodnik, Kranj; Melina Džafič, Radovljica; Pia Kladnik, Cerklje; Alvin Halačević, Lesce; Franc Pogačnik, Podnart; Tjaša Pirih, Radovljica; Robert Stopar, Kranj; Irena Meglič, Križe in Ljubo Jančič, Radovljica. Nagrajencem čestitamo, vsem skupaj pa želimo prijetne prvomajske praznike.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme TONE GOMBOC iz Begunj na Gorenjskem.

Praznujemo dva praznika

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Prihodnji delovni teden bosta skrajšala dva državna praznika, v ponedeljek, 27. aprila, dan upora proti okupatorju, v petek pa 1. maj, mednarodni praznik dela.

Dan upora proti okupatorju, včasih imenovan dan Osvobodilne fronte (OF), praznujemo v spomin na ustanovitev Osvobodilne fronte slovenskega naroda leta 1941, deset dni zatem, ko je jugoslovanska vojska v Beogradu podpisala vdajo in dva tedna po okupaciji Slovenije. OF je Slovence pozvala k uporu proti nemškimi, italijanskim in madžarskim okupatorjem. Borčevske organizacije po Sloveniji ob tej priložnosti pripravljajo proslave, o nekaterih so nas obvestili tudi gorenjski organizatorji. V Škofji Loki bo slovesnost, s katero bodo proslavili

tudi sedemdeseto obletnico konca druge svetovne vojne, drevi ob 18. uri v Sokolskem domu. Nastopili bodo: baritonist Tone Habjan, harmonikar Nejc Jemec in glasbena skupina Campo Krizi. Slavnostni govornik bo Viktor Žakelj. Danes ob 18. uri bodo proslavili tudi v Kamniku, v parku Evropa pri Plečnikovi železniški postaji. Nastopili bodo: Mestna godba Kamnik, Združeni kamniški pevci in recitatorji ter govornik Goran Završnik. V Kranju pa bo prav na praznični ponedeljek že dvaindvajseti pohod prijateljstva in spomina v Udin boršt, ki ga organizira Krajevna organizacija borcev za vrednote NOB Kokrica. Pohodnike pričakujejo pri trgovini Mercator med 8. in 10. uro. Občinski odbor borcev za vrednote NOB Preddvor pa bo jutri, 25. aprila, priredil pohod k partizanski bolnici Košuta.

Ponovno v boj za urgenco

Na ministrstvu za zdravje so v sredo predstavili osnutek novega pravilnika nujne medicinske pomoči in novo mrežo izvajalcev, v kateri pa naj ne bi bilo več ambulante nujne medicinske pomoči v kamniškem zdravstvenem domu. V Kamniku, kjer v zvezi s tem protestirajo že vse od začetka leta, so zato ogorčeni.

JASNA PALADIN

Kamnik – Kot so predstavili na ministrstvu za zdravje, bo nujna medicinska pomoč po novem organizirana v enajstih glavnih in osemnajstih satelitskih urgentnih centrih, med katerimi pa ne bo več Kamnika, čeprav je ministrstvo samo priznalo, da je šlo v Kamniku za zelo vzorno enoto.

»Na Občini Kamnik in v Zdravstvenem domu dr. Julija Polca Kamnik smo šokirani zaradi izjave ministrstva za zdravje o ukinitvi Nujne medicinske pomoči v Kamniku. Kot smo uspeli izvedeti iz medijev, in ne s strani ministrstva, bomo v Kamniku očitno ostali brez urgence in to kljub zagotovilom omenjenega ministrstva, ki nam je pred dobrim mesecem dni poslalo pisno zagotovilo, da do sprememb ne bo prišlo. Kljub že pred časom poslanemu protestnemu pismu ministrici, zbranim 11.500 podpisom opozarjanju po komunikaciji z ministrstvom in delovno skupino, ki je v tajnosti pripravljala osnutek pravilnika, o odločitvah na tiskovni konferenci nista bila obveščena ne župan Marjan Šarec ne direktor Zdravstvenega doma dr. Julija Polca Kamnik Sašo Rebolj,« so sporočili z Občine Kamnik. Še posebej ogorčen je bil v sredo direktor zdravstvenega doma. »Način

Službo nujne medicinske pomoči v kamniškem zdravstvenem domu namerava ministrstvo – kljub drugačnim zagotovilom – zdaj vendarle ukiniti.

lansiranja podatkov najprej medijem je nezaslišan. In to kaže odnos ministrstva do občanov in občanov. V Kamniku ni nihče vedel nič. Če ne bi novinarji začeli klicati, o zadevi ne bi vedeli nič. Pravijo, da je osnutek pravilnika pripravljala stroka. Prava stroka bi morala vedeti, da z ukinitvijo Nujne medicinske pomoči v Kamniku in njeno preselitvijo v Domžale Kamnik izpade iz desetih minut, kolikor je še zadnji možen čas za oživiljanje, v drugačnem primeru nastopi smrt.«

Med dvanajstimi urgentnimi centri, ki bodo v Sloveniji izvajali nujno medicinsko pomoč, je na Gorenjskem urgentni center Jesenice, tako imenovani satelitski urgentni centri pa so predvideni v Kranju, Škofji Loki in Domžalah. Za neprekinjeno zdravstveno varstvo bo poskrbljeno v Kranjski Gori, na Bledu, v Radovljici, Trzinu, Bohinju in Kamniku.

»Zdaj se vidi in se potrjuje, kako prav smo ravnali, da smo zagnali vik in krik in smo zbirali podpise in opozarjali na te zadeve. In očitali so nam, da smo agresivni v svojem početju. Delovna skupina očitno ignorira naša mnenja in različne proteste in pride na tiskovno konferenco točno z istim predlogom, za katerega so trdili, da je še vse v oblakih in da mi pretiravamo. Je pa tukaj eno ključno vprašanje, ki ga bom ponovno zastavil delovni skupini. Zakaj

Domžale ja, Kamnik pa ne? Če je namen širitev te mreže zagotavljanje boljše oskrbe, potem bi pričakovali, da bo to šlo bolj navzven proti periferiji, ostaja pa vse skupaj v nekem centru. To je bistveno vprašanje in ta delovna skupina se očitno poživlja na vse. Mi ostajamo pri svojih stališčih, ki jih bomo branili. Bojimo se najhujših primerov pa tudi tistih, ki niso življenjsko ogroženi, kajti občina s 30.000 prebivalci skupaj s 37.000 prebivalci, bo skratka ostala brez takšne oskrbe, kot jo ima danes. To trdimo ves čas in to bomo trdili tudi naprej,« je odločen župan Marjan Šarec.

Reorganizacija naj bi bila dokončana do leta 2019. Na ministrstvu vztrajajo, da bo nova mreža skrajšala čakanje bolnikov in odpravila podvajanje storitev.

Zdravniki bodo vztrajali pri zahtevah

◀ 1. stran

»Danes dopoldne nas je sicer v službi sedem družinskih zdravnikov, vendar dve kolegici nista mogli stavit; ena dežura v urgentni ambulanti, druga pa ima danes zaradi nadomeščanja dve ambulanti in ima preveč dela, da bi si lahko privoščila ustavitve dela. Prav tako se sindikalnemu zboru niso mogli pridružiti štiri zdravniki, ki delajo na periferiji, saj bi jim pot do sem in nazaj vzela preveč časa. Stavkajo seveda tudi vsi zdravniki, ki so člani Fidesa, pa tudi mnogi koncesionarji,« je pojasnila. Za čas enournne stavke so paciente že predhodno prenaročili oziroma

jih za to uro niti niso naročali, medtem ko so se na vse nujne primere takoj odzvali, je Kitič Jakličeva zagotovila, da zaradi opozorilne stavke pacienti niso ostali brez ustrezne obravnave.

Mirno in brez zapletov je po zbranih podatkih opozorilna stavka potekala tudi v drugih zdravstvenih ustanovah po Gorenjskem. V Splošni bolnišnici Jesenice so nam tako pojasnili, da se je enournne stavke udeležila večina od 110 zdravnikov specialistov in specializantov, natančnega števila pa nam zaradi potreb po zagotavljanju nujne medicinske pomoči niso uspeli posredovati. »Vsi pacienti, mlajši od 18 in starejši od

65 let, vse nosečnice in porodnice, pacienti z infektivnimi stanji, poslabšani kronični bolezni so bili tudi med enournno stavko obravnavani nemudoma ob prihodu v bolnišnico,« so zagotovili. Podobno je bilo tudi v Kliniki Golnik, kjer se je v času stavke na sestanku zbralo 13 zdravnikov, članov Fidesa, obravnavali pa so perečo problematiko normativov. »V tem času so bili v skladu s predpisi obdelani vsi urgentni pacienti,« so dodali.

Zdravniki zahtevajo, da vlada sprejme standarde in normative, ki so že opredeljeni v modri knjizici iz leta 2008, ter trikratno povprečno slovensko plačo. Povprečna plača zdravnika po

podatkih Fidesa trenutno znaša 1,89 povprečne slovenske plače. »Sprejetje dogovorjenih standardov in normativov bi precej izboljšalo kakovost obravnave bolnikov, saj bi jim lahko namenili več časa – za prvo obravnavo imamo zdaj na voljo največ sedem minut, po novih standardih pa bi imeli za obravnavo akutnih primerov dvanajst minut, za kronične primere pa petnajst minut. Splošni zdravniki bi imeli tako čas izvesti tudi enostavne posege, kot je zašitje manjših ran, medtem ko se sedaj pogosto zgodi, da take paciente zaradi preobilice dela raje napotimo v bolnišnico,« je razložila Tatjana Kitič Jaklič.

V krizi tudi nekaj dobrega

Kriza je prinesla tudi nekaj dobrega, saj je podjetnike in obrtnike z obeh strani Karavank spodbudila k sodelovanju, razmišlja predsednik Slovenske gospodarske zveze na Koroškem Benjamin Wakounig.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Benjamin Wakounig, ki Slovensko gospodarsko zvezo iz Celovca vodi že osem let, je prepričan, da bo pred tednom dni podpisan sporazum o sodelovanju z Obrtno-podjetniško zbornico Kranj prinesel tudi konkretne pozitivne rezultate v čezmejnem podjetniškem sodelovanju. O aktivnostih SGZ in poslovnih priložnostih na avstrijskem Koroškem je spregovoril tudi za naš časopis.

V kakšni kondiciji je koroško gospodarstvo?

»Dežela Koroška je v slabi gospodarski in finančni situaciji, v kateri se je znašla skupaj s Hypo banko. Predvsem za gospodarstvo je to velik problem, medtem ko se mala in srednje velika podjetja sorazmerno dobro razvijajo. Tudi pri nas smo prišli do spoznanja, da je osredotočenost na Koroško premalo za uspešen razvoj, to je možno doseči le s sodelovanjem in povezovanjem. S slovenskimi zbornicami imamo v zadnjih letih zelo dobre odnose, k čemur je mogoče malo doprinesla tudi kriza, ki je številne obrtnike in podjetnike na obeh straneh meje prisilila v iskanje novih poslovnih priložnosti. Lahko bi rekel, da je v tem pogledu kriza prinesla tudi nekaj pozitivnega.«

Benjamin Wakounig, predsednik Slovenske gospodarske zveze iz Celovca / Foto: Tina Dokl

SGZ je v zadnjem letu s strani slovenskih podjetij prejela okoli 800 prošenj za pomoč. Kakšno pomoč najpogosteje potrebujejo?

»V prvi vrsti za svoje izdelke iščejo pot do avstrijskega trga, povprašujejo tudi po kooperantih, nekateri samo potrebujejo zaposlitev ali poslovne kontakte, določeni pa bi se želeli v Avstrijo tudi preseliti. Kolikor lahko, pomagamo, jim odpiramo vrata, a vsega ne zmoremo, saj smo vendarle majhna zveza z zgolj štirimi zaposlenimi.«

Kaj svetujete slovenskim podjetnikom in obrtnikom,

ki bi radi poslovali na vaši strani Karavank?

»Vsakemu najprej svetujem, naj se na prihod v Avstrijo dobro pripravi, biti mora tudi v dobri finančni kondiciji. Osnova za uspeh na avstrijskem trgu je dober proizvod in spoštovanje pravil igre. V primeru nespoštovanja avstrijske zakonodaje lahko nastopijo resne težave, kar meče slabo luč tudi na ostala slovenska podjetja. Ampak saj ne gre za kakšne posebne predpise, ki jih ne bi poznali tudi v Sloveniji.«

Sporazum s kranjsko zbornico je le eden v vrsti sporazumov, ki ste ga doslej

sklenili. Pa prinašajo tudi rezultate?

»Malo je takih zbornic, ki ima sklenjenih toliko sporazumov na relaciji Avstrija-Slovenija kot mi. Seveda sporazumi prinašajo tudi povsem konkretne rezultate. Izpostavil bi samo dva večja primera. Podjetje iz Krškega tudi po zasluzi takšnega sporazuma v Avstriji danes zaposluje že sto ljudi, po drugi strani pa je podjetje iz Pliberka osnovalo kooperacijo s celjskim podjetnikom, ki danes za avstrijsko podjetje izdeluje skoraj vse avtomobilske komponente. Skozi takšna sodelovanja smo pripeljali tudi že precej tujih vlagateljev.«

Kje pa vidite največje ovire za čezmejno podjetniško sodelovanje?

»Ovire so predvsem logistične narave, saj so Karavanke kar precejšnja bariera, zato se že veselim napovedane gradnje druge cevi karavanškega predora. V avstrijskih podjetjih obstaja kar precejšnja želja po sodelovanju s slovenskimi podjetji, a v mnogih so razočarani zaradi številnih administrativnih ovir v Sloveniji. Toda če neko slovensko podjetje ponuja dober proizvod, ne vidim ovir, ki se je ne bi dalo premagati. Težave so vsepovsod, tudi pri nas, toda kjer je cilj, je tudi pot. Seveda pa mora vsak najprej sam stopiti nanjo.«

Gasilce bo vodil Tomaž Krišelj

Kranjski mestni svetniki so po dolgi razpravi vendarle dali soglasje k imenovanju Tomaža Krišlja za direktorja Gasilsko reševalne službe Kranj.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Na sredini seji so kranjski mestni svetniki veliko pozornosti in časa namenili kadrovskim zadevam. Za ravnatelja Osnovne šole Jakoba Aljaža so pozitivno mnenje dali dosedanjemu ravnatelju Milanu Rogljju, ki je bil za to mesto tudi edini kandidat. Prav tako so imenovali volilno komisijo, katere predsednik je Aljoša Ravnikar.

Najdaljša polemika je bila ob soglasju k imenovanju novega direktorja Gasilsko reševalne službe Kranj. Kot je znano, je Svet zavoda Gasilsko reševalne službe Kranj februarja dobil vlogo dosedanjega direktorja Vojka Artača za sporazumno prekinitev mandata direktorja in odpoved delovnega razmerja zaradi upokojitve. Na razpis za novega direktorja se je javilo pet kandidatov, po dopolnitvi vlog treh od njih pa so vsi ustrezali razpisnim pogojem.

Komisija je s kandidati opravila razgovore, nato je svetu zavoda kot najustrenejšega predlagala Tomaža Krišlja. Svet zavoda je sklenil, da za novega direktorja imenujejo Tomaža Krišlja, kranjske mestne svetnike pa zaprosil za soglasje.

Tomaž Krišelj / Foto: Gorazd Kavčič

Kot je pojasnila predsednica Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja Beti Jenko, so se trije od štirih članov komisije (eden je manjkal) strinjali, da je novi direktor GRS Kranj Tomaž Krišelj, eden pa je bil proti. Kot je pojasnil svetnik Andrej Šuštaršič, je po pregledu vlog presodil, da nihče od kandidatov ne izpolnjuje vseh pogojev za tako odgovorno delo. Po razpravi, v kateri je bilo slišati tudi obtoževanja o vračanju uslug za podporo pri kandidaturi za župana, so svetniki s 17 glasovi za in 9 proti (drugi so se vzdržali) izglasovali, da bo Tomaž Krišelj vendarle novi direktor Gasilsko reševalne službe Kranj.

Na črpalkah tudi izročanje paketov

Poleg oddajanja paketnih pošilk bo na nekaterih bencinskih servisih kmalu možen tudi njihov prevzem. Poleg tega bo Pošta Slovenije letos vzpostavila mrežo samopostrežnih avtomatov za pakete.

ANA ŠUBIC

Kranj – Pošta Slovenije letos uvaja več novosti na področju paketne dostave. »Pri novostih smo usmerjeni v poenostavitve za kupce blaga prek spleta in dvig kakovosti uporabniške izkušnje. Kupcem blaga v spletnih trgovinah želimo omogočiti, da do naročenega pridejo čim prej in na za njih najbolj enostaven način,« poudarja član poslovodstva Pošte Slovenije Vinko Filipič. Uporabniki poštnih storitev lahko pošiljke oddajo na več kot 660 lokacijah, od tega na 550 poštah in na 114 Petrolovih bencinskih servisih. Med njimi so tudi nekateri bencinski servisi v Kranju, na Jesenicah, v Trzinu,

Šenčurju, Škofji Loki, Žireh, Medvodah, Komendi, Kamniku, Domžalah in Trzinu. »V kratkem bomo na bencinskih servisih začeli tudi z izročanjem paketov,« so pojasnili na Pošti Slovenije.

Pošta Slovenije bo v sklopu reorganizacije in optimizacije poslovanja s prvim majem združila več poslovnih enot. Poslovna enota Kranj se bo tako pridružila Poslovni enoti Ljubljana.

Kot poudarjajo, 99 odstotkov paketnih pošilk dostavijo že naslednji dan po oddaji, v dveh dneh po oddaji pa dostavijo vse pakete. Mesečno sicer sprejmejo oz. dostavijo več kot 500 tisoč paketov. V sobotno dostavo paketov je vključenih 60 odstotkov gospodinjstev v

Sloveniji, na Gorenjskem pa dobra polovica. Nudijo tudi druge alternativne oblike dostave, Filipič pa pri tem izpostavlja dostavo v izbranih časovnih terminih, dostavo na izbran naslov ali poš-

to, možnost klica pred dostavo paketa, možnost ponovne dostave paketa in možnost dogovora za nov termin dostave.

Podprli so tudi brezgotovinsko plačevanje odkupnin na dostavi. S POS-terminali je opremljenih 97 slovenskih pismonoš, ki dostavljajo

paketne pošiljke, do konca leta jih bo še 500. Na Gorenjskem za zdaj brezgotovinsko plačilo odkupnin paketnih pošilk omogočajo na območju pošte 4240 Radovljica. Do konca leta načrtujejo širitev brezgotovinskega plačevanja, kot napovedujejo, zagotovo tudi na določenih gorenjskih poštah, a konkretnih območij še niso določili.

Letos nameravajo vzpostaviti tudi mrežo samopostrežnih avtomatov za prevzem in oddajo pošilk 24 ur na dan. »Aktivnosti za postavitve avtomatov, tudi za izbiro najprimernejših lokacij, so v teku, zagotovo pa bo del te mreže tudi območje Gorenjske,« so povedali v Pošti Slovenije.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA

Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sredo od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjske (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog. / Trisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,70 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Župan predlaga interpelacijo

Bohinjski župan Franc Kramar je opozicijskim strankam poslal predlog interpelacije zoper ministrico za okolje in prostor Ireno Majcen. Očita ji neizvajanje in neupoštevanje zakona o Triglavskem narodnem parku.

ANDRAŽ SODJA

Bohinjska Bistrica – Župan je takole pojasnil svojo odločitev: »Za predlog interpelacije sem se odločil zaradi tega, ker sem izčrpal vsa možna sredstva. Takoj, ko začnemo govoriti o težavah, ki jih imajo Bohinjci kot prebivalci Triglavskega narodnega parka, se vsi začnejo obračati stran. Slišali smo že številne obljube, predloge, zagotovila, vedno pa je ostalo le pri besedah.«

V predlogu interpelacije tako bohinjski župan opozarja na hudo malomarnost pri izvajanju zakona o Triglavskem narodnem parku, ki s polovičarsko integriteto v praksi povzroča nedopustno škodo prebivalcem in gospodarstvu znotraj parka. Ti so namreč soočeni s številnimi prepovedmi in omejitvami, ob tem pa ne dobijo nikakršnih odškodnin ali nadomestil. Kot je še dodal Kramar, je predlog interpelacije poslal opozicijskim strankam, saj je funkcija opozicije tudi nadzor. V predlogu interpelacije je zapisal, da ocenjuje, da je za kršitve zakona odgovorna ministrica, saj je imela čas, da jih odpravi, vendar je kljub številnim opozorilom o nepravilnostih nadaljevala s kršitvami, kar po

mnenju župana njeno odgovornost še poveča. Župan sicer že vrsto let opozarja na težave, s katerimi se soočajo prebivalci parka, vendar se kljub številnim visokim obiskom in obljubam ni še nič spremenilo. Dogaja se ravno nasprotno, saj so v predlogu načrta upravljanja Triglavskega narodnega parka finančne postavke, namenjene za podporo razvoja v naslednjih desetih letih, zanemarljive.

Po zakonu o Triglavskem narodnem parku bi se moral sedež parka do junija letos preseliti v Bohinj, saj se tedaj izteče skrajni rok za usklajitev ustanovnega akta, ki določa sedež uprave parka, ki po zakonu o TNP pripada občini z največ prebivalci znotraj parka. Sedež uprave je sedaj na Bledu, zato je pogosto slišati, da zaposleni v parku sploh ne vedo, kakšno je življenje ljudi v parku. Ob tem je Kramar izpostavil še nelegitimnost imenovanja vršilca dolžnosti direktorja javnega zavoda TNP, ki ga imenuje vlada po predhodnem mnenju sveta zavoda. Svet zavoda je podal negativno mnenje o kandidatu Bogomirju Brezniku, a je bil slednji kljub temu imenovan za vršilca dolžnosti direktorja parka.

Digitalni vodnik po zanimivostih parka

Bled – Triglavski narodni park je pripravil digitalni vodnik, ki obiskovalcem omogoča, da na enostaven način prek pametnih telefonov in tablic poiščejo informacije o naravnih in kulturnih znamenitostih, tematskih, kolesarskih in pohodnih poteh ter drugih možnostih za rekreacijo znotraj Triglavskega narodnega parka in Naravnega parka Julijsko Predgorje v Italiji, obsega pa tudi zanimivosti na Krasu in v Ljubljani z okolico. Aplikacija, ki je na voljo za mobilne naprave v spletnih trgovinah Google Play in App Store, se nahaja pod imenom Julius Guide. Pripravili so jo v okviru projekta Julius – raba in ovrednotenje kulturne dediščine ter skupna uporaba športne infrastrukture na čezmejnem območju od Julijskih Alp do Jadrana. Na območju Triglavskega narodnega parka so ta čas predstavili 55 točkovnih zanimivosti in 14 tematskih poti. Z izbiro točke ali poti se prikaže zemljevid in točna lokacija ter kratek opis s slikovnim materialom. Vodnik je na voljo v slovenskem, italijanskem in angleškem jeziku.

Poletna sezona v Kranjski Gori

Kranjska Gora – V Kranjski Gori danes začnejo poletno sezono. Kot je sporočila Klavdija Gomboc iz RTC Žičnice Kranjska Gora, bodo odprli prenovljen kolesarski park, novost v ponudbi pa je tudi kolesarska sezonska vozovnica Slovenske Alpe, s katero bodo obiskovalci lahko kolesarili v kolesarskih parkih Kranjska Gora, Vogel in Krvavec. Danes odpirajo tudi poletno sankališče Besna Pehta in panoramske vožnje s sedežnico Vitranc 1. Do tretjega maja bodo obratovali vsak dan med 9. in 17. uro, v maju in juniju od petka do nedelje med 9. in 17. uro, od 25. junija naprej pa vsak dan.

S kolesom po Jesenicah

Vzpostavili so avtomatiziran kolesarski sistem JeseNICE bikes, v sklopu katerega si je mogoče izposoditi petnajst navadnih in šest električnih koles.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Na Jesenicah so v sredo namenu predali avtomatiziran kolesarski sistem JeseNICE bikes. V sklopu sistema so postavili tri kolesarnice – pred stavbo Občine Jesenice, pri TIC-u nasproti železniške postaje in na Hrušici, kjer si je mogoče brezplačno izposoditi navadno ali električno kolo. Za zdaj je na voljo petnajst navadnih in šest električnih koles. Sistem deluje tako, da si uporabnik pred prvo uporabo v TIC-u priskrbi kartico (enoletna članarina znaša deset evrov), ki omogoča 840 minut oziroma štirinajst ur izposoje koles tedensko. Kolo si je mogoče izposoditi v eni kolesarnici in ga vrniti v drugo. Kot je dejal jeseniški župan Tomaž Tom Mencinger, na ta način želijo spodbuditi kolesarjenje v občini in tudi širše. Da bi uvedli enoten sistem izposoje koles, se namreč že dogovarjajo z župani Kranjske Gore, Žirovnice, Bleda in Radovljice. Vera Djurić Drozdek, vodja oddelka za gospodarstvo na Občini Jesenice, je dejala, da si želijo, da bi kolesarski sistem uporabljali ne le

Prva sta si kolo iz avtomatiziranega kolesarskega sistema izposodila župan Tomaž Tom Mencinger in podžupan Miha Rebolj in se zapeljala po poligonu. / Foto: Gorazd Kavčič

turisti, temveč tudi domačini, saj je kolo zdravo, učinkovito prevozno sredstvo, ki je tudi prijazno do okolja. Kot je dejal Mladen Bijeljac iz Multimedijske hiše IBIS, ki je bila dobavitelj sistema, bodo na osnovi izkušenj in potreb uporabnikov sistem še nadgrajevali. Za zdaj bo deloval od maja do konca novembra, prek zime pa ne.

Ureditev avtomatiziranega kolesarskega sistema je stala

okrog 50 tisoč evrov, sodi pa v sklop projekta IDAGO, ki je potekal v občinah Jesenice, Kranjska Gora in Trbiž. Njegov namen je bil izboljšanje dostopnosti in atraktivnosti gorskih obmejnih območij. V sklopu projekta so na Jesenicah uredili tudi parkirišča in del ceste v Planini pod Golico, lani pa so vzpostavili tudi brezplačno avtobusno povezavo iz Planine pod Golico do Trbiža. Poleg tega

je Občina Jesenice namenila še 15 tisoč evrov za nakup šestih električnih koles, uredili pa so tudi dve vstopni točki na daljinsko kolesarsko povezavo, in sicer na Stari Savi in pri Športni dvorani Podmežakla. Izdelali so tudi zloženko Kolesarski izleti po občini Jesenice.

Občina Jesenice je šesta v državi, ki je dobila avtomatiziran kolesarski sistem, in prva na Gorenjskem.

Gimnazija Jesenice praznuje

Ob sedemdesetletnici Gimnazije Jesenice so pripravili vrsto zanimivih dogodkov, med drugim tudi okroglo mizo o prihodnosti šolstva in gospodarstva na Jesenicah.

URŠA PETERNEL

Jesenice – V torek so na Gimnaziji Jesenice začeli sklop dogodkov ob praznovanju sedemdesetletnice. Najprej so odprli razstavo fotografij, slik, knjig in mozaika z naslovom Od trnja do zvezd, zatem pa pripravili okroglo mizo o prihodnosti razvoja

šolstva in gospodarstva na Jesenicah. Na njej so sodelovali: Vera Djurić Drozdek, vodja oddelka za gospodarstvo na Občini Jesenice, starosta ekonomistov prof. dr. Jože Mencinger in Darko Mikec, direktor in solastnik uspešnega jeseniškega podjetja DaMa.Tech. Zanimivo, vsi trije so nekdanji

maturanti Gimnazije Jesenice. Vera Djurić Drozdek je predstavila nekaj kazalcev gospodarskega razvoja Jesenic in med drugim dejala, da kazalniki niso tako zelo slabi, kot mnogi mislijo. Stopnja brezposelnosti znaša 13 odstotkov, kar je manj od slovenskega povprečja, dodana vrednost na zaposlenega dosega gorenjsko povprečje, plače slovensko povprečje (povprečna bruto plača lani je znašala 1539 evrov). Res pa je, je dejala, da število prebivalcev vztrajno pada. In prav o tem – kaj storiti, da bi se mladi po koncu študija vrnili na Jesenice in prispevali k razvoju kraja, je tekla beseda na okrogli mizi. Anketa med dijaki je pokazala, da si jih kar tretjina želi zaposliti v tujini. Kot je dejal prof. dr. Jože Mencinger, nova generacija mladih ljudi o sebi razmišlja kot o Evropejcih in o Evropi kot o svoji domovini. Zato je razumljivo, da mnogi ne želijo ostati

v Sloveniji. Dejstvo je tudi, je dejal, da je za mlade generacije težko, saj po študiju težko dobijo zaposlitev, prav tako je socialna varnost bistveno drugačna, kot je bila v preteklosti. Darko Mikec je s predstavitvijo svoje poslovne poti predstavil primer, kako je mogoče uspeti tudi na Jesenicah. Ravnateljica Gimnazije Jesenice Lidija Dornig je dejala, da je zelo pomembno, da mladi ostanejo na Jesenicah in prispevajo k razvoju mesta.

V sklopu praznovanj je v sredo v dvorani gledališča potekala tudi gledališka predstava Gimnazijskega teatra Pohujšanje v dolini Šentflorjanski, ki jo je režiral Gregor Čušin, prav tako nekdanji jeseniški gimnazijec. Šestega maja bo potekala še slavnostna akademija ob obletnici, 9. maja pa srečanje vseh generacij, na katerega se je prijavilo že več kot sedemsto nekdanjih gimnazijcev.

Okrogle mize o prihodnosti šolstva in gospodarstva na Jesenicah so se udeležili Vera Djurić Drozdek z Občine Jesenice, prof. dr. Jože Mencinger in Darko Mikec, direktor uspešnega podjetja DaMa.Tech. Vsi trije so nekdanji maturanti Gimnazije Jesenice. / Foto: Gorazd Kavčič

Tretji center ponovne uporabe

Včeraj so tudi v Šenčurju odprli center ponovne uporabe. V tamkajšnjem zbirnem centru bodo zbirali odpadke, ki se jih da predelati in prodati uporabnikom po simbolični ceni.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Šenčur – V zbirnem centru v Šenčurju so včeraj odprli center ponovne uporabe, ki je plod sodelovanja Komunale Kranj, Občine Šenčur in Fundacije Vincenca Drakslerja. »To je za radovljiskim in kranjskim že tretji center ponovne uporabe na Gorenjskem,« je povedal direktor kranjske komunale Evstahij Drmota. »V njem se zbirajo zavrženi, a še uporabni izdelki, ki se jih da predelati in nato ponuditi na tržišču. V Kranju je tudi trgovina s takimi izdelki. Poleg tega, da s centri ponovne uporabe zmanjšujemo obremenitev okolja z odpadki, je to tudi priložnost za vključevanje težje zaposljivih brezposelnih v takšna dela.«

Župan Ciril Kozjek je izrazil zadovoljstvo ob odprtju centra ponovne uporabe

v Šenčurju, ki se je zgodilo prav na dan občinskega praznika (23. aprila), in poudaril, da v občini z odpadki ravnajo odgovorno. Novi center pa ponuja tudi priložnost za ozaveščanje mladih. Tako so dan odprtja centra združili z Eko dnevom v Osnovni šoli Šenčur, ki ga po besedah ravnateljice Majde Vehovec prirejajo drugo leto zapored, letos pa je bil ta dan še posebej atraktiven, saj so otrokom omogočili tudi ogled (in vožnjo) vozil in mehanizacije kranjske Komunale.

Iz centra ponovne uporabe bodo zavržene predmete, ki jih je še mogoče predelati, predali Fundaciji Vincenca Drakslerja, kjer jih bodo popravili, obnovili in prodali novim uporabnikom po simbolični ceni. Nada Bogataj Kržan, ki vodi fundacijo, je povedala, da so v zadnjih treh letih,

Ciril Kozjek, Nada Bogataj Kržan in Evstahij Drmota v centru ponovne uporabe v zbirnem centru v Šenčurju

odkar obstaja njihovo socialno podjetje, pred propadom rešili 50 ton odpadkov,

samo lani 27 ton. V delo pri predelavi vključujejo bivše odvisnike, invalide in druge

težje zaposljive. Te projekte podpirata tudi država in Evropski socialni sklad.

Svetniki in svetnice bodo kolesarili

Kranj – Kranjski mestni svetniki in delavci občinske uprave so ta teden dobili povabilo na kolesarjenje po Kranju in okolici. To bo organizirano 14. maja ob 16. uri, kolesarji pa se bodo zbrali pred občinsko stavbo in se nato odpeljali proti Čirčam, Planini in Hujam. Namen skupnega kolesarjenja je, da si ogledajo kolesarske poti, ki so bile zadnja leta grajene precej parcialno. Želja komisije je, da za začetek naredijo vsaj najnujnejše za izboljšanje varnosti kolesarjev, kasneje pa naj bi naredili tudi nove kolesarske poti.

Boris Vehovec je novi podžupan

Kranj – Na sredini seji kranjskega mestnega sveta je župan Boštjan Trilar, ki je prejšnji mesec ostal brez obeh podžupanov, sporočil, da je svetnika Borisa Vehovca imenoval za podžupana. Vehovec, ki je svetnik VZK – Več za Kranj, stranke za lepšo prihodnost, bo pokrival področje družbenih dejavnosti. Funkcijo bo opravljal nepoklicno.

V PON., 27. APRILA, ODPRTO OD 9:00 DO 18:00!

kika

Leiner

NIHČE DRUG NE ZMORE TEGA

-25%

NA

Jardini

VRTNO POHIŠTVO

¹⁾ Popust velja na doslej veljavno prodajno ceno. Ne velja za že naročene izdelke. Popusta ni možno kombinirati z drugimi akcijami. Popust ne velja za reklamne cene in izdelke iz serije Toulouse. Velja do odprodaje zalog. Tiskovne napake niso izključene.

Dvomi o gasilskem odloku

Šenčurski občinski svetniki so v drugem branju potrdili odlok o javni gasilski službi v občini Šenčur.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Šenčur – Odlok bi morali obravnavati že na prejšnji seji, a ga je župan Ciril Kozjek umaknil, tokrat pa ponovno ponudil v odločanje. Vmes so namreč v nekaterih prostovoljnih gasilskih društvih nastali pomisleki, zakaj je odlok sploh potreben in kako bi bilo z njihovo lastnino v primeru prenehanja dejavnosti. Z občinske uprave so pojasnili, da je odlok potreben, ker ga nalaga zakonodaja, župan pa je dodal, da ga je temeljito pojasnil poveljnik občinskega gasilskega poveljstva, prav tako so ga pregledali v Gasilski zvezi Kokra. Če bo praksa pokazala slabosti odloka, ga lahko v prihodnje tudi spremenijo.

V občini deluje deset prostovoljnih gasilskih društev, nekateri imajo lastne prostore, nekateri pa gostujejo v občinskih. Pomisleki so se pojavili ravno v zvezi s tem, zato župan napoveduje, da bodo še letos poenotili pogoje enih in drugih. Svetnica Mirjana Čemažar je menila, da je problem zlasti v tem, kdo naj bi gasilske domove

vzdrževal. V društvih se boji, da jih bodo morali izključno sami. Župan meni, da jim ne morejo v celoti odpreti občinskega proračuna. Že sedaj iz njega prispeva veliko del za gasilsko dejavnost, poleg tega nekateri gasilski domovi svoje prostore oddajajo v najem in lahko v svoje stavbe vlagajo tudi iz pridobljene najemnine. So bili pa svetniki naklonjeni predlogu, naj se gasilska društva pozove, da pripravijo ocene morebitnih investicij v prihodnjih letih, potem pa se v občini dogovorijo, koliko naj bi društva vložila sama in koliko občina. Svetnik Simon Kuhar je menil, da je pri tolmačenju odloka morda prišlo zgolj do težav v komunikaciji, Valerij Grašič pa, da si odlok zasluži podporo. Župan Kozjek meni, da je strah gasilskih društev odveč, da gasilskega premoženja ne bo nihče »odnesel« iz občine, če bi društvo morebiti prenehalo s svojo dejavnostjo. Kot človek, ki je v občini prvi odgovoren za požarno varnost, pa meni, da jo odlok dobro ureja. Dokument so svetniki sprejeli s 15 glasovi, dva svetnika sta bila proti.

Štorklje gnezdijo na dimniku župnišča

JANEZ KUCHAR

Cerklje – Sredi aprila se je v Cerklje vrnil par štorkelj, ki se je pred zimo umaknil v tople kraje. Vrnil se je v gnezdo na dimniku župnišča, kjer je prvič gnezdil pred štirimi leti. O štorkljah je razširjenih več legend, najbolj znana je ta, da prinašajo otroke. Če smo malo hudomušni,

lahko povežemo gnezdenje štorkelj na dimniku župnišča z večjim številom rojstev otrok v župniji v zadnjih letih.

V Sloveniji gnezdi več kot dvesto parov belih štorkelj, največ v severovzhodnem delu države. Skoraj izključno gnezdi v urbanem okolju na strešnih slemenih, dimnikih ter na električnih in gnezdilnih drogovih.

Spomini na partizanska leta

Cvetka Koželj, Andrej Babič in Martin Košir so v Dupljah pripovedovali o svojih partizanskih spominih in pogledih na današnji čas.

JOŽE KOŠNJEK

Duplje – V spomin na 70. obletnico konca druge svetovne vojne in na zmag nad fašizmom in nacizmom ter v počastitev dneva upora je krajevno združenje Zveze borcev za vrednote NOB Duplje organiziralo pogovor s tremi še živečimi borci narodnoosvobodilnega boja: s Cvetko Koželj iz Kranja, rojeno v Strahinju, z Andrejem Babičem iz Kranja, rojenim v Britofu, in z Martinom Koširjem iz Gorič, kjer je bil tudi rojen. Cvetka Koželj je delovala v partizanskih tehnikah in bolnišnicah, Andrej Babič je bil večinoma partizan na Gorenjskem, Martin Košir pa je šel v partizane leta 1943 in je bil najprej borec Gorenjskega odreda, nato pa je bil udeleženec pohoda 14. divizije na Štajersko. Konec vojne je dočakal na Koroškem v okolici Borovelj. Na vprašanje, zakaj so se odločili za partizanski boj, so odgovorili, da zaradi domoljuba in sovraštva do okupatorjev, ki so skušali s pomočjo domačih izdajalcev napraviti deželno nemško in uničiti vse, kar je spominjalo na slovensko

Andrej Babič, Cvetka Koželj in Martin Košir na pogovoru v Dupljah

bit. Če bom že moral umreti, potem hočem umreti doma, je svojo partizansko odločitev komentiral Martin Košir. Andrej Babič se je spomnil dogodka pred osvoboditvijo, ko so ga Nemci ujeli, vendar se mu je uspelo rešiti. Povedal je, da je bilo seme medvojnega sovraštva med Slovenci posejano že pred vojno in da so imeli Nemci že

na začetku okupacije po zaslugi domačih sodelavcev vse podatke, kdo simpatizira z odporom. Za Cvetko Koželj pa je bil dan svobode žalosten, saj so morali namesto veselja pokopati mlajšo sestro, ki jo je v zadnjih dneh vojne na robu Udin boršta ubil izdajalec iz bližnje vasi. Nad današnjimi razmerami v Sloveniji so razočarani.

Od samostojne države so veliko pričakovali, vendar so bila pričakovanja večinoma utvara. Posamezniki so pograbili družbeno bogastvo zase in povzročili krizo, katere davek plačujemo vsi, krivci pa so večinoma zaščiteni in nekaznovani. Truditi se je treba, da mladim ne bomo ukradli tudi prihodnosti.

Beli cvet, simbol Srebrenice

V Mestni knjižnici Kranj so v ponedeljek sprejeli potujoči cvet Srebrenice, ki bo z vpisno knjigo v Kranju gostoval do 30. aprila.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Julija bo minilo dvajset let od poboja Bošnjakov v Srebrenici. V okviru obletnice obeleževanja genocida sta nepridobitni organizaciji Zavod pogreb ni tabu in Zavod Averroes pripravila projekt Potujoči cvet Srebrenice. Cvet je simbol Srebrenice in poboja 8.372 bošnjaških dečkov, mož in žena. Z enajstimi belimi venčnimi listi in krogom v sredini v zeleni barvi kot barvi življenja in upanja predstavlja 8.372 nedolžnih življenj. Potujoči cvet je ročno delo članic društva Gračaničko keranje, ki združuje predvsem ženske, ki so preživele vojne grozote v Bosni in Hercegovini. Beli potujoči cvet Srebrenice bo med projektom in tudi po njem potoval po različnih organizacijah in institucijah po Sloveniji ter vabil k brezčasnemu ohranjanju spomina na umrle.

Ob sprejemu cveta Srebrenice: Ela Porič iz kulturno-izobraževalnega zavoda Averroes, ob njej imam Ramo Muzaferović iz kranjskega odbora Islamske skupnosti in direktor Mestne knjižnice Kranj Viljem Leban. / Foto: Tina Dokl

V ponedeljek je od začetka marca cvet že gostoval v Narodni in univerzitetni knjižnici Ljubljana, Univerzitetni knjižnici Maribor in Knjižnici Velenje, v ponedeljek

pa so ga sprejeli Mestni knjižnici Kranj, kjer bo na ogled deset dni, do tridesetega aprila. Cvet obiskovalce vabi, da v knjigo zabeležijo sporočilo tistim, ki so preživeli vojno

v Bosni in Hercegovini. Častni pokrovitelj projekta obeleževanja spomina na dvajseto obletnico genocida v Srebrenici je predsednik Republike Slovenije Borut Pahor.

Živalim radi pomagajo

Dokaz za to je bila sobotna akcija zbiranja starega papirja, na kateri je Društvo za zaščito živali Kranj zbralo več kot štiriinpetdeset ton papirja.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Pred Trgovskim centrom Merkur na Primskovem so minulo soboto, tudi v dežju in mrazu, prijatelji in podporniki Društva za zaščito živali Kranj prinesli star papir, obiskali stojnico ter zbrali tudi veliko zamaškov za 4-letnega Alexa s cerebralno paralizno. Dogajanje je bilo živahno, tudi veliko kosmatincev je prišlo pozdravit pridne zbiratelje, prav vsi so dobili darilce. Kot je naveda na spomladanski akciji, so v Društvu za zaščito živali Kranj tudi na tej predstavili nove majčke pomlad/poletje 2015, na stojnici pa je bilo videti še nekaj novih izdelkov.

Kljub temu da se je Društvu za zaščito živali Kranj nov rekord tokrat za las izmuznil, saj so lani oktobra zbrali še tri tone več papirja, pa so na 8. zaporedni akciji (in ne v osmih letih, kot smo

Pri Društvu za zaščito živali Kranj so izredno zadovoljni z obiskom pa tudi izkupičkom akcije. / Foto: Luka Renar

potomoma zapisali v najavi) zbrali 54.230 kilogramov starega papirja, na vseh skupaj že neverjetnih 266 ton papirja. Tudi tokrat bodo celoten izkupiček namenili oskrbi brezdomnih in

zapuščenih živali ter oskrbovančkov pod njihovim okriljem.

Kot pravijo v DZZŽ Kranj, so še posebno veseli vedno večjega odziva podjetij in organizacij, ki pomagajo pri

zbiranju papirja. Kot vedno ga je odkupilo podjetje Komteks iz Trziča. »Tudi tokrat velja velik hvala vsem, ki so kakorkoli prispevali k uspehu akcije,« je dejala Jerneja Faletič.

Praznovali so sredi mesta

Največja gneča pa je bila ob stojnici, kjer so pekli palačinke.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Ker je 22. april svetovni dan Zemlje, taborniki pravijo, da je zato tudi njihov praznik. Ker pa imajo radi družbo, so sklenili, da svojo dejavnost ob letošnjem svetovnem dnevu Zemlje predstavijo kar sredi Kranja. Na stojnicah in ob tabornem ognju so imeli veliko obiskovalcev, največja gneča pa je bila seveda pred stojnico, kjer so pekli palačinke. »Smo Rod Stražnih ognjev in smo eden od štirih kranjskih rodov. Ker je danes dan Zemlje, taborniki pa živimo

z naravo, je to tudi naš dan. Zato smo se odločili, da se predstavimo kar tukaj v mestu, kjer smo pripravili nekaj animacijskega programa, pečemo palačinke, postavili smo indijanski šotor, s taborniškimi simboli smo porisali trg in upam, da smo s tem dogodkom poživili načelnik GG družine Nejc Kukovič - Šarki. Sicer pa je v društvo tabornikov Rod Stražnih ognjev Kranj trenutno včlanjenih okoli sto tabornikov vseh generacij. Približno pol jih je aktivnih pri različnih dejavnostih.

Povrnite si svojo energijo!

Človeški organizem je vedno huje obremenjen: okoljski strupi, škodljive snovi v živilih in povečano ultravijolično sevanje nam vsak dan škodujejo enako kot stres in mrzlično hitenje.

Posledice so daljnosežne, od upadanja zmogljivosti preko povečane dovzetnosti za okužbe do predčasnih pojavov staranja. Skrajni čas je torej, da se znebimo odplak!

Kako vas Panaceo mikroaktiviran (PMA) zeolit krepi in varuje?

Prve raziskave kažejo, da Panaceo mikroaktiviran (PMA) zeolit deluje kot pivnik v želodčno-črevesnem traktu, tako da veže proste radikale in v nas nakopičene "tatove energije", kot so težke kovine (svinec, krom, kadmij, nikelj, arzen), in odpadne presnovne produkte (amonijak). Te snovi se po naravni poti skozi želodčno-črevesni trakt spet izločijo iz telesa. V zameno se organizem oskrbi z naravnim magnezijem in kalcijem, v veliki meri pa se zmanjša tudi novo tvorjenje prostih radikalov. Panaceo Basic-Detox tako na popolnoma naraven način razbremeni razstrupljevalne organe, kot so jetra, ledvice in črevesje, in pomaga do večje vitalnosti in boljšega počutja.

» Vsakodnevno telesno razstrupljanje je danes v boju zoper eksplozivno civilizacijske bolezni (kot so počasno upadanje zmogljivosti, težave s srcem in krvnim obtokom, izgorelost, sladkorna bolezen, rak) postalo vedno pomembnejše! »

dr. med. Ilse Triebnig
Medicinski odbor Panaceo

Razstrupitev. Okrepitev. Nova energija!

Tehnologija PMA (Panaceo mikroaktivacija), ki je edinstvena na svetu, prispeva k temu, da se posebne biofizikalne lastnosti naravne vulkanske kamnine pomembno povečajo z dodatno optimizacijo zgradbe zeolitove kristalne mreže. Zeolit, obdelan s PMA aktivacijskim postopkom, ima zato večji učinek kot neobdelani zeolitovi proizvodi.

Celično okolje mora ostati čisto!

Če je tekočina, ki predstavlja okrog 70 odstotkov celotnega človeka, motna kot kloaka, je okolje naših telesnih celic obremenjeno. Grozi jim nevarnost, da zbolijo, odmro (predčasno staranje) ali postanejo zločeste.

Če pa je tekočina čista kot izvirska voda, gre celicam nasploh dobro in počutimo se zdrave! Namesto da bi si privoščili drage občasne razstrupljevalne kure, lahko na udoben način poskrbimo za vsakodnevno notranje čiščenje s pripomočkom Panaceo Basic-Detox.

PANACEO
Razstrupitev. Okrepitev. Nova energija!

- Pešanje zmogljivosti?
- Živčna izčrpanost?
- Motnje koncentracije?
- Povečana dovzetnost za okužbe?
- Utrujenost čez dan?
- Prebavne motnje?
- Motnje spanca?

Povrnite si svojo energijo!

100 % Panaceo mikroaktiviran zeolit

- Povečanje osebne zmogljivosti za poklicno delo in vsakdanje življenje.
- Okrepitev imunskega sistema.
- Regulacija kislinsko-bazičnega ravnovesja.
- Zaščita pred prostimi radikali.
- Naravna celična zaščita.

Gratis kupon

Ob nakupu enega proizvoda Panaceo Basic-Detox v vaši lekarni ali specializirani trgovini ob predložitvi tega kupona prejmete darilo – knjigo Kamen življenja avtorice dr. Ilse Triebnig. (S tem prihranite 19 eur!)

NOVO: Nasveti iz prakse, 216 strani, barvno

Zdaj na voljo v vaši lekarni ali specializirani trgovini.

Ekskluzivni distributer za Slovenijo:
Pharmagea d.o.o., Delavska c 24, 4208 Šenčur, tel.: 04 574 32 34, info@pharmagea.com, www.pharmagea.com

Medicinski pripomoček. Prosimo, natanko upoštevajte navodila za uporabo.

www.panaceo.com

Zavod v izgubi, direktor odstopil

Javni zavod za kulturo in mladino Medvode je lani posloval z izgubo v višini slabih devetnajst tisoč evrov. Direktor je prevzel odgovornost in odstopil.

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Medvoški občinski svetniki so na aprilski seji obravnavali predlog sklepa o načinu kritja izgube v Javnem zavodu za kulturo in mladino Medvode za leto 2014. S tesno večino so potrdili predlagan sklep, da se bo izguba v višini 18.875 evrov pokrila iz dveh virov: zavodovega presežka iz preteklih let v višini 2.488 evrov, večji del, 16.387 evrov, pa iz letošnjega proračuna občine, postavke Splošna proračunska rezervacija.

Vodenje javnega zavoda, sprva je bil zadolžen samo za področje mladine, je s 1. januarjem 2011 prevzel Urban Eržen. Februarja letos je podal odstopno izjavo. Kot je pojasnil, je glavni razlog za to določitev prevzem odgovornosti za poslovanje v letu 2014, in nadaljeval: »Izgubo smo pridela-li na več ravneh. Kolegij je ugotovil, da je do nje prišlo zaradi povečanega obsega dela. Javni zavod je zaradi korektnega in dobrega delovanja v preteklosti beležil večje obiske, večje povpraševanje na projektih, višje stroške delovanja. Svet zavoda je ugotovil, da je razlog v preslabem planiranju. Če bi se stroški bolje predvideli, bi izgubo lahko zajezili. Sam osebno sem sprejel odgovornost za izgubo in zato odstopam s položaja. Prisotno je pomanjkanje

strategij, da bi se za določene stvari uspeli prej dogovoriti in se tega držati. Že od samega začetka so se dogajale stvari, ki so bile pre-malo definirane. Gre za večplastno zadevo. Ni vse črno in belo.« Če pogledamo poslovanje zavoda za pretekla leta: leta 2011 je bilo zaradi nenapovedanega zmanjšanja sredstev sredi leta v višini trideset tisoč evrov okrog 6.500 evrov izgube, v letih 2012 in 2013 pa je bilo poslovanje pozitivno. V letu 2014 so imeli za 279 tisoč evrov prihodkov in dobrih 298 tisoč evrov odhodkov. Kar nekaj svetnikov je bilo proti, da bi se ta izguba krila iz občinskega proračuna, župan občine Medvode Nejc Smole pa je pojasnil, da bi v tem primeru zavod imel likvidnostne težave in da je občina kot ustanovitelj odgovorna za njegove obveznosti.

Svetniki so na seji dali tudi soglasje k razrešitvi direktorja Urbana Eržena in soglasje k imenovanju vršilca dolžnosti. Z 21. aprilom je to postal Aleš Kalan. Tudi glede teh dveh soglasij niso bili enotni. »Smo za to, da se to ne podpre, da se direktorja pozove, naj sodeluje pri reševanju nastale situacije, in ko pride javni zavod na zeleno vejo, mu damo razrešnico,« je stališče predstavil Matej Trampuš (Neodvisna lista za napredek krajev občine Medvode).

Po denar na Kickstarter

Prejšnji torek se je na Kickstarterju začelo zbiranje denarja za nov slovenski projekt SipaBoards, izdelek ekipe iz Kamnika. Gre za samonapihljivo sup desko z električnim pogonom, za zagon proizvodnje pa ekipa potrebuje 150 tisoč dolarjev.

JASNA PALADIN

Kamnik – SipaBoards je produkt, ki ga je Kamničan Sebastjan Sitar skupaj s svojo družino in ekipo prijateljev in strokovnjakov začel razvijati avgusta lani, le malo po družinskem dopustu, ko je med supanjem (veslanjem v stoje na posebni deski ali supu) eden od njegovih otrok zaradi utrujenosti s težavo priveslal nazaj na obalo.

Po mesecih trdnega dela je ekipa, ki jo zdaj sestavlja že petnajst sodelavcev, v celoti razvila produkt, ki ga je mogoče tudi že preizkusiti, za zagon množične proizvodnje pa potrebujejo več denarja, ki ga nameravajo zbrati na priljubljeni platformi za množično financiranje Kickstarter. SipaBoards je samonapihljiva deska z veslom in vgrajenim električnim motorjem,

Projekt SipaBoards je rezultat dela mlade kamniške ekipe. / Foto: Matic Zorman

ki omogoča do štiri ure vožnje, primerna pa naj bi bila za družine, začetnike, rekreativce ali društva, ki tovrstno opremo izposojajo. Že prvi

dan so uspeli zbrati več kot 10 tisoč evrov, v tednu dni pa že skoraj sto tisoč evrov, koliko pa se bo denarja zbralo po koncu akcije in kako bodo

uresničili svoje želje po proizvodnji in prodaji po vsem svetu, pa bo znano 14. maja, ko se bo zbiranje denarja zaključilo.

Titan bo odprl vrata svoje proizvodnje

Kamnik – V soboto, 9. maja, se bo v južnem delu Kamnika odvil že peto Perovanje, prireditelj, ki jo člani Športno kulturnega društva Dober dan, Perovo pripravljajo v počastitev krajevnega praznika in prve pisne omembe kraja. Letos bodo dogajanje povezali z letom tehnične in kulturne dediščine, zato se bo ves športni, kulturni in družabni program tega dne odvil na tovarniških površinah tovarne Titan. Ob 10.30 in 11.30 bodo v Titanu vsem krajanom in obiskovalcem odprli vrata svoje proizvodne hale in elektrarne. Ob 12. uri bo sledila projekcija filmov o tovarni Titan. Ogled tovarne Titan in filmov o njej bo mogoč tudi ob 18. uri, zato organizatorji medse toplo vabijo tudi vse nekdanje Titanove delavce, ki bodo ta dan lahko izkoristili za druženje s svojimi nekdanjimi sodelavci. Preko celega dne se bo odvila tudi vrsta športnih tekmovanj, družinskih delavnic in glasbenih nastopov.

Jutri Jurjev in cvetlični sejem

Stara Loka, Škofja Loka – Jutri, v soboto, 25. aprila, bo na Starološkem trgu Jurjev semenj, organizatorji pravijo, da ob vsakem vremenu. Na stojnicah bo na prodaj marsikaj lepega, uporabnega in potrebnega, od domačih dobrot in unikatnih izdelkov pa vse do sadik zelenjave in rož, vse s sejmskim popustom. Za otroke bodo pripravili različne delavnice, ob 10. uri pa bo Staro Loko obiskala loška pihalna godba. Tudi v središču Škofje Loke jutri dopoldne od 8. do 12. ure pripravljajo tradicionalni cvetlični sejem. Skupina za lepšo Loko ga v sodelovanju z Občino Škofja Loka organizira vsako pomlad in tudi jutri bo na stojnicah po ugodnih cenah mogoče kupiti veliko vrst cvetja, sadik, korit, semen ter vrtnarskega orodja, skratka vsega potrebnega za učinkovito vrtnarjenje. Predstavile se bodo lokalne vrtnarije. Tudi ta sejem bo ob vsakem vremenu.

Župan Toni Dragar predstavil svoji podžupanji

Domžale – Domžalski župan Toni Dragar je prejšnji teden predstavil svojo novo ožjo ekipo, ki jo sestavljata dve podžupanji. Mag. Renata Kosec je županova sodelavka že vrsto let, do nedavnega je bila njegova predstavnica za stike z javnostmi, lani pa se je pridružila tudi njegovi listi LTD – Lista Tonija Dragarja in bila izvoljena v občinski svet. Delo podžupanje bo opravljala poklicno. Nepoklicna županja pa je postala mag. Jana Miklavčič iz SMC, ki je v lokalni politiki novo ime. Zaposlena je na ministrstvu za okolje, kjer se posveča predvsem varstvu okolja. Kot je še povedal župan, imata obe podžupanji v primeru njegove odsotnosti vsa pooblastila, prav tako bosta obe zadolženi za naloge na najrazličnejših področjih in tudi protokolarne obveznosti.

Župan Toni Dragar v družbi svojih dveh podžupanj, mag. Renate Kosec in mag. Jane Miklavčič

GG POČITNICE // od četrtek, 21. maja, do nedelje, 24. maja 2015

Štiridnevne počitnice v Termah Dobrna

Septembra lani je skupina izletnikov v družbi Gorenjskega glasa na podobnih počitnicah v Termah Dobrna že uživala. Ker so bili odzivi zgolj pozitivni, vas znova vabimo v našo družbo. Tudi tokrat bomo bivali v udobnih sobah depandanse Vila Higiea s 4 zvezdicami. V program je vključeno neomejeno kopanje v bazenih z zdravilno termalno vodo, vsakodnevna vodna aerobika, vsako jutro po zajtrku si bomo dodobra pretegnili kosti, mišice in sklepe na jutranji gimnastiki pod strokovnim vodstvom fizioterapevta. Predstavili nam bodo pravilno uporabo palic za nordijsko hojo in skupaj se bomo odpravili na krajši sprehod z nordijskimi palicami. Palice so na voljo v hotelu, vendar če imate svoje, je zaželeno, da jih prinesete s seboj. Pokazali nam bodo vaje za odpravo težav s hrbtenico, podali se bomo tudi na potovanje skozi zgodovino Dobrne. V petek in soboto zvečer pa se bomo v kavarni hotela Vita zavrteli ob živi plesni glasbi.

Dobimo se v četrtek ob 11.40 na AP v Škofji Loki, 12. uri na AP na Primskovem pred Mercator centrom.

Cena počitnic je 135 EUR.

Cena vključuje: prevoz, 3-krat nočitev, 3-krat polpenzion, kopanje, gimnastiko, animacijo, vodno aerobiko, brezžični internet, vodene pohode, živo plesno glasbo, nezgodno zavarovanje.

Za rezervacijo čim prej pokličite na tel. št.: 04/201 42 41, se oglasite na Gorenjskem glasu, na Bleiweisovi 4 v Kranju osebno vsak dan od 7. do 15. ure, ob sredah do 16. ure, ali pišite na: narocnine@g-glas.si.

Če boste izlet odpovedali kasneje kot tri delovne dni pred odhodom, se zaračunajo stroški prevoza.

Gorenjski Glas

Zaposleni kot prostovoljci

V sklopu Dneva sodelovanja z lokalno skupnostjo so v Hotelu Lek pripravili prijeten dan za učence Osnovne šole Poldeta Stražišarja Jesenice.

URŠA PETERNEL

Kranjska Gora – V Hotelu Lek v Kranjski Gori so v sredo v okviru Dneva sodelovanja z lokalno skupnostjo gostili učence Osnovne šole Poldeta Stražišarja z Jesenic. Zaposleni v hotelu so kot prostovoljci z njimi preživeli prijetne urice in jim polepšali dan. Okrog dvajset učencev v spremstvu učiteljic so najprej pričakali z zajtrkom, nato so jim omogočili plavanje v hotelskem bazenu, jih pogostili s kosilom in torto, za piko na i pa jih je obiskal še klovn Jaka. Kot je povedal vodja strežbe v hotelu Jadran Kostič, so ta dan zaposleni, ki so se družili z učenci, delali kot prostovoljci, torej si niso pisali službenih ur. Prostovoljstvo je namreč pomemben del poslovne etike v podjetju Lek, ki je član skupine Sandoz (ta pa je divizija skupine Novartis). Na pobudo družbe Novartis so z Dnevom sodelovanja

Učenci z učiteljicami in vodjem strežbe v Hotelu Lek Jadranom Kostičem / Foto: Gorazd Kavčič

z lokalno skupnostjo začeli pred enajstimi leti in v tem času so zaposleni iz Lekovih družb po vsej Sloveniji kot prostovoljci opravili kar okrog 26 tisoč ur prostovoljnega dela. Pomagali so 11 tisoč posameznikom in petdesetim nevladnim organizacijam. Letos so zbirali hrano in izdelke za osebno nego za brezdomce in Zvezo prijateljev mladine

Slovenije, se družili s starostniki, darovali kri, barvali sobe v domu zavoda za slepo in slabovidno mladino in v zavodu Janeza Levca, pogozdovali ...

V kranjskogorskem Hotelu Lek so Dan sodelovanja z lokalno skupnostjo pripravili tretje leto zapored. Tudi letos so na obisk povabili učence osnovne šole s prilagojenim programom z

Jesenic. »Za nas, ki pripravimo ta dogodek, je zelo dober občutek, da naredimo nekaj dobrega. Otroci nas napolnijo z energijo in nič nam ni težko narediti zanje,« je dejal Jadran Kostič.

V enajstih letih organiziranega prostovoljstva je Novartis v Sloveniji postal zgled in k temu spodbudil tudi druge družbe v Sloveniji.

Med tovarnami slamnikov

V Domžalah še vedno ostajajo stavbe in območja, ki pripovedujejo slamnikarske zgodbe. Povezali so jih v tematsko pot in jih opisali v posebnem vodniku, s tem pa združili dvanajst postaj dediščine, na katero so zelo ponosni.

V samem središču Domžal je več ostankov nekdanje slamnikarske dediščine, ki so odslej povezani v tematsko pot.

JASNA PALADIN

Domžale – V Domžalah se radi pohvalijo, da se je njihov kraj konec 19. stoletja razvil v eno od središč zgodnje industrializacije v Sloveniji na podlagi ene same gospodarske panoge, to je slamnikarstva.

Z gojenjem primernih žit, pletenjem kit in šivanjem slamnikov so se ukvarjali na širšem domžalskem območju, v samem mestu pa je posledično zraslo več slamnikarskih tovarn, katerih dediščina je ob sprehodu po mestu vidna še danes. Z odprtjem Slamnikarskega muzeja v središču Domžal, ki deluje v okviru Kulturnega doma Franca Bernika, so pred nekaj leti že uresničili dolgoletno lokalno pobudo o predstavitvi slamnikarske dediščine, stalni razstavi 300 let slamnikarstva na Slovenskem, ki jo redno spremljajo najrazličnejši dogodki, vezani na to dejavnost, pa so nedavno dodali še priročen vodnik in tematsko pot z naslovom Sprehod med tovarnami slamnikov v Domžalah. »V Domžalah še vedno obstajajo stavbe in območja, ki pripovedujejo

slamnikarske zgodbe. V ta namen smo oblikovali tematsko pot, postavljeno v urbani prostor, kar je v Sloveniji izredno priljubljena interpretacija dediščine. Zastavljena je kot pripoved o dediščini slamnikarstva,« je tematsko pot in vodnik, ki ga je izdala Občina Domžale, predstavila urednica Katarina Rus Krušelj. Gre za krožno tematsko pot, v katero je vključenih dvanajst postaj. Izhodišče sprehoda je Slamnikarski muzej, od tu pa nas pot popelje mimo izbranih pomnikov o slamnikarskih tovarnah. S pomočjo vodnika, ki vsebuje zanimive opise in fotografije stavb, kakršne so bile nekoč in kakršne so danes, se tako lahko seznanimo s Tovarno slamnikov in klobukov Franca Cerarja, t. i. Novo fabriko ali nekdanjo družbo J. Mellitzer, Kleinlercher & Co. Domžale, slamnikarsko tovarno bratov Kurzhaler, pa slamnikarsko delavnico Karola Koširja, Harackovo slamnikarsko tovarno, Ladstätterjevo električno, barvarno, belilnico in livarno, znano Oberwalderjevo tovarno, kasneje preimenovalno v Univerzale Domžale, in nekaterimi drugimi.

Prepevajo že petinosemdeset let

NEŽA ROZMAN

Duplje – Moški pevski zbor Triglav Duplje je pred nedavnim s koncertom počastil 85-letnico delovanja. Njegovi začetki segajo v leto 1929, tako da so danes med najstarejšimi še delujočimi moškimi pevskimi zbori v Sloveniji, na kar so pevci in tudi sovaščani zelo ponosni. Do leta 1940 so delovali kot pevski del vaškega gasilskega društva, kasneje pa so se odločili za samostojno pot. Leta 1951 so ustvarili svoje kulturno društvo, pod okriljem katerega delujejo še danes. Začeli so le s peščico pevcev, danes pa delujejo kot 22-članska zasedba. Pod vodstvom

Moški pevski zbor Triglav Duplje na jubilejnim koncertu / Foto: Gorazd Kavčič

profesorja Dejana Herakovića zdaj ustvarjajo dve leti.

Na jubilejnim koncertu v domači dvorani so zapeli

nekaj umetnih in ljudskih pesmi. Najbolj so poslušalce navdušili s poskočnimi Žabami in njihovo svatbo.

V goste so povabili tudi ženski pevski zbor Dupljanke, s katerimi sicer sodelujejo že vrsto let.

Druženje jubilentov

Naklo – V Gostilni Marinšek je bilo tradicionalno srečanje jubilentov, ki ga prireja Občina Naklo z županom Markom Mravljo in Društvom upokojencev Naklo s predsednikom Jožetom Kajinom – oba sta jubilentom čestitala. Slavljenca so v prvih mesecih letošnjega leta, vključno z aprilskimi dnevi, praznovali okroglih osemdeset, devetdeset ali več let. Druženje pri Marinšku jim je popestrila folklorna skupina učencev OŠ Naklo.

Jubilantke in jubilanti, zbrani pri Marinšku: Antonija Žontar, Pavel Jošt, Marija Kuhar, Frančiška Gale, Jožef Špilak, Marija Urankar, Matilda Gantar, Julijana Erbežnik, Ivan Slak in Stanislav Košnjek v družbi župana Marka Mravlje in predsednika DU Naklo Jožeta Kajina

Nekdanja Oberwalderjeva slamnikarska tovarna je svoj višek dosegla tik pred 1. svetovno vojno, po 2. svetovni vojni pa je v tej stavbi svoje prostore našla nekdanja tovarna Univerzale.

Na Primožu bodo pospravljali les

Na Svetem Primožu, priljubljeni pohodniški točki nad Kamnikom, bodo maja začeli pospravljati les po lanskoletnem žledolomu, zaradi česar pohodnike opozarjajo na previdnost. Pot bo namreč postala gradbišče.

JASNA PALADIN

Stahovica – Lanskoletni žled je dodobra prizadel tudi gozdove ob dostopni poti k Svetem Primožu nad Kamnikom, kjer se po oceni gozdarjev iz Zavoda za gozdove Slovenije – Krajevne enote Kamnik nahaja še okoli 800 kubičnih metrov podrtih, ne saniranih dreves. Skupaj z Občino Kamnik se bodo zato maja lotili spravlja tega lesa, ker pa bodo les prevažali z gozdarsko polprikolico, morajo za to urediti primeren dostop, saj so mnenja, da bo poseg v naravo tako precej manjši, kot bi bilo v primeru, če bi hlodovino iz gozda vlačili.

»Dostopna pot je v zemljiškem katastru zavedena kot javno dobro v upravljanju Občine Kamnik. Hkrati ta nekategorizirana prometnica opravlja funkcijo gozdne vlake za spravilo lesnih asortimentov iz zasebnih gozdov v okolici in se v skladu s potrjenim gozdnogojitvenim načrtom po njej opravlja vlačenje hlodovine z gozdarskim traktorjem ali opravlja prevoz z gozdarsko polprikolico. Na podlagi predlogov

lastnikov gozdov in Občine Kamnik je bil izveden postopek za ureditev gozdne vlake, ki je hkrati tudi dostopna pot za pohodnike k cerkvi Svetega Primoža nad Kamnikom,« pravijo gozdarji na Krajevni enoti Kamnik in pohodnike prosijo, da v prihodnjih dneh zaradi varnosti upoštevajo opozorila in navodila izvajalcev.

Soglasje za poseg v gozd in gozdni prostor z elaboratom vlak predvideva manjšo širitev gozdne vlake oziroma poti na skoraj celotni dolžini od ovinka pod Prelesjem do travnika pod romarsko cerkvijo v odkopno brežino nad vlako (potjo), kasneje pa bodo uredili prečne izpuste za meteorno vodo. Začetek del je predviden po prvomajskih praznikih. Dela bodo potekala predvidoma od 7. pa do približno 18. ure vsak delovni dan, v petek se bodo dela zaključila ob 14. uri, pot pa bo za pohodnike prehodna do ponedeljka zjutraj. Strojna dela bodo predvidoma končana do 15. maja, še vedno pa velja, da osebe v gozd do 31. decembra 2016 dostopajo na lastno odgovornost.

Zgodbe sina bohinjskega krojača

Bohinjski rojak Lovro Sodja je plesal in pel na baletnih in opernih odrih ter poučeval glasbo na slovenskih in koroških glasbenih šolah.

JOŽE KOŠNJEK

Ljubljana – Na Gorenjskem imajo korenine mnogi znani Slovenci. Eden od njih je tudi Lovro Sodja, rojen leta 1938 v Ljubljani, njegov rod pa izvira iz Bohinjske Češnjice. Njegov oče, tudi Lovro, je bil tam doma, vendar ga je krojaški poklic gnal do Ljubljane, kjer si je ustvaril družino s tremi otroki. Veliko Lovrovih sorodnikov še živi v Bohinju, kjer se večkrat srečujejo.

Lovro Sodja je človek številnih znanj. Končal je realno gimnazijo, ob njej pa še Srednjo glasbeno šolo. Na Akademiji za glasbo v Ljubljani je pri profesorju Borisu Čampi diplomiral iz igranja na kljunasto in prečno flavto. Navduševal se je tudi nad orodno telovadbo, kjer je spoznal Mira Cerarja, s katerim prijateljesta še danes. Zaradi mnogih znanj in talentov ni nenavadno, da je deset let pel v zboru ljubljanske Opere in plesal (nekaj časa skupaj z Mirom Cerarjem) v baletnem ansamblu, saj je obiskoval tudi Srednjo baletno šolo. Nato je nad 40 let poučeval flavto na Glasbeni

Lovro Sodja (prvi z leve) z nekdanjim direktorjem Cankarjevega doma Mitjo Rotovnikom, soprogo Jano, mladostnim prijateljem Mirom Cerarjem, avstrijskim veleposlanikom v Sloveniji Clemensom Kojo in predstavnico Avstrijskega kulturnega foruma v Ljubljani

šoli Franca Šturma v Ljubljani. Kot se za človeka bohinjskih korenin spodobi, je že od otroštva naprej ljubitelj gora, tudi zahtevnejšega alpinizma. Visoko v gorah človek najde rešitve za najtežje probleme, pravi. Fotografski aparat je reden spremljevalec na njegovih poteh. Lovro Sodja je tudi velik prijatelj Slovencev na Koroškem. Leta 1953 se je z

vrha Begunjsčice prvič ozrl na Koroško in jo vzljubil. Že leta 1979 je začel poučevati flavto na Slovenski glasbeni šoli na Koroškem, leta 1986 pa je postal pedagoški vodja edine slovenske glasbene šole na Koroškem. Šolo je vodil do leta 1997. Zadnja tri leta je predsednik Društva slovensko-avstrijskega prijateljstva v Ljubljani. Lovro Sodja je zgodbe

svojega bogatega in vsestranskega življenja strnil v knjigi z naslovom Glasba, ples in gore, ki je pred kratkim izšla pri Mladinski knjigi. Na njeno predstavitev so prišli njegovi številni prijatelji, med njimi tudi veleposlanik Republike Avstrije v Sloveniji dr. Clemens Koja, nekdanji direktor Cankarjevega doma Mitja Rotovnik in telovadec Miro Cerar.

Planinci imajo najstarejšo revijo

Planinski vestnik je najstarejša še izhajajoča slovenska revija, saj izhaja že od leta 1895, torej 120 let. Doslej je izšlo že več kot 1300 števil.

URŠA PETERNEL

Mojstrana – V Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani so v soboto zvečer obeležili 120-letnico izhajanja Planinskega vestnika. Na prireditvi so Tomaž Banovec, Danilo Cedilnik - Den, Stanko Klinar in France Malešič v pogovoru z Marjanom Bradeškom osvetlili vlogo in pomen Planinskega vestnika, ki slovenske ljubitelje gora razveseljuje že od leta 1895. Številni obiskovalci so si ogledali tudi razstavo o zgodovini in poslanstvu najstarejše še izhajajoče slovenske revije. »Planinski vestnik je osrednja slovenska planinska revija, na katero smo izjemno ponosni,« je dejal predsednik Planinske zveze Slovenije Bojan Rotovnik. Zahvalil se je vsem, ki so v dolgoletni zgodovini prispevali v njegov mozaik, in zaželel, da bi čim več ljubiteljev gora, izbrane pisane besede in lepe fotografije

še naprej bralo revijo, katere prva številka je kot glasilo Slovenskega planinskega društva v Ljubljani izšla 8. februarja 1895. Na njen obstoj je vplivala močna navezanost slovenskega naroda na gore, v njej so ves čas ponosno poročali o pionirskih uspehih slovenskih alpinistov, tako doma kot v tujini, tudi na najvišjih vrhovih sveta. »O himalajskih odpravah je bilo veliko medijskih objav, a objave v Planinskem vestniku – poglobljeni, osebni in čustveni članki članov odprave – so bile smetana javljanja z odprav,« je poudaril alpinist in slikar Danilo Cedilnik - Den. Planinski vestnik je bil v vseh obdobjih svojega izhajanja ogledalo dela planinske organizacije, gorniške kulture, odraz splošnih razmer in duševnega doživljanja gora Slovencev, danes pa predstavlja najpopolnejši zgodovinski arhiv slovenskega planinstva in njegove krovne organizacije, Planinske zveze

Urednik Vladimir Habjan z aprilsko številko Planinskega vestnika / Foto: Manca Čujež

Slovenije. »Planinski vestnik je naš tihi zvesti spremljevalec in vzgojitelj, brez njega ne bi bilo planinstva, kot je – zavednega, samozavestnega in dobrovoljnega,« je pomen najstarejše slovenske revije, ki še izhaja, osvetlil zdravnik in gorski reševalec France Malešič. Doslej je izšlo že več kot 1300 števil revije, ki jo je v vsej zgodovini krmarilo osem urednikov. »V slovenskem medijskem

prostoru ima Planinski vestnik pomembno kulturno in strokovno vrednost, ki privablja širok krog bralcev, tudi tiste, ki ne izhajajo iz planinskih vrst. Če pogledamo še širše, je današnja revija po obliki in vsebini primerljiva z vrsto najkakovostnejših tujih planinskih in alpinističnih revij,« je ob jubileju poudaril Vladimir Habjan, urednik Planinskega vestnika od leta 2001.

Spremenjen prometni režim

Hranilnica LON gradi novo poslovno stavbo

Prestavitev ceste na lokaciji gradbišča nove poslovne stavbe Hranilnice LON

Od petka, 24. aprila 2015 do vključno 16. junija 2016 bo na lokaciji gradbišča nove poslovne stavbe Hranilnice LON ob cesti Staneta Žagarja v Kranju, začasno spremenjen cestno-prometni režim. Obstoječa cestna povezava v območju bivše Gradbinke Kranj med Žanovo ulico ter Reševo ulico bo ukinjena. Nadomestna začasna cestna povezava med Žanovo in Reševo ulico bo urejena v območju Žanove, Reševe, Luznarjeve in Tomažičeve ulice. Uporabnike naštetih ulic naprošamo, da sledijo usmeritvenim znakom in omejitvam hitrosti. Skico novega začasnega prometnega režima si lahko zainteresirana javnost ogleda na spletni strani Hranilnice LON www.lon.si.

Hranilnica LON se vsem občankam in občanom ter uporabnikom prometnih povezav v območju bivše Gradbinke zahvaljuje za razumevanje.

Ne v glavi, fotografijo ima v srcu

V treh osrednjih galerijah Gorenjskega muzeja je na ogled razstava mojstrice fotografije Andreje Peklaj. Predstavlja tri povsem raznorodne fotografske cikle: Čakam te, Bila sem ptica in Domovanje skrivnosti.

IGOR KAVČIČ

Andreja Peklaj je gospa v zrelih letih, odlična fotografinja, ki se ponaša z naslovom mojstrica fotografije pri Fotografski zvezi Slovenije in je nosilka naziva AFI-AP (artist) pri Mednarodni fotografski zvezi FIAP. Doslej je pripravila 78 samostojnih razstav doma in v tujini in za svoje fotografije prejela sto deset nagrad in priznanj. Na svoji več kot štiri desetletja dolgi fotografski poti se je največ posvečala barvni fotografiji z dia filmi, digitalni fotoaparati je njen spremljevalec šele od leta 2013. Njena izpovednost prihaja najbolj do izraza v krajinski, naravoslovni in popotniški fotografiji. Njena fotografska muza, če za žensko umetnico lahko tako rečemo, je nedvomno Cerknjsko polje oziroma jezero. Enkratno in neponovljivo, a vselej, kadar ga obišče, in to je pogosto, drugačno. Tako razmišlja Andreja o jezeru in ljudeh. Doslej je izdala dve odlični fotografski monografiji o Cerknjskem jezeru. Andreja Peklaj ima tudi izjemen čut do ljudi. Tiste, ki jih je nekoč fotografirala, po dvajsetih letih obiskuje v domovih za starostnike. Je fotografinja in človek z veliko začetnico. Pogovarjala sva se o njeni fotografiji in razstavi. Za vse drugo je prostora žal vselej premalo.

Zgodba o začetku vaše fotografske poti je skorajda romantična. Menda ste pred več kot štiridesetimi leti, zadnji dan dvomesečne pevske turneje z APZ Tone Tomšič po Ameriki, tako kot drugi pevci tudi vi kupili fotoaparati, ker so bili ti menda tam cenejši kot doma. Naj verjamemo v naključje?

»Sama ne verjamem v naključja. Nasprotno – kar nekaj dogodkov je dalo slutiti, da je bilo tisti čas nekaj v meni pripravljeno, da se ta nakup zgodi. Pred tem me fotografija, čeprav sem jo spoznala prek brata, ni preveč zanimala. S tistim fotoaparatom sem potem naredila ogromno posnetkov iz nekakšne želje, da bi izrazila, kako sem hkrati zunaj in znotraj sebe. Sledila sem tej potrebi, a kaj dlje od številnih posnetkov kuhinjskega okna nisem prišla. Včlanila sem se v fotoklub pri Planinski zvezi Slovenije in dobro se spominjam, kako težko mi je bilo na društvu pokazati, kaj fotografiram. Nekaj samozavesti sem dobila šele, ko sem poslala eno od

fotografij na natečaj v Beograd in takoj osvojila tretjo nagrado.

»Že v svojem zgodnjem fotografskem obdobju sem začela hoditi na Planinsko polje. Najbrž veljam za eno redkih, ki so svojo fotografsko pot začeli z diapozitivi. Danes vem, da mi je to zelo koristilo za kasnejši fotografski razvoj. Na kraju samem sem morala narediti posnetek, ki ni omogočal nobenega dodajanja ali odzemanja več. Nobenih izrezov ni bilo. Diapozitiv je preprosto bil dober ali pa slab. Dolgo sem delala na dia film, šele kasneje sem dodala črno-belo fotografijo.«

Planinsko polje je danes prava fotografska meka, posebno kadar poplavlja ...

»Najbrž je danes res tako. Včasih je bilo precej mirno tam doli. Sama sem s Planinskega polja nadaljevanje hitro našla na Cerknjskem jezeru ...«

... ki velja za vaš večni fotografski izziv. Vaši fotografski kolegi pravijo, da ga ni motiva s Cerknjskega polja oziroma jezera, ki ga vi ne bi poznali, hkrati pa vas jezero z živalstvom in rastlinstvom navdušuje skozi različne fotografske žanre.

»Cerknjsko jezero poznam do podrobnosti. Lahko rečem, da je neko megleno jutro ob Cerknjskem jezeru načrtno moja fotografska pot in usmeritev. V tistih letih sem na jezeru sicer že delala tudi črno-bele fotografije. S prijateljem iz fotokluba sva se precej ukvarjala tudi z infrardečim barvnim diapozitivom. Saj veste, lahko trava postane rdeča in voda turkizno zelena. Vse je namreč odvisno od stopnje toplotne jakosti. Na začetku sem čutila moč, da lahko preoblikujem barvne odnose v naravi, a sem kasneje vedno bolj cenila predvsem naravo tako, kot je, in sem s to tehniko prenehala. V Cerknico pa se seveda vedno znova vračam.«

Po petintridesetih letih se s samostojno razstavo, ponovno na povabilo Kabineta slovenske fotografije, vračate v osrednjo kranjsko galerijo Mestne hiše. V kakšnem spominu imate eno vaših prvih razstav sploh?

»Zelo ponosna sem bila na to razstavo. Pokojni fotografski kolega Marko Aljančič je od vsega začetka spremljal moje delo in me je kot eden ustanovitelj

Kabineta slovenske fotografije pri Gorenjskem muzeju povabil k razstavljanju. Mislim, da je razstava v meni pustila pomembno sled, dober občutek, ki mi je dodatno utrdil samozavest.«

Tokrat na razstavi predstavljate tri povsem različne fotografske opuse. Kot bi skozi fotografije govorile tri povsem drugačne osebnosti v vas. Če nas v galeriji Prešernove hiše v ciklu Čakam te popeljete v realizem domov za starostnike, lahko v galeriji Mestne hiše v seriji Bila sem ptica spoznavamo Cerknjsko jezero v vsej njegovi barvni lepoti iz zraka, v Stebrišni dvorani pa so ob ciklu Domovanje skrivnosti mnogi fotografi ob vaših delih le z občudovanjem vzdihovali. Zakaj tako raznolika fotografinja Andreja?

»Med nami fotografi so seveda razlike, eni bolj sledimo občutkom, drugi fotografije dorečejo v umu. Moje fotografije ne nastajajo v glavi, kot radi poudarjajo za večino fotografov, ampak prihajajo iz srca in so rezultat mojnih občutij. Seveda mora biti tudi glava na pravem mestu.

Prepričana sem, da smo ljudje sestavljeni iz več podobnosti, ki nas različno nagovarjajo, zato je pomembno, da jih prepoznavamo in z njimi znamo usklajeno delovati. Vsi ljudje imamo v sebi vse, le odločamo se, čemu v življenju bomo dali prednost.«

Serijski črno-belih fotografij z naslovom Čakam te je zgodba o ljudeh, o večnem čakanju, o življenju in smrti ...

»Fotografije sem za potrebe gerontološkega kongresa v Ljubljani posnela pred približno petindvajsetimi leti v nekaj domovih starostnikov na Štajerskem in v Prekmurju. Ob tem ko sem fotografirala za potrebe naročnika – stavbo zunaj, znotraj, kuhinjo, skupne prostore – pa so mene osebno mnogo bolj zanimali ljudje v domu. Pričel me je odziv ljudi, kar se vidi tudi na fotografijah. Ljudje so se nasmehnil, izžarevali veselje, tisti, ki so bili bolj pri močeh, pa so lahko tudi še kaj izdelovali. Nobena fotografija ni režirana, saj za kaj takega preprosto nisem imela poguma. Fotografije so v črno-beli tehniki, ker je bila taka želja naročnika, res pa je, da sem portrete ljudi tudi sama najraje fotografirala v tej tehniki. Bolj je poudarjena vsebina, saj jo

Andreja Peklaj z izjemno razstavo fotografij tokrat v prvem kadru v treh osrednjih galerijah v Kranju. / Foto: Biserka Komac

barva dostikrat prekrije in ji vzame preveč pozornosti. Še vedno pogosto obiskujem ljudi v domovih starostnikov in velikokrat pri njih z veseljem razstavljam.«

Kot lahko vidimo v vašem drugem ciklu fotografij Bila sem ptica, na Cerknjskem jezeru brez barv ne gre. Te se v različnih letnih časih najbrž močno spreminjajo, mar ne?

»Cerknjsko jezero je zagotovo kraj, kjer se vse nenehno spreminja. To me vedno znova uči, da v življenju ni nič stalnega, da sami sebe prikrajšujemo, če želimo stvari obdržati take, kot so, in se ne prepustimo toku življenja. Cerknjsko jezero me nikoli ne pričaka tako, kot je bilo ob mojem zadnjem obisku.«

Ali to velja tudi po vseh teh letih, ko jezero in naravne cikle na njem poznate kot lasten žep?

»Jezero je fenomen. V njem se hkrati lahko dogaja več spremenljivk. So letni časi, v katerih je voda ali pa je ni, vsak nivo vode pa razkrija drugačno floro in favno in s tem tudi drugačen barvni sklop. Raznolikost kar kliče po fotografiranju s tal, bližnjih hribov ali iz zraka.

To okolje me vselej napolni in očara z novimi podobami, zato se vedno znova zaljubljam vanj. Resnično

čutim veliko milost, da me je življenjska pot usmerila k jezeru, kjer sem pogosto cele dneve preživljala sama. Nikjer ni bilo žive duše. To je bilo posebno doživetje srečevanj same s seboj, čas meditativno-kontemplativnih pohodov v neznanu. Ni se mi mudilo, mirno sem se lahko predala občutkom, ki so bili povezani z vsem, kar se je dogajalo v meni in okrog mene. Predvidevanje nevarnosti lahko priključuje strah. Dokler me niso opozorili, se nisem bala ne medveda ne požiralnikov pod ledom, po katerem sem brezskrbno hodila. Danes jezero ni več tako samotno.«

In zaradi želje po fotografiranju jezera iz zraka ste postali sopotnica na motornem zmaju? Dotakniva se cikla Bila sem ptica ...

»Ko je nekaj ljudi izvedelo, da pripravljam monografijo o Cerknjskem jezeru, so me spraševali, ali bodo v njej tudi fotografije z vrha Slivnice, Javornikov ... Ker so pričakovali, da bodo v knjigi tudi posnetki iz zraka, sem se dogovorila za let. Tisti trenutek, ko sem stala ob zmaju, bi najraje zbežala, potem pa sem začutila, da moram to vendarle čim bolj opraviti. Seveda je bilo navdušenje ob tem, kar sem videla s ptičje perspektive, nepopisno, in kasneje sem bila še velikokrat nad jezerom. Vse

posnetke iz zraka sem posnela z barvnimi diafilmi.«

Kaj vas je šele pred dvema letoma prepričalo, da ste vendarle poskusili z digitalnim fotoaparatom?

»Pustila sem se prepričati kolegom iz fotodruštva in zdaj je digitalni fotoaparati eden izmed tistih, ki ga tudi uporabljam, kar pa ne pomeni, da sem opustila s tari način fotografiranja.«

Ste želeli doseči predvsem učinek slike na platnu?

»Lahko bi rekla, da nisem nič hotela, nobenega koncepta in vizije nisem imela, saj nisem vedela, kaj bo nastalo. Tisto, kar me je zamikalo, so zagotovo barvni odnosi v gozdu, ki sooblikujejo sliko.«

Vselej torej fotografijo naredite na terenu, ne doma ...

»Absolutno sem človek narave, z njo sem rasla. Gre za močan zapis v meni, ki nikoli ne izgine. Spominjam se, da se mi dostikrat niti ni mudilo razviti filmov, ker sem bila v sebi izpolnjena že s fotografiranjem samim. Mislim, da fotograf lahko doseže polno zadoščenje takrat, kadar je energetsko izpolnjen, notranje povezan, celostno povezan z motivom ali z objektom fotografiranja. Fotografski pozdrav pa dobro luč pomeni prav to: notranjo luč in usklajenost s tistim, kar počnemo.«

Prijave na Teden ljubiteljske kulture

Kranj – Slovenija se s Tednom ljubiteljske kulture pridružuje evropskim državam, ki se vsako leto poklonijo kulturnim ustvarjalcem ter opozorijo na pomen, visoko kakovost, dostopnost in množičnost ljubiteljske kulture. Javni sklad RS za kulturne dejavnosti (JSKD) in Zveza kulturnih društev Slovenije vabita vsa kulturna društva in posameznike, ki se ukvarjajo z ljubiteljsko kulturo, da se pridružijo drugemu vseslovenskemu Tednu ljubiteljske kulture, ki se bo po vsej Sloveniji in v zamejstvu odvijal med 15. in 24. majem 2015. Društva, zveze in posamezniki lahko vse do zaključka TLK svoje dogodke prijavijo na spletni strani www.tlk.jskd.si. Teden bo zaznamovalo okrog tisoč kulturnih dogodkov.

Oživljamo stari Kranj

Kranj – Danes, v petek, 24. aprila, bo na Maistrovem trgu in ob Gostilni Kot potekal kulturni projekt Oživljamo stari Kranj. Spored bodo izvajali godci, pevke in tamburaši FS Sava. Dogodki se bodo vrstili že dopoldne, popoldne in zvečer vse do 20.30. Že ob 8. uri bodo igrali Ž. Brane, B. Janko, Z. Branko ter kitarist Jani, ob 10. uri se bo v enournem izvajanju ponovil jutranji program, pridružil pa se bo še kakšen nov godec in solo pevec. Ob 13. uri bodo na oder stopili še harmonikarji (Anja, Gašper, Matej in Matic) ter z njimi pevec Marko. Ob 16. uri bodo nastopili tamburaši-veterani, ob 17.30 pa bodo točko odplesali še plesalci. Vsi skupaj bodo potem ob 19. uri izvedli uro in pol dolg skupni nastop.

Glasbeni večeri v Tržiškem muzeju

Tržič – V Pollakovem salonu Tržiškega muzeja ali na muzejskem vrtu, če bo vreme dopuščalo, Tržiški muzej pripravlja pet pomladno-poletnih petkovih koncertov priznanih slovenskih izvajalcev. Danes, v petek, 24. aprila, ob 19.30 bosta nastopila pevka Nuška Drašček in pianist Blaž Jurjevčič, eden najvidnejših slovenskih džezovskih pianistov. V naslednjih koncertnih večerih pa bodo med drugimi nastopili tudi Oto Pestner, Uroš Perič in Romana Krajncan, ki je tudi umetniška vodja festivala.

Tutta razstavlja v Velenju

Kranj – Včeraj so v Velenju v svoji osrednji galeriji na velenjskem gradu odprli razstavo slik in skulptoslik akademskega slikarja Klavdija Tutte z naslovom Mediteranski svetilniki in plovila. »Klavdij Tutta o modernem slikarstvu razmišlja kot o dinamičnem virtualnem svetu, organizmu, razpetem po površini v prostoru. Slike prehajajo v tretjo dimenzijo, medprostori so nove možnosti za vzpostavljanje stikov z novimi formati in vsebinami,« je med drugim ob razstavi zapisala umetnostna zgodovinarica Milena Koren Božiček.

Gledališče Nasmeh pravi Kako naprej?

Breznica – Gledališče slepih in slabovidnih se predstavlja z novo predstavo, avtorskim projektom z naslovom Kako naprej? Premiera bo v nedeljo, 26. aprila, ob 19. uri v kulturni dvorani na Breznici. Za idejno zasnovo in režijo sta poskrbela Sara Lucu in Mišo Mičić, ki sta tudi avtorja besedil. Igrajo: Anja Hočevar, Irena Temlin, Mia Koritnik, Dada Strle, Dario Vogrič in Luka Pavlin. Predstava Kako naprej? je omnibus življenjskih utrinkov, gre za izseke iz vsakdanjega življenja.

KINO SPORED

CINEPLEX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 25. 4.

16.30, 20.00, 21.00, 22.00
HITRI IN DRZNI 7

18.30 SICILIJSKA KMEČKA ČAST

16.10, 19.40 BREZČASNA ADALINE

14.00, 16.00, 18.00 SPUŽI NA SUHEM

13.00, 15.00, 17.00, 19.00

SPUŽI NA SUHEM, 3D

21.15, 22.25 NOČNI LOV

17.45, 19.30, 22.45 ODKLIKANA

14.30 DOMOV

13.15, 15.15 DOMOV, 3D

14.15 BACEK JON

Nedelja, 26. 4.

16.30, 19.15, 20.00, 21.00

HITRI IN DRZNI 7

18.10, 20.25 BREZČASNA ADALINE

14.00, 16.00, 18.00 SPUŽI NA SUHEM

13.00, 15.00, 17.00, 19.00

SPUŽI NA SUHEM, 3D

21.15 NOČNI LOV

17.45, 19.30 ODKLIKANA

14.30, 16.10 DOMOV

13.15, 15.15 DOMOV, 3D

14.15 BACEK JON

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 24. 4.

18.00 SPUŽI NA SUHEM, 3D, sinhro.

20.00 TIMBUKTU

Sobota, 25. 4.

16.00 SPUŽI NA SUHEM, sinhro.

18.00 SPUŽI NA SUHEM, 3D, sinhro.

20.00 TIMBUKTU

Nedelja, 26. 4.

17.00 SPUŽI NA SUHEM, sinhro.

19.00 TIMBUKTU

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

Vrhunsko umetniško poletje

Letošnji 63. Ljubljana festival bo več kot tri mesece razvajal z nastopi uveljavljenih domačih in svetovnih umetnikov s področja glasbe, opere, plesa, muzikala in gledališča.

IGOR KAVČIČ

Ljubljana – Drži, kot je uvodoma na novinarski konferenci povedal Ljubljanski župan Zoran Janković, da smo v Ljubljani v zadnjih letih pričali mnogim spremembam, edina stalnica, ki združuje ne le Ljubljančane in ljubitelje različnih vrst umetnosti iz Slovenije, ampak tudi mednarodno javnost, pa je nedvomno Ljubljana festival. Festivalna tradicija traja že triinšestdeset let, od leta 1992 pa ga uspešno vodi direktor in umetniški vodja Darko Brlek, ki je desetletje tudi predsednik Evropskega združenja festivalov. Že uvodoma je izrazil zadovoljstvo, da sponzorji ponovno spoznavajo priložnost v investiranju v kulturo, saj naj bi letos presegl višino lanskih sponzorskih sredstev. »Letošnji festival bo najdaljši do sedaj, saj bo uradno trajal tri mesece – od začetka julija do konca septembra, že sredi junija pa se mu z desetimi izvedbami pridružuje tudi muzikal Mamma Mia!«

Festival se bo po muzikalu, katerega premiera bo 15. junija, uradno začel 28. junija z glasbeno-vizualnim spektaklom z oskarjem nagrajenega Tana Duna, ki bo v Ljubljani tudi dirigiral. Svoje mu Poljskemu rekviemu bo dirigiral eden najpomembnejših poljskih skladateljev in dirigentov, 81-letni Krzysztof Penderecki, Izraelskemu filharmoničnemu orkestru Zubin Mehta, Mladi nemški filharmoniji, ki bo 28. septembra sklenila dolgo

Muzikal Mamma Mia! je za dva tedna podaljšal letošnji Ljubljana festival. V njem bodo v naslovnih vlogah nastopile pevke Alenka Godec, Simona Vodopivec in Damijana Golavšek. Ob dekletih je še Jure Franko, »krivec«, da znani muzikal nastaja tudi v Slovenski izvedbi.

festivalsko poletje, pa Jonathan Nott. »Smo edini poletni festival v Evropi, ki letos gosti tri velika skladateljska imena,« poudarja Brlek in dodaja, da gre za ustvarjalce, ki so pomembno sooblikovali glasbeni prostor od druge polovice 20. stoletja. Kot nekakšen antipod trem mednarodnim zvezdnikom klasične glasbe so tu trije naši uspešni glasbeniki, ki bodo imeli v okviru festivala svoje večere. Orkester Slovenske filharmonije bo vodil Uroš Lajovic, posebnost bo nastop mladega pianista Daliborja Miklavčiča in novo pianistično ime mlajše generacije Tina Mauko.

Zanimive operne večere bodo ustvarili Elina Garanča in Željko Lučić ter gostovanje Kitajske nacionalne operne hiše iz Pekinga s Turandotom in Nacionalne opere in baleta iz Sofije s Tristanom

in Izoldo. Iz Sankt Peterburga se vrača Mariinsko gledališče, tokrat v popolni sestavi in z baletom Romeo in Julija. V plesnem programu bodo gostili Edwarda Cluga in mednarodno plesno koprodukcijo, pod katero se podpisuje tudi naš EnKnapGroup. Muzikala bosta letos kar dva – poleg ponovitve izjemno uspešnega Cvetja v jeseni bo, kot že rečeno, na sporedu prva uprizoritev priljubljenega muzikala Mamma Mia! Veliko zgodbo o Faustu, človeku, ki je svojo dušo prodal hudiču, prinaša Tomaž Pandur. Gledališki spektakel festival pripravlja v koprodukciji s SNG Dramo Ljubljana.

Za še bolj sproščeno poletje bo festival poleg muzikala gostil še tradicionalno Poletno noč, tokrat posvečeno Elzi Budau, ob svoji

50-letnici delovanja avtorski projekt pripravlja Tomaž Domicelj, na dolgi mednarodni turneji se bo v Križankah ustavil duo 2Cellos, svoj tradicionalni nastop bo izvedel Vlado Kreslin, že tradicionalen pa postaja tudi nastop Uroša Periča in Big Banda RTV Slovenija (28. 8.).

Tudi letos bo v juliju v Križankah pod selektorskim vodstvom Toma Vrana potekala 18. mednarodna likovna kolonija, najmlajši pa se bodo lahko izpopolnjevali na brezplačnih tematskih ustvarjalnih delavnicah: tolkalni in plesno-pevske ter na mali likovni koloniji.

Vrednost letošnjega festivala Brlek ocenjuje na okrog dva milijona evrov. Seveda pa so vstopnice za najmanj 14 in največ 99 evrov za različne dogodke že v predprodaji.

Fotografije zvoka

Do 4. maja je v Mahlerci, novem razstavnem prostoru ob terasi kranjske Layerjeve hiše, na ogled fotografska razstava outLINES avtorice Sanje Radaković.

SAMO LESJAK

Kranj – »Vsako delo nastane tako, kakor nastaja kozmos – iz katastrof, ki iz kaotičnega rjovenja instrumentov končno oblikujejo simfonijo ...« je misel umetnika Vasilija Kandinskega, ki povzema koncept razstavljenih del Sanje Radaković, sicer grafične in interaktivne oblikovalke, ki se v Mahlerci predstavlja s serijo fotografij, ki jih je brez izostritve zajela na raznolikih lokacijah v Berlinu, Pragi in Brnu. Hkrati je na istem mestu

posnela tudi zvok, ki ga je kasneje povezala s fotografijami.

Serijska fotografij outLINES je nastala v okviru avtoričinega raziskovalnega dela s ciljem izdelati abstraktno fotografijo s pomočjo dinamične komponente zvoka, ki je skozi manipulacijo vključena v nastanek abstrakcije. Vodilo je filozofija svetovno znane ameriškega komponista Johna Cagea, ki izkušnjo zvoka enači z izkušnjo tišine. Le-ta je interpretirana kot abstraktno komunikacijsko sredstvo med opazovalcem

Vizualizacija zvoka: avtorica razstave Sanja Radaković

in mestom, kjer sta zajeta slika in zvok, ter s tem omogoča opazovalcu subjektivno dojetje dinamike mesta na fotografiji. Plast manipulacije se prilega zajeti fotografiji, samostojno pa ustvarja nove vzorce vizualizacije posameznega zvoka. Učinek

manipulacije je še dodatno povečan z ročnim tiskanjem s tehniko sitotiska. Sanja Radaković je z razstavljenim delom magistrirala na Naravoslovnotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani in za delo prejela Prešernovo nagrado.

Med risi tudi Anže Kopitar

Naši hokejisti so se z Jesenic preselili v Ljubljano, v Tivoliju pa se je reprezentanci na torkovem treningu pridružil tudi Anže Kopitar.

VILMA STANOVNIK

Ljubljana – Tako hokejisti kot ljubitelji hokeja odštevajo dneve do začetka svetovnega prvenstva elitne skupine na Češkem, pošteno preznojeni pa so te dni tudi varovanci našega trenerja Matjaža Kopitarja. Priprave so začeli v začetku aprila na Jesenicah, prejšnji teden pa so se preselili v Tivoli. Vsi po vrsti so se prejšnji teden razveselili vesti iz Amerike, da se jim bo na ledu kmalu pridružil tudi zvezdnik lige NHL Anže Kopitar, saj se njegovemu moštvu Los Angeles Kings letos ni uspelo uvrstiti v končnico lige NHL, Anže pa se je odločil, da bo reprezentanci pomagal na svetovnem prvenstvu. Tako so ga v torek soigralci že pozdravili v Tivoliju, Anže pa je po treningu priznal, da ima sicer po desetih dneh odsotnosti z ledu malce težke noge, vendar ga to še malo ne skrbi, saj je časa do prvenstva še kar nekaj. »Seveda bi raje igral v končnici lige NHL, a je lepo priti tudi med prijatelje v reprezentanci, s katerimi smo lani dosegli lep uspeh. Zato se veselim svetovnega prvenstva,« je povedal Anže Kopitar in dodal, da je njihov prvi cilj na Češkem obstanek v elitni skupini svetovnega hokeja. »Samo zavest se nam je po Sočiju dvignila in mislim, da se

Reprezentantom, ki trenirajo v Tivoliju, se je v torek na ledu pridružil tudi Anže Kopitar. / Foto: Tina Dokl

lahko kosamo tudi z najboljšimi,« je prepričan Anže.

Od srede naprej so znana tudi imena vseh naših napadalcev, saj je slovenski strokovni štab po popoldanskem treningu določilo trinajsterico, ki bo odpotovala v Ostravo. To so: Žiga Jeglič, Rok Tičar, Robert Sabolič, Anže Kopitar, Jan Urbas, Jan Mursak, Tomaž Razingar, Marcel Rodman, Žiga Pance, Boštjan Goličič, Ken Ograjenšek, Miha Verlič in Aleš Mušič.

Pri branilcih je na pripravah še vedno devet hokejistov, ki se borijo za mesto v Ostravi, tem pa je treba

dodati še Andreja Tavžlja, ki ima še vedno klubske obveznosti. Je pa že dlje časa znano, kdo bo branil slovenska hokejska vrata. To so Robert Kristan, Gašper Krošelj in Luka Gračnar, ki se je po slavju z ekipo Salzburga v ligi EBEL prav tako že priključil našim risom. »To, da sem tako dolgo ostal v tekmovalnem ritmu, mislim, da je zame samo pozitivno. Pomemben je zlasti občutek, kako zmagati na tekmi,« je nasmejan povedal Luka Gračnar in dodal, da o tem, ali je prvi, drugi ali tretji vratar reprezentance, nikoli ne

razmišlja. »Tisti, ki bo boljše branil, ki bo v boljši formi, bo pač branil na tekmah in tako je prav,« je še dodal 21-letni Jeseničan.

Sicer pa bodo naši hokejisti v Ljubljani ostali do ponedeljka, ko se bodo odpravili v Berlin, kjer jih 29. aprila čaka še zadnja pripravljalna tekma proti Nemcem. Svetovno prvenstvo se začne 2. maja, naše pa na skupinskem delu v Ostravi najprej čaka tekma proti Belorusiji, nato pa se bodo pomerili še z reprezentancami Rusije, Slovaške, Finske, Norveške, ZDA in Danske.

Domžalčani brez finala

Domžale, Kranj – Med tednom so nogometaši odigrali drugi tekmi polfinala pokala Slovenije. Najprej so se v finale uvrstili nogometaši Celja, ki so bili na dveh tekmah boljši od Maribora, neodločen izid 1 : 1 v Domžalah pa je pomenil, da je drug finalist Luka Koper. Že danes se nadaljujejo prvoligaški obračuni. Ekipa Kalcer Radomlje bo ob 19. uri gostil Maribor, Domžalčani pa jutri gostujejo v Celju. V 2. SNL bo danes ob 19. uri Šenčur gostil Dravinjo Kostroj, nogometaši Triglava pa jutri gostujejo v Ankaranu. Roltek Dob bo doma gostil Šmartno 1928. V 3. SNL-center se bo jutrišnji program začel ob 15. uri, ko bo ekipa Zagorja gostil Komendo. Vse druge tekme se bodo začele ob 17. uri. Sava Kranj bo gostila Ilirijo Extra Lux, Jezero Medvode bo gostilo Britof, Šobec Lesce pa Kočevje. Bled Hirter odhaja na gostovanje v Ivančno Gorico, Kalcer Radomlje B pa bo na domačem igrišču gostil Rudar iz Trbovelj. V nedeljo se bo ob 17. uri začela še tekma v Podzemlju, kjer bo Kolpa gostila Zarico Kranj. Jutri bodo 15. krog odigrali v Gorenjski nogometni ligi. Tekme se bodo začele ob 17. uri, pari pa so: Naklo – Jacom Sport DLN, FC Podbrezje – Velesovo, Preddvor – Kondor Godešič, Polet – Bohinj, Jesenice – Niko Železniki, Žiri – Ločan in Bitnje JuRentA – Visoko.

Triglav zmanjšuje dolgove

Kranj – V ponedeljek so imeli v Nogometnem klubu Triglav redno letno skupščino, na kateri so pregledali opravljeno delo v lanskem letu. Ugotovili so, da so dolgove zmanjšali za kar 13 odstotkov in da morajo s tem nadaljevati. Tako so sprejeli tudi finančni načrt za letošnje leto, upravni odbor kluba so povečali za dva člana, sprejeli dopolnilo pravilnika o članarini in častnih članih.

Košarkaricam Triglava srebrna odličja

Kranj – S tretjo tekmo se je v ponedeljek v Celju končalo letošnje državno prvenstvo za košarkarice. Naslova prvakinj so se veselile košarkarice Atletice Celja, saj so tudi na tretji tekmi finala premagale košarkarice Triglava, rezultat zadnje tekme pa je bil 89 : 54. »Dokler smo imeli energijo, smo se ekipi Celja dobro upirali, v drugem polčasu pa nam je šlo slabše. Nasprotnice so prišle do zaslužene zmage ter do naslova prvakinj. Čeprav v finalnem nizu nismo odigrali tako kot znamo, smo s sezono lahko zadovoljni. Igralkam in sodelavcem v strokovnem štabu čestitam za uvrstitev v finale pokala in državnega prvenstva. Čestitke si zaslužijo tudi drugi v klubu, saj smo si v tej sezoni priborili osem medalj, kar sedemkrat pa nastopili v finalu. To je lep klubski uspeh,« je ob koncu sezone povedal trener Triglavovih košarkaric Gašper Sluga, ki se je z dekleti veselil tudi srebrnih odličij.

Vaterpolisti zbrani na Snežaku

Kranj – AVK Triglav je ta konec tedna organizator tradicionalnega vaterpolskega turnirja Snežak. V kranjskem bazenu se bo tekmovalje s prvim krogom začelo danes z ob 18. uri, nadaljevalo pa jutri z drugim in tretjim krogom. Nedelja je namenjena tekmam za končni vrstni red. Nastopile bodo ekipe Opatija in Primorje iz Hrvaške, Székesfehérvár iz Madžarske in Zemun iz Srbije ter domači Triglav in ekipa Kamnik.

Navduševali so s svojimi veščinami

Na zanimivem tekmovanju so se borci različnih borilnih veščin prvič pomerili v Kranju, doma pa je ostalo kar nekaj nagrad, med njimi tudi nagrada za najuspešnejši klub, ki jo je prejela ekipa Alliance Red Eagle.

VILMA STANOVNIK

Kranj – V športni dvorani Gimnazije Franceta Prešerna na Zlatem polju v Kranju so minulo soboto pripravili odprto prvenstvo Vzhodne Evrope v ADCC submission fightingu, tako imenovani Abu Dhabi Combat Club. »To je tekmovanje, ki združuje elemente borilnih veščin, kot so brazilski jiu-jitsu, judo, MMA, rokoborba, sambo in druge naštetih sorodne veščine. Ker je tekmovanje dokaj odprto in okleščeno pravil, ki bi lahko posamezen stil omejevale, je kot takšno primerno za vse našete veščine,« pravi Neven Polajnar in pojasnjuje, da se zmaga na tekmovanju doseže s predajo nasprotnika s pomočjo vzvodov na različnih delih telesa in različnih davljenj.

Med ženskami se je v kategoriji do 60 kilogramov izkazala Maja Povšnar. / Foto: Primož Pičulin

V svetu je ADCC tekmovanje poznano kot najprestižnejše tekmovanje v omenjenem stilu borbe, udeležujejo pa se ga najboljši borci iz naštetih veščin. Tekmovanja v Kranju so se poleg tekmovalcev iz

Slovenije udeležili tudi tekmovalci iz Hrvaške, Črne gore, Italije, Slovaške in Srbije.

Pod vodstvom trenerja Nevena Polajnarja so bili med Kranjčani najuspešnejši Miha Hribernik s prvim mestom v

kategoriji do 76 kg, Maja Povšnar s prvim mestom v ženski kategoriji do 60 kg in hkrati v ženski absolutni kategoriji ter Miha Perhavec, ki je osvojil dve zlati medalji v najprestižnejši kategoriji tekmovanja do 88 kg in v absolutni moški kategoriji. Prav tako je osvojil tudi nagrado za najboljšega borca turnirja, nagrado za najuspešnejši klub pa je prejela ekipa Alliance Red Eagle iz Kranja.

Tekmovanje je bilo drugo zapored in prvič organizirano v Kranju. Neven Polajnar kot predstavnik ADCC organizacije za Slovenijo si želi, da bi tekmovanje v Kranju postalo tradicionalno, Kranj pa bi lahko ob zadostni podpori postal »velesila« brazilskega jiu-jitsa, grapplinga in submission fightinga.

Policisti iščejo nevarnega voznika

SIMON ŠUBIC

Voklo—Kranjski policisti prosijo za informacije o neznanem vozniku ali voznici, ki je v torek, 14. aprila, dopoldne pri bencinskem servisu v Voklem na gorenjski avtocesti z avtomobilom zapeljal v napačno smer in peljal proti Jesenicam. Po klicu prijavitelja na interventno številko 113 so policisti takoj začeli izvajati aktivnosti za zagotavljanje varnosti ostalih voznikov in jih opozarjati na nevarnost, zaprli so tudi uvoze na avtocesto. Kljub mnogim aktivnostim policistov bi se voznja vseeno lahko končala tragično, če ne bi nekateri vozniki pravočasno reagirali. Nevaren voznik je namreč z bencinskega servisa v Voklem najprej nepravilno zapeljal na uvoz servisa, se tam ustavil, potem pa v nekem trenutku, ko so vozila peljala proti njemu, zapeljal na avtocesto in skoraj povzročil hudo trčenje z več vozili. Po nevarnem manevru se je z avtomobilom obrnil in odstranil z avtoceste,« je razložil Bojan Kos, tiskovni predstavnik Policijske uprave Kranj.

Nevarnega voznika policisti niso izsledili, prosijo

pa vse, ki imajo kakršne koli informacije o nevarni voznji, naj jih sporočijo na številko 113 ali anonimni telefon policije 080 1200. »Dober podatek je že znamka, tip, barva avtomobila, še boljši pa registrska oznaka in druge podrobnosti, skratka vse, kar bi pripomoglo k izsleditvi vozila in osebe,« pravi Kos.

Policija voznikom, ki na avtocesti zapeljejo v napačno smer, svetuje, naj se z vozilom takoj, ko napačno ugotovijo, ustavijo, po možnosti na odstavnem pasu, o nevarnosti pa takoj obvestijo policijo na 113, ki bo poskrbela za ustrezno zavarovanje vozila in kraja na avtocesti. Ostalim voznikom pa svetujejo, naj ob obvestilu o voznji v napačno smer takoj zmanjšajo hitrost in vključijo vse štiri smernike. Vozijo naj posebej previdno, na varni razdalji do vozila pred njimi, po voznem pasu in naj nikakor ne prehitujejo, saj vozniki, ki vozijo v napačno smer, za voznjo pogosto uporabljajo prehitovalni pas. Če je mogoče, naj se vozniki umaknejo na najbližje počivališče ali zapustijo avtocesto.

Jadralni zmajar izginil brez sledi

SIMON ŠUBIC

Kranj – Gorenjski policisti od srede zvečer vneto iščejo 50-letnega moškega iz okolice Ljubljane, ki je tega dne okoli 15. ure z jadrnim zmajem vzletel iz vasi Gozd nad Križami v občini Tržič. Po zbranih podatkih naj bi po vzletu odjadral ob grebenu Karavank v smeri Jesenic, nazadnje pa so ga videli okoli 17. ure nad vasjo Gozd, so sporočili s Policijske uprave Kranj. Že v sredo so ga iskali tudi s pomočjo helikopterja, iskalno akcijo pa so nadaljevali tudi včeraj, a ga do oddaje časopisa v tisk še niso našli.

Pogrešani je visok 183 centimetrov in težak okoli 90 kilogramov. Oblečen je bil v zelene hlače in črno vetrovko, na glavi je imel čelado, obut pa je bil v športne copate. Njegovo jadrno padalo je črne barve, pri sebi je imel še varnostno padalo zelene barve.

Policisti prosijo vse, ki bi pogrešano osebo opazili ali kar koli vedeli o njej, da o tem obvestijo najbližjo policijsko postajo ali pokličejo na telefonsko številko 113 oziroma na anonimni telefon policije 080-1200, so še zapisali na Policijski upravi Kranj.

Delavec je padel s tovornjaka

Jesenice – V torek okoli 8. ure si je v železarni Acroni na Slovenskem Javorniku delavec pri padcu s tovornega vozila poškodoval nogo. Poklicna jeseniška gasilca sta ga oskrbela, prepeljala v Zdravstveni dom Jesenice, nato pa še v tamkajšnjo bolnišnico.

Vozil ukraden avtomobil

Domžale – V torek zvečer so policisti pri izvozu Domžale na avtocesti Ljubljana–Celje odvzeli prostost moškemu, ki je vozil ukraden avtomobil, pri sebi pa je imel tudi slaba dva grama prašnate snovi, domnevno prepovedane droge.

Avtomobile prodajal po kosih

Kriminalisti so kazensko ovadili 30-letnika z območja Cerklje, ki naj bi prodajal dele ukradenih vozil, skupaj s 25-letnim sovaščanom pa naj bi izdajala tudi fiktivne račune za rezervne avtomobilske dele.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Gorenjski kriminalisti so po večmesečni preiskavi avtomobilske kriminalitete, ki jo vodijo zoper več oseb, pred dnevi podali kazensko ovadbo zoper dva osumljenca, stara 30 in 25 let, po naših podatkih sovaščana z območja občine Cerklje. Sumijo ju storitve več kaznivih dejanj prikrivanja in ponarejanja listin, ker naj bi razrezovala ukradene avtomobile, tako pridobljene rezervne dele pa dobavljala predvsem garažnim avtomehanicom in kleparjem ter trgovinam z rezervnimi deli »na črnem trgu«. Poleg tega naj bi zavarovalnicam posredovala več fiktivnih računov, s katerimi sta prikazovala, da so bili v avtomobile vgrajeni originalni deli.

Kriminalisti so po besedah Primoža Donoša iz sektorja kriminalistične policije na Policijski upravi Kranj zadnji primer nelegalne trgovine avtomobilskih delov začeli preiskovati v drugi polovici lanskega leta, v preiskavi pa so sodelovali tudi z

Foto: Gorazd Kavčič

Zadnje razkritje avtomobilske kriminalitete na Gorenjskem sta predstavila Aleš Kegljevič in Primož Donoša.

italijansko in nemško policijo ter proizvajalci avtomobilov. Pri 30-letnem osumljenecu so v hišni preiskavi našli okoli sto rezervnih delov za praktično vse avtomobilske znamke, predvsem pa za avtomobile znamk BMW in Volkswagen. Že pred preiskavo pa so istemu osumljenecu v okolici Kranja tudi zasegli BMW višjega cenovnega razreda, ki je bil novembra 2013 ukraden v italijanskih Udinah. Avtomobil je bil po njihovih ugotovitvah namenjen že znanemu kupcu. Kriminalistična preiskava je

tudi že potrdila, da nekateri zaseženi rezervni deli pripadajo avtomobilom, vrednim med 14 in 50 tisoč evrov, ki so jih neznanci ukradli na območju Ljubljane z okolico. Odpeljani so bili z javnih parkirišč, enega pa so ukradli pri vplomu v stanovanjsko hišo. Donoša je še razložil, da so kriminalisti pravi izvor rezervnih delov ugotovili za več zaseženih delov, čeprav je 30-letnik z mnogih izbrisal identifikacijske oznake.

Po ugotovitvah kriminalistov naj bi 30-letnik goljufal tudi pri izdajanju računov

zavarovalnicam za popravila vozil. Ponaredil naj bi več deset računov za rezervne dele, ki jih je izdajal v imenu kamniškega podjetja, s čimer je prikazoval, da so se v servisirana vozila vgrajevali novi deli, čeprav se niso. Ponarejanja listin je osumljen tudi njegov 25-letni sovaščan, ki je zavarovalnicam prav tako dostavljal račune za popravilo poškodovanih vozil, s čimer je samo navidezno zagotavljal servise z originalnimi deli. Vrednost lažnih računov je znašala okoli 150 tisoč evrov. »Osumljenca sta delovala povezano, kazniva dejanja pa sta izvrševala v kriminalni združbi,« je prepričan Donoša.

Trgovina z deli ukradenih vozil se je v zadnjih letih močno razširila tako v Sloveniji kot v celotni Evropi, je povedal Aleš Kegljevič iz Generalne policijske uprave. Okoli 80 odstotkov ukradenih vozil je namenjenih črnemu trgu z rezervnimi deli, saj je s prodajo po delih mogoče zaslužiti tudi trikrat več kot s prodajo celega avtomobila.

Uresničili so sestrski dogovor

Toženi Martin Šetinc ter Tatjana in Rihard Jerebic zatrjujejo, da so s sporno dokapitalizacijo podjetja Born le uresničili dogovor med sestrama Elizabeto Ortner Born in Renato Schlosser.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Na gospodarskem oddelku Okrožnega sodišča v Kranju se je včeraj nadaljevala pravda, s katero 89-letna Elizabeta Ortner Born, ena od treh hčera barona Karla Borna, od nekdanjega direktorja družbe Born Martina Šetince in podjetja Tari očeta in hčere Riharda in Tatjane Jerebic zahteva vrnitev 760 hektarjev gozda v Jelenjeh, ki je bil njen stvarni vložek v podjetje Born, ki je nekdanje upravljalo več kot 3600 hektarjev Bornovega gozda na območju Tržiča, oziroma plačilo 4,5 milijona evrov odškodnine, kolikor naj bi po strokovni oceni ljubljanske ekonomske fakultete znašala vrednost izgubljenega gozda. Ortnerjeva zatrjuje, da sta jo Šetinc in podjetje Tari preslepila, zato bi morala pogodba o prenosu in prevzemu poslovnih deležev v družbi Born postati nična. Pooblaščenec tožnice Bojan Grubar še navaja, da naj bi bila Ortnerjeva leta 2009, ko so se izvedli

obravnnavani posli, že v tako slabem psihičnem stanju, da ni bila več dovolj opravilno sposobna za sprejemanje tako pomembnih odločitev.

Pred sodnikom Aleksandrom Urankarjem so včeraj pričale tožene stranke, medtem ko je odvetnik Grubar predlog za zaslišanje tožnice umaknil zaradi njenega slabega zdravstvenega stanja. Direktorica podjetja Tari Tatjana Jerebic je razložila, da je bila kot zastopnica podjetja prisotna na podpisu pogodbe o prenosu poslovnih deležev, medtem ko v razgovorih ni bila prisotna, kot nepoznavalec pa se tudi ni spuščala v ustreznost dogovorjene cene za 760 hektarjev gozda, je pa v zvezi s tem povsem zaupala Šetincu in svojemu očetu Rihardu. »Nikoli pa nisem imela občutka, da je z Ortnerjevo v zdravstvenem smislu kaj narobe.«

Martin Šetinc in Rihard Jerebic sta okoliščine sporne prenosa deležev v podjetje Born opisovala zelo podobno. Zatrdirila sta, da

so le uresničevali dogovor med Elizabeto Ortner in njeno sedaj že pokojno sestro Renato Schlosser, ki je živela v Ameriki, ki je sestri predlagala, naj njen tretjinski delež Bornovega imetja proda po tržni ceni ali kupi sama oziroma podjetje Born za milijon dolarjev, zadnji dogovor pa je bil za milijon evrov. Ker pa se je izkazalo, da imata predkupno pravico sklad kmetijskih zemljišč in sestra Marija Peič, s katero Ortnerjeva ni v dobrih odnosih, je bila edina možnost, da bi se izognili njunemu nakupu, da Ortnerjeva minimalni delež podari podjetju Born, ki bi s tem tudi pridobilo predkupno pravico. Nazadnje so posel namesto s kupoprodajno pogodbo izpeljali z darilno pogodbo med sestrama s plačilom milijon evrov ter takojšnjim prenosom deležev na ostala družbenika podjetja, s čimer se je Ortnerjeva strinjala. Ne Šetincu ne Jerebicu se dogovorjena cena milijon evrov ni zdela sporna, ker je šlo za dogovor med sestrama, ta pa

tudi ni bistveno odstopala od narejene ceno, po kateri je bil delež vreden 1,5 milijona evrov, kar je za osnovo za obračun davka na darilno pogodbo sprejela tudi davčna uprava. Po zatrjevanju odvetnika Grubarja pa kupnina Schlosserjevi sploh ni bila nakazana, podjetje Tari in Šetinc pa naj bi Ortnerjevi za njen preneseni delež, ki bi moral biti po mnenju tožnice vreden precej več, plačala samo 440 tisoč evrov.

Sojenje se bo še nadaljevalo, saj bo sodišče pridobilo še sodno cenitev vrednosti prenesenega premoženja, med drugim pa bo zaslišalo tudi Isabelo Ortner Gruber, hčer Elizabete Ortner in skrbnico njenega premoženja. Po mnenju tožnih je prav Isabela odgovorna za vse sodne postopke, ki so sproženi proti njim. »Zame so bile vse te tožbe in ovadbe velik udarec. Elizabeta Ortner je zame druga mama in jo spoštujem. Vem, da vse to, kar se dogaja na sodišču, ni nje no maslo in so jo v to prisilili,« je prepričan Šetinc.

POSLOVNI GLAS

Žito v rokah Podravke

◀ 1. stran

Direktor Žita Janez Bojc je na novinarski konferenci po prodaji Žita poudaril, da Podravka prihaja kot strateški partner, podobno pa je dejal tudi predsednik uprave SDH Matej Pirc, ki je zadovoljen tudi z dogovorjeno ceno. »Iztržili smo najvišjo možno ceno in presegli začetna pričakovanja,« je poudaril.

V Podravki želijo Žitu omogočiti, da še bolj internacionalizira svoje poslovanje in ponudi svoje izdelke še večjemu številu potrošnikov. »Naš cilj pri tem nakupu je bil, da obe podjetji v prihodnje rastejo in še boljše poslujeta,« je zagotovil predsednik uprave družbe Podravka Zvonimir Mršič ter dodal, da konkretnih načrtov glede ohranitve sedanjega števila zaposlenih v Žitu in njegovih lokacijah še nimajo, si pa želijo povečevati prodajo blagovnih znamk obeh proizvajalcev.

Delavce in sindikat v Žitu najbolj moti, ker jim pri njihovi zahtevi o zavezi kupca po ohranitvi delovnih

Podravka je z nakupom Žita postala tudi večinska lastnica leške Gorenjke. / Foto: Gorazd Kavčič

mest pravnik prodajnega konzorcija ves čas govorijo, da bi to lahko pomenilo nedovoljeno državno pomoč. Poleg ohranitve delovnih mest so si delavci in sindikat ves čas med drugim zavzemali, da se kupec Žita zaveže tudi, da bo zagotovil dolgoročni strateški razvoj družbe, da

bo ohranil obstoječi sedež družbe, ohranil in razvijal proizvodnjo in njene lokacije ter blagovno znamko, obdržal naložbe na obstoječi ravni in vzdrževal zdravo finančno strukturo družbe. »Predstavniki zaposlenih v Žitu smo prodajni konzorcij Žita ves čas opozarjali, da pričakujemo, da bodo

vse naše zahteve zapisane v prodajni pogodbi obljatno, in ne zgolj z obljatno prizadevanja,« so opozorili v skupni izjavi. V sindikatu leške Gorenjke so nam pojasnili, da bodo prodajo Žita komentirali šele, ko bo znano, koliko njihovih zahtev je zapisanih v prodajno pogodbo.

V Seaway prihaja ruski najemnik

Proizvodne prostore, opremo, stroje in blagovno znamko Seawayja v stečajju je najelo podjetje SVP Avio ruskega lastnika.

URŠA PETERNEL

Zapuže – Če bo šlo vse po sreči, bo v začetku maja znova stekla proizvodnja plovil v podjetju Seaway v Zapužah, je povedal stečajni upravitelj podjetja Seaway Design

Gre za podjetje, ki je že doslej sodelovalo s Seawayem, Vladimir Zinchenko naj bi bil eden zelo uspešnih prodajalcev Seawayjevih plovil, ki pozna podjetje in trg. Stečajni upravitelj se tako nadeja, da bo Zinchen-

Opušteni prostori Seawayja naj bi že v kratkem znova oživel.

Anton Jagodic. Za najemnika je namreč izbral podjetje SVP Avio, ki je v lasti ruskega državljanja Vladimirja Zinchenka. Prejeli so štiri ponudbe za najem, a je bila Rusova ponudba najugodnejša; pogodbo o najemu pa mora potrditi še sodišče. Kot je dejal stečajni upravitelj Jagodic, je SVP Avio v najem dobilo nepremičnine, opremo, stroje in blagovno znamko, in sicer za obdobje enega leta.

ko lahko uspešno nadaljeval Seawayjevo zgodbo in da bo tudi prevzel kar nekaj bivših zaposlenih. Prav tako naj bi bodoči najemnik imel že več naročil za barke, tako da se bo proizvodnja lahko nadaljevala. Stečajni upravitelj je izrazil zadovoljstvo z dosedanjim potekom stečajnega postopka, še zlasti, ker bo najemnik ohranil blagovno znamko in produkte.

Novi Kondor v prisilni poravnavi

Okrožno sodišče v Kranju je začelo postopek prisilne poravnave nad družbo za hotelirstvo in turizem Novi Kondor z Bleda.

MATEJA RANT

Bled – Postopek prisilne poravnave so sprožili na predlog upnikov zaradi insolventnosti družbe Novi Kondor. Za upravitelja so imenovali Marka Zamana. Skupni znesek finančnih obveznosti družbe na dan 31. decembra 2013, ko so zadnjič javno objavili letno poročilo, je znašal dobrih 86,4 milijona evrov. Upniki imajo čas za prijavo terjatev do 18. maja.

Kot izhaja iz upniškega predloga za začetek postopka prisilne poravnave, je družba Novi Kondor postala dolgoročno plačilno nesposobna oziroma insolventna, saj izguba tekočega leta znaša skupaj s prenesenimi izgubami 16,5 milijona evrov, kar presega polovico osnovnega kapitala družbe, ki znaša 3,2 milijona evrov, in je ni mogoče pokriti v breme prenesenega dobička, ki znaša 11.421 evrov, ali rezerv, ki znašajo 9,3 milijona evrov. Med

Družba Novi Kondor, ki ima v lasti več hotelov na Bledu, med drugim tudi hotel Krim, je v prisilni poravnavi. / Foto: Gorazd Kavčič

največjimi upniki je Nova Ljubljanska banka, katere znesek finančnih terjatev do družbe Novi Kondor znaša

dobrih 25 milijonov evrov. Sledijo Zveza bank s 13 milijoni evrov terjatev, Factor banka z 8,7 milijona evrov

finančnih terjatev in Gorenjska banka, ki ima za 7,7 milijona evrov terjatev do družbe Novi Kondor.

Odprta vrata stanovanj in javnih objektov

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – V Sloveniji bo od 15. do 17. maja potekal Festival Odprte hiše Slovenije, ki je največji festival kakovostne gradnje, nepremičnin in arhitekture. V času festivala bo na ogled več kot sto zasebnih stanovanj, javnih objektov in prostorskih ureditev, ki jih je med prijavitelji izbrala posebna strokovna žirija. Ker bo v nekatere zasebne objekte možno vstopati le v manjših skupinah, se bo za ogled treba prej prijaviti preko spletne strani, na kateri bo objavljen tudi celotni seznam vseh objektov, ki si jih bo možno ogledati. Na Gorenjskem si bo med drugim možno ogledati hišo v Retečah, hotel Jelka na Pokljuki, prenovljeni vrtec na Bledu,

poslovni objekt v Zgornjem Tuhinju, prežitkarsko hišo na Jezerskem, varstveno delovni center INCE v Mengšu, eko hotel Pr Gavedarju v Podkorenu, Dvorec Jelen v Kranju in kolesarsko pot v Bohinju.

Festival Odprte hiše je del mednarodne mreže, ki deluje že v več kot tridesetih mestih po vsem svetu. V Sloveniji ga pripravljajo že šest let, doslej je odprl vrata 290 objektov, ki si jih je ogledalo skoraj 13 tisoč ljudi. Največ zanimanja je za ogled zasebnih hiš, nizkoenergijskih hiš in lesenih objektov. Vsako leto odprejo tudi nekaj objektov, ki ne izstopajo po arhitekturi, ampak so zanimivi zaradi vsebine, so pomembni za delovanje družbe ali pa javnosti običajno niso dostopni.

Tržne cene goved

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja pripravlja tudi tržno poročilo za goveje meso. Poglejmo, kakšne so bile cene v tednu med 6. in 12. aprilom, ko je bilo zaklanih 336 do dve leti starih bikov, 8 več kot dve leti starih bikov, 97 krav in 47

telic. K ceni so prišteti povprečni prevozní stroški v višini 6,81 evra na sto kilogramov hladne mase. Pri kakovostnih razredih se oznake U, R, O, P nanašajo na vizualno ocenjevanje mesnatosti živali, oznake 2, 3 in 4 določajo razvrstitev trupa glede na zamaščenost, oznaka n. z. pa pomeni, da ni bilo zakola.

Cene klavnih trupov oz. polovic (v EUR/100 kg)

Kakovostni razred	Biki, stari do 24 mesecev	Biki, stari nad 24 mesecev	Krave	Telice
U2	363,03	-	-	n. z.
U3	364,51	-	-	346,81
R2	357,56	-	-	323,65
R3	358,09	355,66	247,19	324,82
R4	-	-	268,02	341,31
O2	324,22	-	208,65	299,51
O3	347,32	-	230,85	282,75
O4	-	-	258,61	n. z.
P2	-	-	192,38	-
P3	-	-	211,95	-

Spremembe pri čebelarstvih ukrepih

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Vlada je na seji prejšnji teden spremenila uredbo o izvajanju Programa ukrepov na področju čebelarstva v letih 2014–2016. Tako naj bi po novem dvajset tisoč evrov denarja namenili za raziskavo z naslovom Izločanje učinkovin za zatiranje varoze iz čebeljih panjev, v okviru katere naj bi najprej določili tehnologijo za izločanje voska, onesnaženega z učinkovino za zatiranje varoze, iz čebeljih panjev, nato pa še rezultatom raziskave prilagojeno tehnologijo za pridobivanje zdravju varnega in kakovostnega medu, cvetnega prahu, propolisa in voska.

Ker so v ekoloških čebelnjakih težave zaradi ostankov zdravil za zatiranje varoze, bodo v okviru tehnične pomoči dodatno spodbudili zamenjavo čebeljih panjev. Čebelarjem, ki so vključeni v sheme kakovosti, bodo sofinancirali nakup panjev s testnimi vložki v višini do 100 odstotkov neto vrednosti nakupa (brez vštetelega DDV-ja). Zaradi težav z vnosom čebele z rumenimi obročki bodo za zaščito kranjske čebele petnajst tisoč evrov denarja, predvidenega za kontrolo medu, namenili za menjavo čebeljih matic. Pri ukrepu subvencioniranja čebeljih matic bodo odprti javni razpis nadomestili z zaprtim.

Gozdarji ob dnevu Zemlje

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – V sredo, 22. aprila, je bil svetovni dan Zemlje, v okviru katerega svetovna skupnost opozarja javnost na skrb za zdravo okolje in na trajnostni način življenja. V Sloveniji se je letos v okviru tega dneva zvrstilo več dogodkov, nekaj jih je organiziral tudi Zavod za gozdove Slovenije oz. njegove območne enote.

V Železnikih so obnovili oznake za območje rezervata Barje Ledina, v Preddvoru je bilo izobraževanje z naslovom Gozdnogojitvena dela za ohranitev kvalitete gozda ter kot priložnost za zasluge in zaposlitev, v osnovni šoli v Gorenji vasi je bil eko dan, v Domžalah pa so pripravili izlet v gozd, ki so se ga udeležili učenci Osnovne šole Domžale in Karitativnega vrta Dominik Savio.

Maja plačila za kmetijsko okoljske ukrepe

Kranj – Z ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano so sporočili, da v okviru programa razvoja podeželja za obdobje 2007–2013 še vedno poteka izplačevanje »subvencij« za ukrepe Kmetijsko okoljskega programa. Kmetom, ki so vložili zahtevek v okviru lanske subvencijske kampanje, bodo kmetijsko okoljska plačila začeli izplačevati v mesecu maju.

Nad jelenjad tudi ponoči

»Jelenjad izstopa na pašo ponoči, takrat pa je ne smemo loviti,« ugotavljajo upravljavci gorenjskih lovišč. Ker vse težje izpolnjujejo načrte odstrela, ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano predlagajo, da jim omogoči odstrel jelenjadi tudi v nočnem času pri dovolj močni naravni svetlobi.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Desetletni lovsko upravljavski načrt za Gorenjsko lovsko upravljavsko območje za obdobje 2011–2020 predvideva znižanje števila jelenjadi, temu primerno se v zadnjih letih povečuje tudi letni načrt odstrela. V letu 2012 so v območju načrtovali odstrel 600 jelenjadi, letošnji načrt, ki ga je zavod za gozdove oddal v potrditev ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, predvideva odstrel 840 živali. V prihodnje se bo načrt odstrela verjetno še zviševal. Upravljavci lovišč letne načrte večinoma izpolnjujejo v okviru dopustnih odstopanj, v zadnjem obdobju so jih predvsem zaradi mile zime, obilnega obroda plodnosnega gozdnega drevja ter daljšega obdobja meglene in deževnega vremena v sredogorju slabše izpolnili v letih 2011 in 2014, posledica nižjega odstrela so bile večje škode na gozdnem drevju.

Kot ugotavlja Simon Tolar, predsednik Območnega združenja upravljavcev lovišč (OZUL) Gorenjskega lovsko upravljavskega območja, je načrtovani odstrel vedno težje doseči, lovci pa zaradi spremenjenih navad jelenjadi in vse bolj nepredvidljivega vremena porabijo čedalje več časa za uplenitev posamezne živali. Po veljavnem zakonu o divjadi in lovstvu je lov na divjad dovoljen le v času z uredbo določene lovne dobe, vsak dan med zoro in mrakom, ne pa ponoči, ko je dopustno loviti le divjega prašiča, zveri in polha. Že zdaj so nekateri lovci kršili zakonodajo in lovili jelenjad tudi ponoči – pri luni ali na snegu, kar je povzročalo spore v lovskih družinah; nekatere primere

Jelenjadi je vse več, povzročajo pa tudi vse večjo škodo v gozdovih. Bo ministrstvo dovolilo upravljavcem gorenjskih lovišč tudi nočni lov na jelenjad? / Foto: Gorazd Kavčič

V zavodu za gozdove ugotavljajo, da je škoda v gozdovih, ki jo jelenjad povzročajo z objedanjem, lupljenjem in obgrizanjem dreves, večja na območjih, kjer je več jelenjadi, to je na Jelovici z obrobjem, na območju vzhodnih Karavank in Kamniško-Savinjskih Alp ter v Zgornjesavski dolini. Ker je jelenjadi vse več tudi v zahodni Sloveniji, »prodira« v Gorenjsko lovsko upravljavsko območje tudi z Zahodno visokokraškega in Triglavskega upravljavskega območja, s tem pa povzročajo probleme tudi na območjih Gorenjske, kjer jelenjadi doslej ni bilo.

takšnega lova pa je obravnaval tudi lovski inšpektor.

Da bi upravljavci lovišč lažje dosegli načrtovani odstrel, je gorenjski OZUL predlagal ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da bi jim dovolilo lov na jelenjad tudi ponoči, ko je dovolj močna naravna svetloba. Ministrstvo je za strokovno mnenje zaprosilo kranjsko območno enoto zavoda za gozdove. V zavodu dajejo pozitivno mnenje, pri tem pa predlagajo, da bi upravljavcem dovolili nočni

lov v času redne, z uredbo določene lovne dobe in ob dovolj močni naravni svetlobi – v času snega in slane, v času brez snega in slane, a ob polni luni. Dovoljenje naj bi veljalo za individualni način lova (čakanje) ter za lov na vse spolne in starostne kategorije jelenjadi.

Kot je pojasnil Miran Hafner, vodja odseka za gozdne živali in lovstvo v kranjskem zavodu za gozdove, je jelenjad v zadnjih letih v marsikaterem lovišču pridobila značaj nočne živali, saj na

travnike, pašnike, laze, krčevine in poseke, še posebej v območjih z večjim vznemirjanjem, izstopa šele po koncu večernega mraka, prav tako pa se zjutraj, še preden se začne daniti, že umakne v zavetje gozda. Še posebej pozno izstopa iz gozda na pašne površine v času močnejše nočne svetlobe, to je v času (polnega) meseca, ko marsikje na odprtih površinah v bližini gozdnega robu preživi tudi večji del noči. Ob dobri nočni vidljivosti so svetlobne razmere za lov celo boljše kot na primer v večernem mraku ali deževnem vremenu, ko je sicer lov na jelenjad po sedanji zakonodaji dovoljen. Individualni nočni lov (s čakanjem na pašnih površinah) ne bi pomembno motil jelenjadi oz. je ne bo motil nič bolj, kot jo že zdaj motijo zadnje čase vse bolj priljubljeni skupinski lovi na območjih, kjer jelenjad počiva in preževkuje, pa tudi s svetilkami opremljeni nočni pohodniki.

Pravilna uporaba kemičnih pripravkov

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin opozarjata uporabnike fitofarmaceutskih sredstev, da pri njihovi uporabi upoštevajo vsa opozorila in omejitve, ki so navedene na etiketi, še posebej opozorila o varovanju čebel. Nepravilna raba lahko predstavlja veliko nevarnost za

zdravje ljudi in za okolje, vključno s čebelami.

Vsa fitofarmaceutska sredstva, ki so škodljiva za čebele, so na etiketi označena z napisom Nevarno za čebele in opremljena s posebnim grafičnim znakom. Pri njihovi uporabi je treba upoštevati troje: prvič – cvetoča podrast v trajnih nasadih mora biti v času tretiranja pokošena, drugič – uporaba teh sredstev je prepovedana v času cvetenja gojenih rastlin,

in tretjič – uporaba teh sredstev je v času cvetenja gojenih rastlin dovoljena le ponoči v času od dveh ur po sončnem zahodu do dveh ur pred sončnim vzhodom (razen v primerih, če je na etiketi in navodilu za uporabo navedeno, da je uporaba tovrstnih sredstev v celoti prepovedana v času cvetenja).

Velika previdnost je potrebna tudi pri uporabi kemičnih obdelanega (tretiranega) semena, pridelovalci morajo

zlasti paziti na to, da pri polnjenju sejalnice s semenom ne stresejo iz vreče tudi prahu, ki je odpadel s tretiranega semena, in da izpraznjene vreče in odpadli prah odstranijo v skladu s predpisi o nevarnih odpadkih. Seme koruze, tretirano s fitofarmaceutskimi sredstvi, ki so nevarna za čebele, je dovoljeno sejati s podtlakno pnevmatsko sejalnico le, če je opremljena z napravo, ki zmanjša odnašanje prašnih delcev v okolico.

Goste osvajajo z detajli

V Hotelu Kompas so pred velikonočnimi prazniki končali prenavo, v okviru katere je novo podobo dobilo vseh 95 sob in pet kongresnih dvoran. Veliko pozornosti so posvetili malenkostim, ki vplivajo na dobro počutje gosta.

MATEJA RANT

Bled – Obnove hotela so se v zadnjih štirih letih po besedah direktorice Nataše Keršič Razinger lotili postopoma. »Najprej smo prenovili stvari, ki so o čem skrite oziroma jih gostje niti ne opazijo. Veliko smo vložili v hidroizolacijo in klimatske naprave ter posodobitev ogrevalnega sistema,« je razložila in dodala, da so se šele nato lahko lotili »kozmetične preнове«, ki jo bodo opazili tudi gostje. Zamenjali so namreč tapisone v sobah in na hodnikih ter ves tekstil po sobah. »Če smo želeli ohraniti raven štirih zvezdic, je bilo to nujno potrebno,« je poudaril prokurist družbe Kompas hoteli Bled Gregor Jamnik. Po besedah Nataše Keršič Razinger so v zadnjih štirih letih v obnovo vložili približno milijon evrov.

Dober vtis že na vhodu

Pri zadnji prenovi, s katero so začeli pred zimsko sezono, so se po Jamnikovih besedah osredotočili na detajle, s katerimi poskušajo vplivati na udobje gosta oziroma na čim več njegovih čutil. Veliko so zato vložili v tako imenovani posteljni koncept, v okviru katerega so zamenjali vso posteljnino in gostom ponudili »meni blazin«, s katerega lahko izbirajo glede na svoje potrebe. »Nad vzmetnico pa je še poseben vložek, ki nudi občutek spanja na oblaku.« Nove so zavese v vseh prostorih, poskrbeli pa so še za razne druge malenkosti, ki prispevajo h gostovemu udobju, kot so plastenke z vodo z logotipom hotela v vsaki sobi ali veliki vrči, napolnjeni z vodo z dodatkom zelišč v hotelski avli. Popoldne jim zraven ponudijo še majhne kolačke. »Tako gosta osvojimo že na vhodu,« se nasmehne Nataša Keršič Razinger in doda, da so potem mogoče pripravljene tudi malce zamižati,

Nataša Keršič Razinger in Gregor Jamnik v eni od prenovljenih kongresnih dvoran / Foto: Tina Dokl

ker še vedno niso prenovili oken in teras. »Če nimaš denarja za prenavo kopalnic, to nadomestiš s takimi detajli,« je poudaril Jamnik. Ena od takih malenkosti je recimo še vbrizgavanje naravnih eteričnih olj v prezračevalni sistem, s čimer diskretno odišavijo vse javne prostore v hotelu.

Treba bi bilo urediti sezonsko delo

Na račun preнове in vseh naštetih izboljšav si obetajo, da jim bo v prihodnje uspelo dvigniti tudi ceno oziroma vsaj privabiti več gostov. »Ne delamo si utvar, da bo do sprememb prišlo čez noč, saj se v turizmu vse pogodbe sklepajo za leto vnaprej. A kljub temu se nadejamo, da bomo že prihodnje leto nekoliko dvignili prihodke,« je razložila Nataša Keršič Razinger. V preteklem letu so ustvarili štiri milijone evrov prihodkov, kar je pet odstotkov manj kot leto prej. Če so prej poslovali s pozitivno ničlo, je bilo poslovanje lani celo rahlo negativno. »Pozna se, da je bil zadnji dve leti hotel pozimi pet mesecev zaprt.«

Ob tem so tudi ugotovili, da niso toliko privarčevali pri stroških, da bi zaradi majhnega števila gostov hotel pozimi zapirali. Problem je v tem, je opozoril Jamnik, ki je tudi predsednik Združenja hotelirjev Slovenije, da pri nas nimamo urejenega sezonskega dela. »Nujno bi bilo treba to področje urediti po zgledu sosednjih bolj razvitih držav, recimo Avstrije in Italije.« Tako imajo tudi pozimi zaposlenih 45 ljudi, čeprav ni gostov. »Če namreč razdremo pogodbo o zaposlitvi, je posledica izplačilo odpravnine. Urediti sezonskega dela bi nam zato precej olajšala poslovanje, imeli bi veliko več dobičkonosnih hotelov,« je opozoril Jamnik. Število zaposlenih se v glavni poletni sezoni skupaj s študenti poveča na skoraj sto. »Tri mesece na leto pokamo po šivih, na leto pa je hotel v povprečju zaseden 60-odstotno,« je pojasnila Nataša Keršič Razinger. Med gosti so na prvem mestu Američani, sledijo Angleži, Hrvati in Italijani. Vse več gostov prihaja tudi z Arabskega polotoka, je še navedla Nataša Keršič Razinger. Računajo,

da bo prenova kongresnih dvoran prinesla boljše poslovanje tudi pred in po glavni sezoni.

Na Bledu manjka atrakcij in dogodkov

»Moramo pa se zavedati, da gostje ne prihajajo zgolj zaradi hotela. Pomemben je tudi kraj,« ob tem opozarja Nataša Keršič Razinger. »Treba je imeti koncept razvoja kraja in ga zasledovati, ne da si premislimo vsake štiri leta,« se strinja Jamnik, ki meni, da na Bledu manjka predvsem atrakcij in dogodkov, s katerimi bi privabili turiste. Glavni problem tudi na splošno v Sloveniji vidi v tem, da imidž destinacij tone, saj nič ne vlagamo v promocijo. »V vseh hotelih zato cene padajo,« opozarja Jamnik in dodaja, da je cena v segmentu štirih zvezdic v Sloveniji v prvih treh mesecih letos padla za skoraj osem odstotkov, medtem ko je recimo v Zagrebu v istem obdobju zrasla za 15 odstotkov. Zato bi se po njegovem že morali odločiti, katere turistične produkte bomo razvijali, da Slovenijo znova postavimo na turistični zemljevid.

Banka Koper lani s 6,6 milijona evrov dobička

Kranj – Banka Koper, ki ima na Gorenjskem poslovalnice v Kranju, Kamniku, Radovljici in na Jesenicah, je lani poslovala zelo uspešno. Ustvarila je 6,6 milijona evrov čistega dobička, kar je 4,1 milijona evrov več kot leto prej. Okrepila je tržni delež tako pri depozitih kot pri posojilih in še povečala že tako visok količnik kapitalne ustreznosti. V začetku tega meseca je k Odrptemu vzajemnemu pokojninskemu skladu Banke Koper pripojila Vzajemni pokojninski sklad Delta, ob koncu marca pa je sklenila pogodbo o pripojitvi odvisne družbe Finor Leasing k banki.

Obrtniki bodo premierju izročili svoje zahteve

Ljubljana – Člani upravnega odbora Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije bodo letošnjih deset najpomembnejših zahtev slovenske obrti in podjetništva izročili predsedniku vlade Miru Cerarju osebno. Pričakujejo, da jim bo do majskega foruma obrti in podjetništva posredoval roke, do katerih bodo posamezne zahteve rešene. Ob tem so še napovedali, da bodo v primeru, da vlada njihovih zahtev ne bo reševala hitreje in učinkoviteje, posamezne zakone predložili v presojo ustavnemu sodišču. Kot opozarjajo, je stanje v malem gospodarstvu kritično in časa za čakanje nimajo več.

Mercator lani z visoko izgubo

S prodajo je ustvaril dobiček, sicer pa je leto zaključil s 44,5 milijona evrov izgube.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – »Leto 2014 bo v zgodovino zapisano kot eno najbolj prelomnih let v zgodovini Mercatorja, saj je bilo to leto poslovne, finančne in lastniške stabilizacije,« je predsednik uprave Toni Balažič zapisal v uvod letnega poročila Poslovnega sistema Mercator in Skupine Mercator, s katerim se je na torkovi seji seznanil nadzorni svet. Skupina Mercator je lani s prodajo ustvarila 2,65 milijarde evrov prihodkov, kar je 4,1 odstotka manj kot predlani. Prihodki so se ji znižali zaradi zapiranja neučinkovitih prodajnih enot, zmanjševanja prodajnih površin, spremenjenih nakupnih navad potrošnikov ter prenosa poslovanja maloprodajnih enot na Hrvaškem ter v Bosni in Hercegovini na Konzum.

S prodajo je sicer ustvarila 12,4 milijona evrov dobička, vendar pa je zaradi oslabilve nepremičnin in opreme ter nenačrtovanih stroškov, ki so nastali pri spremembi lastništva in vključitvi v Skupino Agrokor, poslovno leto zaključila z izgubo v višini 44,5 milijona evrov.

Mercator se vse bolj osredotoča na osnovno, to je trgovsko dejavnost, zato prenavlja maloprodajne enote ter prodaja dejavnosti, ki niso povezane s trgovino, in poslovno nepotrebno premoženje. Letos je doslej odprl že sedemnajst prenovljenih trgovin, aprila je prodal Pekarno Grosuplje. Začel je krepiti tudi veleprodajo, v prihodnje bo prenovil še cash & carry centre po Sloveniji. V bližini ljubljanske obvoznice načrtuje gradnjo novega logističnega centra.

ZAVAROVALNICA TRIGLAV SVETUJE

Sprosti čas prinaša ugodnosti

Ob vse toplejših dnevih se težko upremo razmišljanju o izletih in potovanjih. Čeprav se nam v mislih vrtijo predvsem želje, kje in kaj vse bi radi doživeli, je pred potovanji smiselno tudi razmisliti, ali smo se nanje dobro pripravili in poskrbeli tudi za ustrezna zavarovanja.

V Zavarovalnici Triglav vam ob sklenitvi avtomobilskega zavarovanja podarimo kar tri ugodnosti, s katerimi se boste na poti počutili varnejše:

- brezplačno zavarovanje prtljage,
- možnost ugodnejše sklenitve zavarovanja kolesarjev ter
- ugodnejšo sklenitev turističnega zavarovanja.
- Omenjene ugodnosti veljajo do 31. avgusta 2015.

Brezplačno zavarovanje prtljage v/na vozilu

Ob sklenitvi avtomobilskega zavarovanja za osebno vozilo, avtodom ali motorno kolo, vam v času akcije brezplačno podarimo zavarovanje prtljage v vrednosti do 25 EUR in z zavarovalno vsoto 500 EUR. Kritje velja tudi za strešne kovčke in njihovo vsebino ter prtljažnike in kolesa na prtljažniku.

Popust pri sklenitvi zavarovanja kolesarjev

Ob sklenitvi avtomobilskega zavarovanja z vključenim brezplačnim zavarovanjem prtljage, lahko v času akcije ugodneje sklenete tudi zavarovanje za kolesarje. Pri sklenitvi zavarovanja vam podarimo do 25 EUR popusta.

Popust pri sklenitvi turističnega zavarovanja

Ob sklenitvi avtomobilskega zavarovanja z vključenim brezplačnim zavarovanjem prtljage, lahko v času akcije, poleg ugodnosti pri sklenitvi zavarovanja za kolesarje, izkoristite še možnost ugodnejše sklenitve letnega turističnega zavarovanja. Nudimo vam do 25 EUR popusta.

Želimo vam varno in sproščeno uživanje v prostem času.

Zahteve krajanov

V krajevni skupnosti Trata smo krajanje naselja Trata 16. aprila ob začetku postopka priprave občinskega podrobnega prostorskega načrta za del območja ŠK-42/01 v Škofji Loki – predvidena izgradnja kisikarne Messer Slovenija – sprejeli več zahtev.

Za prizadete krajanje je edina sprejemljiva varianta dovozne ceste do načrtovane kisikarne po dovozni cesti v podjetje Knauf Insulation skozi obstoječi glavni vhod podjetja.

Iz gradiva za 5. sejo OS Škofja Loka št. 3502-0093/2014 z dne 27. februarja 2015 izhaja, da je treba poiskati optimalni dostop do novega obrata in v strokovnih podlagah obravnavati tudi dostop preko obstoječega priključka za podjetje Knauf Insulation. Obstoječa javna pot z oznako JP 902992 namreč meji na stanovanjski del naselja Trata in bi njena uporaba dodatno obremenila naselje Trata. Širitev stavbnega zemljišča je bila v OPN opredeljena za potrebe širitve podjetja Knauf Insulation, zato OPN tudi ni predvidel ločenega prometnega urejanja tega območja, ker je bilo načrtovano, da se območje prometno napaja preko obstoječega priključka Knauf Insulation.

Dovozna cesta za potrebe podjetja Messer bo dodatno obremenjena z odvozom tehničnih plinov, ki jih bo poleg kisika proizvajal v novem obratu (dušik, argon, kripton, ksenon in ostali plini). Odvoz se bo izvajal na kamionskih cisternah. Izjemno povečan promet s težkimi tovornimi vozili po tej cesti se bo pojavil tudi v času gradnje novega obrata. Obstoječa javna pot z oznako JP 902992 naj se kategorizira kot lokalna cesta, ki bo namenjena le lokalnemu prometu za potrebe stanovalcev naselja Trata.

V strokovnih podlagah za celovito prometno ureditev obravnavanega območja naj se obdelata tudi varianta dovoza in odvoza tehničnih plinov za potrebe podjetij Knauf Insulation in Messer Slovenija po železnici, saj so obrati ob železniški progi Jesenice–Ljubljana.

Iz strokovnih gradiv, ki so bila pripravljena za člane Občinskega sveta Škofja Loka, je mogoče razbrati, da bo obrat Messer Slovenija povzročal tudi obremenitve bivalnega okolja s hrupom. Prizadeti krajanje zahtevamo, da se hrup ne sme povečati glede na sedanje stanje. Kot je opredeljeno v 86. členu OPN Škofja Loka, novi viri hrupa na posameznem območju varstva pred hrupom ne smejo povzročiti čezmerne obremenitve območja s

hrupom. Za nove vire hrupa morajo biti zagotovljeni ukrepi varstva pred hrupom za preprečevanje in zmanjšanje hrupa v okolju kot posledice uporabe ali obratovanja virov hrupa. Pri izbiri ukrepov varstva pred hrupom imajo prednost ukrepi zmanjšanja emisije hrupa pri njenem izvoru pred ukrepi preprečevanja širjenja hrupa v okolju. Na območju IV. stopnje varstva pred hrupom je treba vse obstoječe stanovanjske objekte varovati ali urejati pod pogoji za III. stopnjo varstva pred hrupom. Na območjih IV. stopnje varstva pred hrupom mora povzročitelj vira hrupa predvideti ustrezne aktivne in pasivne ukrepe za zaščito življenjskega okolja pred hrupom. Zagotoviti je treba pasivne protihrupne ukrepe za izpostavljene stanovanjske objekte v bližini proizvodnih območij. Za protihrupne ukrepe naj se v sklopu dokumentacije za gradbeno dovoljenje zagotovi tudi izdelava posebnega načrta protihrupne zaščite.

Podjetje Messer Slovenija naj pripravi in strokovno obdelata vsa tvegana, ki se bodo pojavila ob izgradnji in ob obratovanju kisikarne (povečani tlaki v proizvodnji in pri skladiščenju, izjemno nizke temperature tehničnih plinov, možnosti požarov, možne nesreče v proizvodnji in med transpor-

tom, druga tvegana). Podjetje Messer Slovenija naj pripravi seznam ukrepov za zmanjšanje in obvladovanje vseh tveganj.

Dokumentacija za pripravo OPPN mora predvideti vzpostavitev protihrupne, protiprašne in vizualne ovire med industrijskim delom Knauf Insulation in Messer Slovenija in stanovanjskim delom naselja Trata. Ovira naj bo kombinacija protihrupne ograje in ozelenitev z zimzeleno vegetacijo in naj poteka po zemljiščih v lasti povzročiteljev emisij. Ovira mora zagotoviti tudi vizualno zaščito višinsko izpostavljenih objektov. Zaradi izjemnih višin objektov (več kot 50 m) in zahtev po dodatni osvetlitvi in označitvi teh objektov s prometnega vidika je potrebno zagotoviti ukrepe za preprečitev dodatnega svetlobnega onesnaževanja v stanovanjskem delu naselja Trata. Enako velja tudi za vse osvetlitve, ki se bodo pojavile v samem objektu.

Nasprotujemo morebitnemu dodatnemu povečanju komunalne infrastrukture (zemeljski plin, voda, kanalizacija, elektrika) zaradi dolgoročnega povečanja proizvodnih kapacitet v podjetju Knauf Insulation in Messer Slovenija.

Sprašujemo se, kakšna bo kvaliteta življenja in bivanja krajanov v naselju Trata in sosednjih naseljih – Kidričeva cesta, Vir-

maše, Grenc, Sv. Duh, Godešič v naslednjih 20-ih letih. Ugotavljamo, da v naselju Trata ni kvalitetnih javnih površin za druženje krajanov, zadrževanje in sprostitve ter rekreacijo, kot so: zaokrožene zelene površine, parki, otroška in športna igrišča. V ureditev javnih odprtih površin se vlaga odločno pre malo in jih v naselju Trata ni. S širitvijo industrijskih površin in izgradnjo industrijskih obratov, ki obremenjujejo življenjsko okolje, se pojavi dodaten problem znižanja vrednosti nepremičnin v naselju Trata in ostalih naseljih v okolici. Slabša se bivalno okolje in kakovost bivanja za sedanje in vse bodoče generacije.

KRAJANI TRATE
(NASLOVI V UREDNIŠTVU)

Ali smo pred zakonom res vsi enaki?

Včasih se mi zdi, da pred zakonom nismo vsi enaki, o tem dvomim iz razloga, ker je naš finančni minister ostro izjavil, da letos za upokojece ni denarja. Po zakonu bi morale letos pokojnine biti usklajene, tako trdijo v DeSUS-u. Denarja pa je bilo dovolj za astronomske honorarje nekaterih ministrov, tudi finančnega in celo za

predsednika vlade. Sprašujem se, kako pa živijo tisti številni s 500 evri plače? Prav gotovo si ne morejo privoščiti zasluženega dopusta zase niti za svoje otroke. Tu nastane vprašanje etike človeka, ki prejema velike mesečne prejemke, zraven pa v medijih pišejo, koliko družin v Sloveniji živi v revščini.

Ko poslušam v poročilih, koliko milijard evrov je Slovenija zadolžena, mi pride na misel pesem »Oj čujte nas, mi smo prodani«, ki so jo peli partizani med vojno. Denar je pri previsokih plačah funkcionarjev. Koliko časa bo še zdržal davčni vijak, ki pribija male ljudi, ki za malo denarja delajo in plačujejo pošteno vse obveznosti? Tudi na pesem »Obresti in davki nam pijejo kri« sem se spomnil. V očeh in besedah številnih tujcev je Slovenija lepa in prijazna dežela, kako lepo bi bilo v njej živeti, ko bi imeli še dobre, sposobne in poštene voditelje, ki bi skrbeli za gospodarsko rast domovine.

Žal pa se samo pripravijo in si med sabo izmenjujejo stolčke. Prodaja se državno premoženje, podjetja gredo drug za drugim v stečaj. Vedno več ljudi je na cesti. Dragi moji, do kdaj še? Če sem s tem prispevkom koga užalil, se mu opravičujem in lep pozdrav.

CIRIL ZUPAN, MOŠNJE

RADIO GORENC

NAJBOLJ POSLUŠANA GORENJSKA RADIJSKA POSTAJA

GORENC & AVTO

x Marjanom Potrato

TOREK 17.15.

SLADKO ŠEPETANJE Z ZLOBCEM

vsak ČETRTEK od 17. do 19. ure

FOGLOV KVIZ

vsak ČETRTEK od 16. do 17. ure

93.8 FM

VESELICA S PODOKNIČARJEM

Kurjo oko
A ubika smo zavrtete
Dober glas se dliži v deveto vas
Gorenjska hitra narodnozabavnih

vsako SREDO od 15. do 17. ure

Atrio v Beljaku – nakupovanje bo užitek

Beljaško nakupovalno središče Atrio, ki je največje na Koroškem, obiskuje iz leta v leto več ljudi iz Slovenije. Zanimivo je tudi dejstvo, da ga vedno več obiskujejo mlajši nakupovalci. To je posledica širitve ponudbe, ki je oblikovana prav zanje. Od sredine maja naprej bo ta še pestrejša, saj v Atriu odpira svoja vrata tudi vrhunska modna blagovnica Snipes.

Snipes je dokaz, da se v nakupovalnem središču stalno nekaj dogaja. Z odprtjem te nove modne blagovnice se mlajšim odpre popolnoma nova dimenzija nakupovanja. Snipes nudi modna oblačila, obutev in modne dodatke vrhunskih blagovnih znamk. Sicer pa obisk Atria ni le nakup nujnih potrebščin, ampak tudi užitek, saj je prostor urejen in privlačen. V tem beljaškem nakupovalnem središču se zavedajo svoje lege blizu stičišča treh držav in treh jezikov, zato namenjajo posebno pozornost tudi znanju jezikov iz sosednjih držav.

Blue Tomato spada med najbolj priljubljene trgovine za mlade. Doslej na avstrijskem Koroškem ni bil na voljo. Iz tega razloga je še posebno razveseljivo, da se je ta družba odločila ravno za ATRIO. V ponudbi trgovine so modna oblačila za skejterje in srferje. Poleg tega je na voljo tudi velika izbira rolk in surfrov, specializirani pa so tudi za ustrezno obutev in dodatno opremo. Zelo priljubljene so tudi nove blagovne znamke. Kupcem pa so na voljo tudi izdelki že znanih vrhunskih proizvajalcev, kot so Oakley, Vans, Nike, Red Bull, Quiksilver in Odlo.

Naši najmlajši se v svetu iger Lollipop lahko sprostijo in zabavajo na najboljši možen način. Zelo pomembno je tudi, da je poskrbljeno za njihovo varstvo. Tako lahko starši v miru opravijo vse nakupe in se tudi sprostijo ob odlični gastronomski ponudbi. Največji koroški svet iger je odprt tudi ob nedeljah in nedvomno spada med

najbolj priljubljene izletniške točke za najmlajše. In to ne zgolj med tednom, saj je Lollipop odprt vsak dan, od ponedeljka do nedelje od 10. do 18. ure.

Foto zgoraj: Lollipop
Foto levo: Blue Tomato (Foto Marco Riebler)

Nakupovanje brez meja – Beljak

Odprto tudi
27. aprila
in 2. maja!

shopping
senza
confini
—
Villach

P 2000
posebej širokih
BREZPLAČNO
PARKIRNIH MEST

ATRIO

Nakupovati grem, saj se...

... obisk največjega koroškega nakupovalnega centra v Beljaku vsekakor obrestuje!

- 86 trgovin, kavarn in restavracij, 2.000 brezplačnih parkirišč
- Interspar Hyper-Markt, Hervis Sports, H&M – moda za ženske, moške in otroke, Humanic – največja koroška trgovina z obutvijo, Kastner & Öhler – največja koroška modna blagovnica, modna blagovnica Hollister by Abercrombie & Fitch, drogerija Müller, trgovina z modo Blue Tomato
- **LOLLIPOP** v nakupovalnem centru ATRIO je največje koroško pokrito igrišče, odprto tudi ob nedeljah, od 10. do 18. ure
- Preko Jesenic samo nekaj minut od državne meje, po avtocesti A2 smer Italija, izvoz z avtoceste Villach-Warmbad/Beljak
- 27. aprila odprto do 19.30, 2. maja odprto do 18. ure

f #atriovillach atrio.at

Ne bojte se kač!

Živalski vrt leži v bližini znamenitega Minimundusa ob Vrbskem jezeru.

Če boste obiskali živalski vrt Reptilienzoo Happ v Celovcu, boste hitro zgubili strah pred plazilci. Podolgovata živalska plazeča se telesa z luskami brez okončin, ki sikajo z razcepljenim jezikom, niso nič strašnega, ampak so čisto prijetne in prijazne živali. Ni treba, da vas ob dotiku živali obliva mrzel pot, sporočajo obiskovalcem sodelavci celovškega živalskega vrta Reptilienzoo Happ.

Živalski vrt Reptilienzoo Happ leži v bližini Minimundusa ob Vrbskem jezeru. V njem je združeno pravo bogastvo najrazličnejših plazilcev: želv, žab, piranj, pajkov, škorpionov, legvanov in krokodilov ter kar 60 vrst kač od kobre in mambe do klopotače in nam bolj znanih gadov in beloušk. Zaradi ljudskega strahu so kače za centimeter debelim steklom. Njihovo ogledovanje je zato popolnoma varno. Da bi se ljudje znebili strahu pred njimi in spoznali pravo naravo kač, se obiskovalci živalskega vrta

lahko dotaknejo kače, jo pobožajo in pobliže spoznajo njene posebnosti. Soočanje s strahom je najboljši način za njegovo preprečevanje, pravijo v živalskem vrtu. Del vrta je tudi park dinosavrov.

Celovski živalski vrt plazilcev Reptilienzoo Happ je odprt vsak dan med 8. in 18. uro. In še kontakti za informacije. Telefon: 0043/0463 23 4 25, spletna naslova reptilienzoo@aon.at in www.reptilienzoo.at.

Minimundus

Potovanje okoli sveta v treh urah? Z Blejskega gradu do kipa svobode v New Yorku in naprej v Indijo k Tadž Mahalu. Obiskovalec v Minimundusu v dveh do treh urah spozna preko 150 svetovno znanih znamenitosti.

V parku s 26.000 kvadratnimi metri, ki je od Vrbskega jezera oddaljen samo deset minut hoje, so na ogled najlepši modeli gradbenih čudežev, ladij in vlakov s celega sveta. Vsi modeli so bili zgrajeni v razmerju 1 : 25.

Če tehnične razmere dopuščajo, se uporabljajo pri gradnji originalni materiali, npr. marmor. V Minimundusu je poskrbljeno tudi za najmlajše. Ob veselih igrah se otroci lahko pomerijo tudi v kvizu,

ki vodi okoli sveta. Na koncu jih čaka diploma.

Ob ogledu se lahko obiskovalci spočijejo na eni od številnih klopi ali pa obišejo restavracijo oz. kavarno, kjer ne bodo prikrajšani za kulinarične užitke. Če pa se ob počitku začne tresti zemlja, so takoj vse oči obrnjene k vesoljskemu plovilu Space Shuttle. Tik pred startom pa je napetost največja.

www.minimundus.at

**Kdor veliko in dolgo dela,
naj ima tudi možnost
nakupovati do 22. ure.**

PON. – PET. 6. – 22. URE, SOB. 8. – 18. URE

**48.000 živilskih in
neživilskih izdelkov na enem
mestu**

Ekskluzivno s kartico METRO!
Več informacij najdete na: www.metro.at

METRO Celovec/Klagenfurt-Hörtendorf
Görtschitztalstr. 22
A-9020 Celovec/Klagenfurt-Hörtendorf

METRO Gradec/Graz
Weblinger Straße 41
A-8054 Gradec/Graz

METRO

Celovec/Klagenfurt

Končno se kaže sonce v svoji najlepši podobi. Obisk Celovca ob Vrbskem jezeru popestrijo tudi številne pomembne športne in druge prireditve.

Ob izletu v Celovec vam priporočamo, da si v eni od številnih kavarn v starem delu mesta privoščite zajtrk. Tako ne boste uživali zgolj v dobrem zajtrku, temveč tudi v prelepi okolici arkadnih dvorišč z zelo bogato zgodovino.

Foto: © Franz Gerdt KT

Kdor pa bi rad preživel dan aktivno, lahko izbira npr. med odbojko na mivki ali kolesarjenjem po urejenih kolesarskih stezah ob jezeru. Tudi na področju kulture bo celovško poletje zelo pestro. In kako bi dan izleta v Celovec najlepše zaključili? Na primer s koktajlom v enem od številnih barov ali pa z obiskom koncerta. Kot

zaključek pa še z okusno večerjo. Oziroma zakaj ne z vsem skupaj?

Pa še nekaj. Prihajajo topli dnevi. Zato nikakor ne pozabite vzeti s seboj kopalne opreme. Obisk največjega evropskega objezerskega kopališča na Vrbskem jezeru je skorajda obvezen. Kljub temu se vam ni treba bati, da boste na kopališču stisnjeni kot sardine. Ogromne ležalne površine in številni pomoli zagotavljajo vsem obiskovalcem dovolj prostora za prijetno sprostitev. Toboganov in peščene plaže pa bodo veseli tudi najmlajši, ki bodo zagotovo uživali v kopanju v kristalno čisti vodi.

Foto: © arhiv mesta Celovec

NEPOSREDNO IZ CELOVCA

f /KaerntenAirport

Poletje 2015

V Antalyo s potovalno agencijo TUI & na Naksos s Springer Reisen

germanwings.com

- Berlin
- Hamburg
- Köln

austrian.com

- Dunaj / Wien

Aktualne ponudbe, informacije in rezervacije: www.kaernten-airport.at

ČASI SE SPREMINJAJO. ZLATO PA NE.

Varna naložba korak za korakom - zlate palice v 11 različnih velikostih in v težah od 1 do 1.000 gramov. Zlate palice ÖGÜSSA so na voljo brez davka na dodano vrednost.

NAJVIŠJI IZKUPIČEK ZA VAŠE STARO ZLATO

Kot vodilni predelovalec žlahtnih kovin odkupujemo zlato, srebro in platino.

A-9020 Klagenfurt/Celovec
Villacher Straße 1b

PONUDBA MESECA

EKSKLUZIVNI VREDNOSTNI BONI ZA STRANKE IZ SLOVENIJE

PRIVARČUJETE 80,- EVROV!

▶ zmogljivost pranja 7 kg

NAMESTO ~~349.90*~~
- 80.-

269.90

gorenje

PRALNI STROJ

WA 7439

- ▶ 15 programov
- ▶ razred energetske učinkovitosti A+++
- ▶ mere v cm (Š x V x G): 60 x 85 x 60

1322364

PRIVARČUJETE 100,- EVROV!

▶ zmogljivost pranja 7 kg

NAMESTO ~~449.-*~~
- 100.-

349.-

SAMSUNG

PRALNI STROJ

WF 7 AF 5 E O Q 4 W

- ▶ preprečevanje penjenja
- ▶ diamantni boben
- ▶ avtomatsko zazna količino perila
- ▶ razred energetske učinkovitosti A+++
- ▶ mere v cm (Š x V x G): 60 x 85 x 55

1224760

PRIVARČUJETE 100,- EVROV!

▶ za 12 pogrinjkov

▶ 4 programi

NAMESTO ~~449.-*~~
- 100.-

349.-

BOSCH

VGRADNI POMIVALNI STROJ

SMI 40 E 25 EU

- ▶ razred energetske učinkovitosti A+
- ▶ učinek pomivanja: a
- ▶ učinek sušenja: a
- ▶ mere v cm (Š x V x G): : 81,5 x 60 x 57,3

1279608

PRIVARČUJETE 120,- EVROV!

▶ zunanji LED zaslon

▶ tehnika NO-FROST

NAMESTO ~~499.-*~~
- 120.-

379.-

SAMSUNG

KOMBINIRANI HLADILNIK/
ZAMRZOVALNIK

RB 29 FSRNDSA/EF

- ▶ prostornina hladilnega dela: 192 litrov
- ▶ prostornina zamrzovalnega dela: 98 litrov
- ▶ razred energetske učinkovitosti A+
- ▶ mere v cm (Š x V x G): 59,5 x 178 x 66,8

1224754

PRIVARČUJETE 50,- EVROV!

▶ s turbo krtačo

NAMESTO ~~279.90*~~
- 50.-

229.90

dyson

AKUMULATORSKI SESALNIK

64467-01 DC 45

- ▶ 2 stopnji
- ▶ kombiniran nastavek za kote in blazine
- ▶ aluminijasta sesalna cev

1226084

PRIVARČUJETE 100,- EVROV!

▶ 2 ogrevalni površini za
kuhanje in za pečenje

NAMESTO ~~449.-*~~
- 100.-

349.-

gorenje

VGRADNI KUHALNI SET

BC5301PX + ECD620

- ▶ 5 programov peke, ventilacijska pečica
- ▶ nastavljiv čas delovanja
- ▶ pogrelni gumbi
- ▶ razred energetske učinkovitosti A

1169112 + 1319934

▶ XXL pečica,
prostornina 60 l

Tiskovne napake niso izključene. Ponudba velja od 24. 04. do 02. 05. 2015 oziroma do odprodaje zalog. Prodaja samo v količinah običajnih za gospodinjstva. Brez dekoracije.

*Namesto cene so naše doslej veljavne prodajne cene

SATURN

SOO! MUSS TECHNIK

PONUDBA MESECA

EKSKLUZIVNI VREDNOSTNI BONI ZA STRANKE IZ SLOVENIJE

Tiskovne napake niso izključene. Ponudba velja od 24. 04. do 02. 05. 2015 oziroma do odprodaje zalog. Prodaja samo v količinah običajnih za gospodinjstva. Brez dekoracije.

PRIVARČUJETE 100,- EVROV!

106 cm
42-PALČNI LED TV

+ 3D očala

LG

NAMESTO ~~449,-~~
100,-

349,-

DVB T DVB S DVB C
FULL HD HDMI USB 3D

LG
LED-TV
42 LB 620 V

- ▶ razred energetske učinkovitosti A+
- ▶ mere s stojalom v cm (Š x V x G): 95,9 x 61,1 x 21,8 1337317

PRIVARČUJETE 130,- EVROV!

119 cm
47-PALČNI LED TV

Smart-TV, Wi-Fi, 3D

Panasonic

NAMESTO ~~799,-~~
130,-

669,-

FULL HD HDMI 3D SMART TV DVB T

Panasonic
LED-TV
TX-47 ASW 654

- ▶ razred energetske učinkovitosti A++
- ▶ mere s stojalom v cm (Š x V x G): 107,4x67,1x21,4 1326109

PRIVARČUJETE 130,- EVROV!

139 cm
55-PALČNI LED TV

200 Hz Motion Rate

SAMSUNG

NAMESTO ~~729,-~~
130,-

599,-

DVB T DVB S2 DVB C
FULL HD HDMI USB WIFI SMART TV

SAMSUNG
LED-TV
UE 55 H 6273

- ▶ razred energetske učinkovitosti A+
- ▶ mere s stojalom v cm (Š x V x G): 125,1 x 79 x 22,7 1358172

PRIVARČUJETE 100,- EVROV!

139 cm
55-PALČNI LED TV

+ 3D očala

LG

NAMESTO ~~649,-~~
100,-

549,-

DVB T DVB S2 DVB C
FULL HD HDMI USB 3D

LG
LED-TV
55 LB 620 V

- ▶ razred energetske učinkovitosti A+
- ▶ mere s stojalom v cm (Š x V x G): 124,1 x 76,9 x 23 1337100

PRIVARČUJETE 200,- EVROV!

139 cm
55-PALČNI LED TV

400Hz Motionflow XR, vrhunska kakovost slike

SONY

NAMESTO ~~1199,-~~
200,-

999,-

DVB T DVB S2 DVB C
FULL HD HDMI USB WIFI 3D SMART TV

SONY
LED-TV
KDL-55W955

- ▶ razred energetske učinkovitosti A+
- ▶ mere s stojalom v cm (Š x V x G): 123,9 x 79,1 x 25,1 1319576

PRIVARČUJETE 200,- EVROV!

139 cm
55-PALČNI UHD LED TV

ločljivost slike UHD 4K

SONY

NAMESTO ~~1399,-~~
200,-

1199,-

DVB T DVB S2 DVB C
ULTRA HD HDMI USB WIFI 3D SMART TV 4K

SONY
LED-TV
KD-55X8505

- ▶ razred energetske učinkovitosti B
- ▶ mere s stojalom v cm (Š x V x G): 123,2x78,5x28,5 1339467

SATURN KLAGENFURT CITYARKADEN Klagenfurt St. Veiter Ring 20/Shop 118, A-9020 Klagenfurt/Celovec Tel.: +43/(0)463/515000 Pon. – pet.: 09.00 - 19.30, sob. 09.00-18.00

LAHKO NAS OBIŠČETE TUDI NA:

*Namesto cene so naše doslej veljavne prodajne cene

Austria 01.01.15, B. Eggenberger 01.01.15, Austria

GENESIO-VERBOD

GG | IZLET // sreda, 13. maja 2015

PLANICA, ZELENCI IN BELOPEŠKA JEZERA

SESTAVIL: F. KALAN	REŽISER (ZARG.)	OTOČJE MED ALJASKO IN KAMČATKO	MESTO V SRBIJI	JAPONSKA UTEŽNA MERA	URADNI RAZGLAS	KAKAV
DEČEK	14					
HOMERJEV EP						
PLOD LESKE			4			
KRAVJI GLAS			TRAJNA GORSKA ZELIKA	KARLI ARHAR BELUŠ		
REKA V KOLUMBIJI						
BIVŠI CILSKI TENISAČ (MARCELO)					SMUČAR EDALINI	HUDIČ
GORENJSKI GLAS	PLAČILNO SREDSTVO	LITERARNO BESEDILO NARKOZA			5	
EVROPSKI VELETOK						
CONA, KI JI VLADA EMIR	23					
SLABA NAMERA			9			
AMERICIJ			NAGON, INSTINKT PIRAT			
MESNA OBARA				IZREZ FILMSKEGA PRIZO- RIŠČA		AMERIŠKI VOJAK

Dopoldne bo z nami znani nekdanji smučarki skakalec Franci Petek, ki nam bo najprej predstavil Vrtec montessori v Radovljici, nato nam bo razkazal Nordijski skakalni center v Planici, za konec nas bo popeljal še v Zelence – zeleni izvir Save Dolinke. Tako nam bo Franci predstavil tri področja svojega delovanja: vzgojo otrok, smučarske skoke in geografijo. Po kosilu, ki bo v Gostilni pri Martinu v Kranjski Gori, se bomo odpeljali še na Belopeška jezera v sosednji Italiji. Na poti bomo poskrbeli za zanimive zgodbe in se naučili kakšno novo pesem. Prepričani smo, da nam bo čas hitro minil. Se vidimo na rajži!

Cena izleta je 30 EUR.

Cena vključuje: prevoz, vodena ogleda Planice in Zelencev, ogled Belopeških jezer, okusno kosilo in DDV.

Odhod avtobusa:

ob 7.20 z AP Škofja Loka,
ob 7.40 z AP Mercator Primskovo,
ob 8.00 z AP Creina,
ob 8.25 AP Radovljica.

Za odjave, ki prispeje kasneje od ponedeljka, 11. maja 2015, do 10. ure, zaračunamo potne stroške.

Za rezervacijo čim prej pokličite po tel. št.: 04/201 42 41, se oglasite osebno na Bleiweisovi c. 4 v Kranju ali pišite na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

GORENJSKI GLAS	PREVEN- TIVA	DEL OBRAZA GL. MESTO MONGOLIJE	ZBIRALNIK ENERGIJE V VOZILU	KOŽNA RAZPOKA	GORENJSKI GLAS	VRH V JULJICH	RIBIŠKA VRVICA	PO SIRU ZNANO NI- ZOZEMSKO MESTO	TESARSKA SEKIRA, MALARIN	ČRTOMIR ANDOLSEK	FILZOZOF- SKA BIT	GORENJSKI GLAS	NAŠ IGRALEC (BORIS)	TESTAMENT	ASTRO- LOGINJA MALUS	OČE	NEZNANEC	DIRKALEC	ČISTO PREMO- ZENJE
DRŽAVLJAN RUSIJE					PEVEC NABER PLANŠAR		ROČNO ORODJE					POVELJE						17	
RAZTEG- LJIVA VRVICA	12						KOTNA MERA GANSKI DIPLOMAT (KOFI)			19		DEL ČEVLJA VISOKA GORA							
OKRASNI TRAK ZA OKOLI GLAVE					10	ENIGMATIK MESTO V ITALIJI					DAN V TEDNU VROČ NAPITEK Z RUMOM		1					KONEC POLOTOKA ROPARSKA PTICA	
RADON					AMERIŠKI REŽISER (ROBERT) POPOLNA SLIČNOST		INDUSTRIJ- SKA MEGLA RIBOLOVEC				KRACA KRILO POSLOPJA							NORDIJSKI IZRAZ ZA SMUČI	
EBENOVINA					KNAP		POTOMEC		SVINČNIK ZA LIČE- NJE						RITINA (NAREČNO)	TOYOTIN DŽIP SKLADBA ZA KLAVIR	15		
GLAVNO MESTO JEMNA					PEVKA MO- RISSETTE IKAR (DALJŠI ZAPIS)	11		PLUTA SANINEC (KNJIŽNO)				ŠČETKA DIRIGENT FIRŠT							
NAŠA IGRALKA (I. R.)	2						ZIDNA ODPRTINA POPOTNA TORBA POPOTNIK					POVEČAN TOK VODE SPODNJA OKONCINA						NAOČARKA PO HINDUJ- SKO	IGRALEC SANDLER
KITAJSKA PONEV					KITOVO MESO GRŠKI KIPAR		3		NAŠ PEVEC (O. P.)			NAŠA PESNICA (MAJDA) VOJAŠKO POROČILO	21		PRAVO- SLAVNA VERSKA PODOBA		24		
PRIJETEN VONJ					NAŠA PISA- TELJICA (FANI) PISATELJ INGOLIČ	16			ANGLEŠKI PESNIK (THOMAS) GR. ČRKA					NASKOK, ATAKA LITU					
ALEUTI GALATEJA ORURO REPRESIVA ROSNIK	BREZ- DELNEZ	OBRAT ZA PRIDOBIVA- NJE SIRA STEPSKA ŽIVAL					VRSTA PECIVA ARKADA					GRŠKA VODNA NIMFA							8
SVETNIK					NAPRAVA ZA PREIS- KOVANJE UŠES					20		GLASBENIK SMOLAR			SKLADA- TELJ HAČA- TURJAN				
JAZ, TI, ?					KONICA KAR SE OČITA		KRAJ PRI KOPRU	PAS PRI KIMONU REKA MED BOSNO IN HRVAŠKO			PEDRO OPEKA LUKA ZA JAHTE								
KRAJ NA PELJEŠČU		22			MESTO V BOLIVJI MONGOLSKI VLADAR						ŽUPAN POD FRANCOZI IGRALKA TURNER								
PTIČ					MESTO V DALMACIJI ZIDARSKO ORODJE			ŽIVINSKA KRMA UČENJE NA PAMET		6									
LEPO VEDENJE					POLDRAG KAMEN OKUS VINA PO KISLEM				ARTHUR KIRKINA DOMOVINA										PIANIST BERTON- CELJ
SPOLNA MOČ						18		ZGODNJE VINO DUŠAN HROVATIN											
POZIV					PRVOTNI PREBI- VALEC AMERIKE														13
PAPIRNATA KAPA			7		NOČNA POSODA														VZDEVEK ONASSISA

Nagrade: 3-krat roman Ivana Sivca Očetove zgodbe

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 13. maja 2015, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24

GG+

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLED

Lesena brv edina vez s svetom

Potem ko je ob oktobrskih poplavah narasla voda odnesla betonski most čez potok v Plastuhovi grapi, je 75-letna Matilda Erman ostala dobesedno odrezana od preostalega sveta. Za povrh je pozimi počila vodovodna cev in je še brez tekoče vode v hiši.

MATEJA RANT

»Tu je zame konec sveta,« se Matilda Erman vdana v usodo, a brez grenkobe zazre v ruševine nekdanjega mostu, prek katerega se je včasih s svojim malim avtom odpeljala po nakupih in drugih opravkih v Žiri ali Idrijo. Zdaj pa je že pol leta odvisna od pomoči sina in prijateljic, saj se njena pot z avtom vedno konča pred leseno brvjo, ki jo je postavila občina, da vsaj peš lahko varno prečka potok. Obnova mostu je namreč v pristojnosti lastnika zemljišča, saj gre za zasebno pot. Po informacijah, ki jih imajo na občini, naj bi lastnik že naročil obnovo, a čaka izvajalca, ki mora z deli končati na drugi lokaciji.

Tako se odrezana od sveta Matilda Erman v svoji hiši

na vzpetini v Plastuhovi grapi, kjer ji družbo delajo samo njene mačke in kokoši, razumljivo počuti še bolj osamljeno. Pozimi v snegu ni šlo drugače, kot da so obiskovalci kilometer daleč navkreber po razdrapani gozdni poti peščili do nje, pri čemer so včasih gazili v snegu, ki je segal prekolen. S snežnim plugom čez leseno brv seveda ni šlo. A osamljenost ni največja težava, saj si čas krajša s telefonskimi pogovori in branjem starih knjig, bolj jo skrbi, če bi se ji kaj zgodilo, saj do nje zdaj ne morejo ne z reševalnim ne gasilskim vozilom. »Pozimi me je prav skrbelo, ko sem zbolela za gripo in mi nikakor ni uspelo znižati visoke temperature,« razkrije svoje strahove. Obenem je pozimi zaradi počene vodovodne cevi ostala še

brez tekoče vode. Po vodo zdaj hodi k studencu pod hišo, perilo mora prati na roke. »Morali bi namreč priti s stroji, da bi na novo položili cevi, a kaj, ko ne morejo čez most,« zavzdihne.

Ob vsem tem pa ji zdaj grozi še, da bo ostala brez avta. Že pred mesecem dni ji je namreč poteklo prometno dovoljenje, in ker avta ne more peljati na tehnični pregled in registracijo, so jo že opozorili, da bo morala vrniti prometne tablice. »A tu v hribih je avto življenjskega pomena.« Dobro ve, o čem govori, saj je pozimi veliko peščila. Po hribu navzdol že gre, pravi Matilda Erman, navzgor pa težko hodi. A noče vznemiliti pomilovanja, zato hitro pristavi: »Ah, to so starostne težave. Ob dobrem zdravniku in zdravilih kar gre.«

Zato jo še bolj jezi, da je, kljub temu da je še dovolj pri močeh in ima avto, povsem odvisna od drugih. »Ob nedeljah pride sin in mi prinese, kar rabim, iz trgovine. A čez teden še vedno potrebujem kakšne malenkosti.« Po nakupih se navadno odpravi kar peš. »Celo uro rabim, da pridem do središča Žirov. Nazaj pa poprosim kakšno prijateljico, da me pelje, ker je pretežko, če moram še kaj nositi.« Ampak ne moreš kar naprej nekoga prositi, da te pelje, še doda.

Zato bi bila zelo vesela že nekoliko širšega lesenega mostu, čez katerega bi se lahko zapeljala z avtom. A to ni tako enostavno, je pojasnil Andrej Poljanšek, ki je na Občini Žiri pristojen za komunalo, gospodarstve javne službe in prostor.

Matilda Erman / Foto: Gorazd Kavčič

»Tudi na občini smo razmišljali o taki začasni rešitvi, a bi bilo problem zagotoviti ustrezno nosilnost. Obenem bi nase prevzeli preveliko odgovornost, če bi

se komu kaj zgodilo.« Tako Matildi Erman ne preostane drugega, kot da verjame zagotovitom, da je lastnik že naročil obnovo porušenega mostu.

»Tu je zame konec sveta,« pravi 75-letna Matilda Erman. / Foto: Gorazd Kavčič

Vodo si v hišo prinaša iz bližnjega studenca. / Foto: Gorazd Kavčič

Od petka do petka

Katičeva namesto Vebra, delna sprostitev varčevalnih ukrepov, poroštvo Darsu ... **Stran 26**

Spomini

Nekdanji izgnanci ohranjajo spomine na svojo usodo v času druge svetovne vojne. **Stran 28**

Pogovor

Ivan Oman, kmet iz Zminca, o dogajanju pred četrto stoletja in o današnji državi ... **Stran 29**

Od petka do petka

Minister za javno upravo Boris Koprivnikar ocenjuje, da bo sprostitev napredovanj v javnem sektorju stala več kot 180 milijonov evrov. / Foto: Gorazd Kavčič

Državni zbor je Darsu z možnostjo poročstva olajšal odplačevanje dolgov, ki presegajo tri milijarde evrov.

Diplomanti socialnega dela so protestirali, ker ne morejo opravljati obveznega pripravništva (slika je simbolična).

Sprostili bi le del ukrepov

Vlada za prihodnje leto načrtuje delno sprostitev varčevalnih ukrepov, med njimi tudi sprostitev napredovanj v javnem sektorju, otroškega dodatka in štipendij.

SIMON ŠUBIC

Varčevalne ukrepe bodo delno sprostili

Vlada je v sredo na razpravi osnutka reformnega programa in programa stabilnosti opredelila nekatere bolj konkretne javnofinančne ukrepe, ki nakazujejo na delno sprostitev varčevalnih ukrepov prihodnje leto, sta po seji vlade sporočila ministra Anja Kopač Mrak in Boris Koprivnikar. Minister za javno upravo Koprivnikar je razložil, da vseh varčevalnih ukrepov ne morejo sprostiti, popustilo pa se bo pri plačah, pokojninah in socialnih transferjih. Kot je dodal, z gospodarsko rastjo ne bo mogoče pokriti vseh sprostitev, zato nameravajo izboljšati optimalnost sistema. Samo sprostitev napredovanj v javnem sektorju v prihodnjem letu bo stala več kot 180 milijonov evrov. Po besedah ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Anje Kopač Mrak pričakuje sprostitev tudi pri otroškem dodatku in štipendijah, dvignil se naj bi tudi minimalni osebni dohodek, ki je podlaga za izračun denarne socialne pomoči. Če bodo dogovori uresničeni, se bo po njenih besedah sprostita polovica ukrepov, socialni politiki pa bo prihodnje leto namenjenih dodatnih 70 milijonov evrov. Nacionalni

reformni program in program stabilnosti naj bi vlada potrdila prihodnji teden.

Katičeva namesto Vebra

V stranki SD so po razrešitvi Janka Vebra za novo ministrico za obrambo predlagali svojo poslanko in podpredsednico državnega zbora Andrejo Katič, je v torek po srečanju s predsednikom vlade Mirom Cerarjem, ki je predlog sprejel, povedal predsednik SD Dejan Židan. 45-letna Katičeva je diplomirana pravnica, 16 let je bila direktorica občinske uprave v Velenju, lani pa je bila prvič izvoljena za poslanko. Po besedah Židana je dobra političarka in pravnica ter ima izkušnje pri vodenju, kar so po njegovem referenci, ki jih obrambni resor trenutno potrebuje. Katičeva je dejala, da želi kot bodoča ministrica »delovati predvsem v smeri krepitve obrambno-varnostnega sistema kot celote ter še posebej na področju zaščite, reševanja in pomoči«. Predsednik vlade naj bi njeno kandidaturu v državni zbor poslal prihodnji teden, hkrati z njegovim predlogom kandidata za ministra za izobraževanje, ki še ni znan.

Darsu državno poročstvo

Državni zbor je ta teden sprejel zakon o državnem

poročstvu za obveznosti Darsa ter s tem omogočil njegovo dolgoročno finančno vzdržnost poslovanja in refinanciranje velikega dolga, ki ga je Dars v preteklih letih najel za gradnjo avtocestnega omrežja. Po besedah državnega sekretarja na ministrstvu za finance Metoda Dragonje želijo z delnim poročstvom znižati stroške refinanciranja dolgov in zagotoviti, da bo Dars na letni ravni razpolagal s približno 75 milijoni evrov prostega denarnega toka za vzdrževanje obstoječega avtocestnega omrežja in nekatere nujne investicije. Dars je imel konec lanskega leta po podatkih nadzornega sveta za več kot 3,1 milijarde finančnih obveznosti s pripadajočimi obrestmi. Družba je sicer lani ustvarila okrog 70,3 milijona evrov čistega dobička, njegov nadzorni svet pa bo vladi kot skupščini predlagal, da naj bilančni dobiček, ki znaša malo manj kot 40,5 milijona evrov, v celoti razporedi v druge rezerve iz dobička, kar bi okrepilo finančni položaj Darsa.

Ne morejo opravljati obveznega pripravništva

Okoli 150 študentov in diplomantov socialnega dela je v torek pred ministrstvom za delo protestiralo zaradi nezmožnosti

opravljanja pripravništev, ki so obvezen pogoj za zaposlitev na mestu socialnega delavca. Od ministrstva so zahtevali, da se problematika pripravništev uredi in da država zagotovi denar. Ker je bil zadnji razpis za opravljanje pripravništev objavljen pred dvema letoma, po besedah Gašperja Ločičnika iz Študentske skupine za ureditev pripravništva v socialnem varstvu na opravljanje pripravništva čaka že okoli 500 diplomantov s področja socialnega varstva. Diplomanti so do zdaj pripravništva opravljali v okviru projekta Pripravništvo s pomočjo evropskih sredstev, ki pa jih trenutno ni.

Odločitev že sprejeta?

Po navedbah nekaterih medijev je ustavno sodišče v zadevi Patria, ki je pritožbe obsojenih Janeza Janše, Ivana Črnkoviča in Tonea Krkoviča znova obravnavalo v ponedeljek in včeraj, že sprejelo dokončno odločitev. Reporter je celo navedel, da naj bi ustavni sodniki, o zadevi odloča le osem sodnikov, saj se je Jan Zobec iz odločanja izločil, sodbo razveljavili in vrnilo v ponovno sojenje na okrajno sodišče. V tem primeru lahko zadeva tudi zastara, če ustavno sodišče ne bo poseglo in podaljšalo zastaralni rok.

Slovenci v zamejstvu (452)

Knjižno bogastvo Koroške

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Značilnost letošnjih Koroških kulturnih dni, ki bodo končani drevi ob 19. uris koncertom mešanega pevskega zbora Bilka iz Bilčovsa/Ludmannsdorf in tamburašev iz Šentjanža v Rožu v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani, je predstavitev številnih novih knjig. To je dokaz izjemne literarne ustvarjalnosti nekdanih in sedanjega rodu koroških Slovencev. V ponedeljek so v dvorani Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani predstavili tri knjige. Prva je zbirka ljudskih pesmi z Zilje iz zapuščine prezgodaj umrlega zborovodja Lajka Milosavljeviča z naslovom Ko bi le Zila ne bila. Zbirka je dragocena dokumentarna publikacija in spomenik slovenski pesmi na Koroškem. Druga

knjiga ima naslov Zgodovinski spomin na Rebrco, ki jo je napisal sodnik in pisatelj dr. Ožbolt Ilaunig (1876–1945). V njej je podrobno opisana zgodovina Rebrce, rebrškega gradu in Komende ter dogajanje v plebiscitnem času, ko je bila napisana. V tretji knjigi so zbrani prispevki in spomini na dr. Valentina Inzka (1923–2002), učitelja in

šolskega nadzornika, predsednika narodnega sveta koroških Slovencev in pobudnika za dialog med obema narodoma na Koroškem, ki ga je spodbujal tako v posvetnem kot v cerkvenem življenju. Knjiga ima naslov Valentin Inzko: Glasnik sožitja.

Druga predstavitev aktualnega slovenskega knjižnega bogastva je bila v sredo v

Muzeju novejših zgodovine v Ljubljani. Javnost je spoznala dve knjigi o žrtvah protinacističnega boja koroških Slovencev. Prva je v nemščini napisana monografija z naslovom Wer war Klara aus Šentlipš/St. Phillipen?/Kdo je bila Klara iz Šentlipša? Njena vsebina govori o slovenskih žrtvah nacional-socializma, ki jih je bilo skupaj okrog 500. Druga knjiga pa je dvojezični nemško-slovenski zbornik Peršman, ki sta ga Lisa Retzl in Gudrun Blohberger izdali v spomin na 70. obletnico pokola 11-članske Sadovnikove, po domače Peršmanove družine v Podpeci v dolini Lepene nad Železno Kaplo 25. aprila leta 1945. Med ubitimi je bilo tudi sedem otrok, starih od osem mesecev do trinajst

Predstavnik Mohorjeve založbe Hanzi Mlečnik z novo knjigo o Valentinu Inzku

let. Knjigo je v slovenščino prevedel profesor zgodovine Štefan Pinter. V obnovljeni Peršmanovi hiši je sedaj edini muzej o protinacističnem boju in partizanskem uporu na Koroškem.

V Galeriji Družina v Ljubljani sta v okviru tradicionalne akcije Podarimo knjigo veleposlanik Republike Avstrije v Ljubljani dr. Clemens Hoja in predsednik Mohorjeve družbe iz Celovca dekan Ivan Olip šestim slovenskim nevladnim ustanovam s socialnega in humanitarnega področja podarila 2300 knjig v vrednosti 50.000 evrov. Od leta 2002, ko se je akcija začela, je bilo podarjenih že več kot 46.000 izvodov knjig v skupni vrednosti več kot 700.000 evrov.

Genocid nad Armenci

Na današnji dan, 24. aprila 1915, se je začel turški genocid nad Armenci. Papež Frančišek ga je ostro obsodil, turški predsednik Erdogan je papeža zato še ostreje napadel. Turki ne priznajo svojega največjega zločina ...

MIHA NAGLIČ

Turkom asistrali Nemci

Turški genocid nad Armenci se je začel v Istanbulu, 24. aprila 1915. Tega dne je turški notranji minister Talat Paša (15. maja 1921 ga je v Berlinu ubil mladi armenski atentator Soghomon Tehlirian) ukazal aretacijo okrog 250 armenških intelektualcev in vodij armenske skupnosti v Konstantinoplu; že v prvi noči so aretirali več kot 2300 Armencev in tako z odstranitvijo elite dobesedno obglavili armensko skupnost. Sledil je pokol v Turčiji živečega armenskega ljudstva, v katerem so Turki pobili poldrug milijon Armencev. Temu zločinu so po strokovni plati asistrali nemški vojaški strokovnjaki, ki so med takratno vojno svetovali zavezniški turški vojski. S poznejšega vidika se zdi, kot da so Nemci takrat v Turčiji trenirali za svoj genocid nad Judi. Hans Humann, nemški vojaški ataše v Osmanski državi, je izjavil: »Vem, da Turki in Armenci ne morejo živeti skupaj. Ena izmed teh ras mora iti. In za to, kar so storili Armencem, Turkov ne krivim. Mislim, da je bilo to popolnoma upravičeno. Šibkejši narod mora pasti. Armenci so si želeli Turčijo razdeliti; so proti Turčiji in

Nemcem, zato nimajo pravice, da bi obstajali na tem ozemlju.« Pruski general Friedrich Bronsart von Schellendorf, ki je bil na čelu turškega generalnega štaba, je šel v besedah še dlje: »Armenec je, tako kot Jud, zunaj svoje domovine parazit, ki izsesava zdravje dežele, v kateri se je naselil. To je bil tudi izvor sovraštva, ki se je prav v srednjeveški maniri razbesnelo proti temu nezaželenemu narodu in vodilo do njegovega poboja.« V Nemčiji rojeni Turek Cem Özdemir (1965), vodja stranke Zveza 90/Zeleni, pa je nedavno izjavil: »Tudi sto let po pobju Armencev zvezna vlada ni pripravljena genocida imenovati genocid. V tem oziru je Zvezna republika Nemčija mogoče imeti za naslednico pravnega reda Nemškega cesarstva, takratnega tesnega zaveznika Osmanske države, in torej tudi za nosilko soodgovornosti za pobjo.« In še: »Na zadnjem potovanju v Armenijo so me vprašali, ali se bo poleg francoskega predsednika Hollandu spominske slovesnosti 24. 4. v Erevanu udeležila tudi kanclerka Merkelova. Poslali bomo nekega državnega sekretarja, kar priložnosti nikakor ne ustreza. Zaradi te neprimerne previdnosti v ravnanju z Erdoganom zvezna vlada zmanjšuje pomen genocida nad

Armenci – dostojanstven odnos do žrtev in njihovih potomcev bi bil videti drugače. Tega dejanja ne zanikajo samo Turki, sto let po njem se sprenevedajo tudi drugi.« Sprenevedanja pa ni mogoče očitati papežu Frančišku. Ta se je v nedeljo, 12. aprila, pri maši v baziliki sv. Petra spomnil poboja Armencev in ga odkrito označil za genocid. Dejal je: »V preteklem stoletju je naša človeška družina prestala tri množične in nepredstavljive tragedije. Prva, ki na splošno velja za prvi genocid 20. stoletja, je zadela armensko prebivalstvo. Obeležujemo stoletnico tega tragičnega dogodka, tega silovitega in nesmiselnega pokola, katerega krutost so morala prestopiti vaši predniki.« Tako je dejal pred armenškimi verniki, ki so bili pri tej maši navzoči. (Vir: MMC RTV SLO) – O teh rečeh bo še veliko govora, prav danes je v armenskem glavnem mestu Erevanu velika spominska slovesnost

Armenska Guernica

Stoletnica armenske tragedije odmeva tudi na estradni in umetniški sceni. Tako je denimo Armenijo obiskala družina ameriške zvezdnice Kim Kardashian, po očetu Armenke, spremlja jo partner Kanye West, slavni

raper, njuna hčerka North in Kimina sestra Khloe Kardashian. Kanye je za ženine rojake uprizoril brezplačni koncert. Super!, poreče kdo, mene pa bolj gane tisto, kar je ustvarila čikaška umetnica Jackie Kazarian, tudi ona armenskega rodu. Hotela je po svoje prispevati k ozaveščenosti o genocidu in armenski kulturi na splošno, zastavila je Project 1915. Nastalo je platno velikih dimenzij Armenia (Hayastan); zdaj je razstavljeno v galeriji sodobne umetnosti Mana v Chicagu, od 17. aprila do 29. maja, potem bo šlo po svetu. Umetnica je ob sliki izjavila: »Nihče ne bi vedel, kaj se je zgodilo v Guernici, če ne bi bilo te slike.« In še: »To je zelo prvinski, čustven projekt. Tako kot vsaka umetnica, ki tematizira bolečo preteklost, je namenjen spominjanju, celjenju ran in izobraževanju, ki bo prineslo boljši svet.« Da bi ga le!

Ob svetovnem dnevu knjige

»Tudi slabe knjige so knjige, in zato svete.« To je izjavil nemški pisatelj in nobelovec Günter Grass (1927–2015), umrl je 13. aprila. Z njegovo izjavo se najbrž ne strinjamo vsi, a ima svoj pomen. Včeraj (23. aprila) je bil Unescov svetovni dan knjige.

Armenka kleči nad mrtvim otrokom pri mestu Alep v severni Siriji, ki je bilo v času genocida v otomanski državi.

Jackie Kazarian, ameriška umetnica armenskega rodu, pozira pred svojo megasliko Armenia, ki postaja armenska Guernica. / Foto: Wikipedia

Pisatelj Günter Grass in zahodnonemški kancler Willy Brandt, 1972 / Foto: Wikipedia

Nove knjige (274)

Pisma s poslanskega sedeža 108

MIHA NAGLIČ

»V današnjem Gorenjskem glasu sem prebral zelo poučen in zanimiv prispevek publicista, kulturnega delavca in mojega prijatelja Mihe Nagliča, kjer je opisal predzgodovino nekdanje pristave loškega gradu ter prizadevanja za njeno obnovo in razmišljanje o bodoči vsebinski zasnovi stare šole. Nadvse spodbudno je, da že ta mesec v njej začne z delom krajevna knjižnica. O vsebinski zasnovi muzeja, kot rečeno, v Gorenjskem glasu piše kolega Miha Naglič. Temu razmišljanju, s katerim se v celoti strinjam, bi dodal samo nekaj svojih idej (premislekov). V prvi vrsti je predstavitev mesta Žiri in celotne doline, s poudarkom na predstavitvi bogate

čevljarke obrtne in industrijske tradicije. Nadgraditi je potrebno zbirko Pozdravljeni, ljubitelji utrd! , in sicer po zgledu Kobariškega muzeja in fundacije Poti miru v Posočju. Žirovski muzej bi lahko bil matični muzej za celotno Rapalsko mejo in krepko segel čez svoje ozke občinske meje. Saj se tu nahaja nekaj največjih objektov t. i. Rupnikove linije. Zelo pomembna je atraktivna muzejska postavitve, ki bo zanimiva za obiskovalce. Sloni naj na muzejskih predmetih, dobri zgodbi, uporabi sodobnih tehnologij, predvsem pa mora biti muzej odprt za obiskovalce. Poleg samih zbirk bi poudaril sodobno muzejsko trgovino, ki jo v večjih muzejih dopolnjuje muzejska kavarna ali celo restavracija. Povedal bi

rad še eno osebno izkušnjo. Med večletno prenovno idrijskega gradu ni bil muzej niti eno turistično sezono zaprt za obiskovalce, ko pa smo postavili najpomembnejšo zbirko, smo ga odprli 365 dni v letu. Muzej na idrijskem gradu lahko danes obiščeš tako na silvestrovo kot tudi na prvi dan v letu «

Navedene besede so iz govora, ki ga je imel zgodovinar, muzealec in politik Samo Bevk ob odprtju prenovljene stavbe Stare šole – Muzeja Žiri 6. 2. 2009. Govornik je bil kar 18 let (1996–2014) poslanec Državnega zbora, petkrat izvoljen v

idrijsko-cerkljanskem okraju prve (gorenjske) volilne enote. V idrijskem časopisu ABC je na pobudo založnika Damijana Bogataja vsa ta leta vsak mesec napisal poslansko pismo, skupaj jih je 246, zdaj jih imamo v knjigi. V enem od njih je povzel tudi svoj žirovski nastop. Njegove dobre želje žirovskemu muzeju se žal niso uresničile; pa ne po njegovi krivdi, ampak zato, ker lokalna skupnost za ambicije tega muzeja nima pravega posluha (blago rečeno) Bevkova pisma pa so odlična ponazoritev družbenega utripa tako na Idrijskem kot v širšem prostoru.

Samo Bevk, Pisma s poslanskega sedeža 108, Založba Bogataj, Idrija, 2015, 580 strani, 18 evrov, www.zalozba-bogataj.si

Spomini na izgnanstvo

»Nemci so naju z mamo pripeljali v žensko delovno taborišče Wernfels pri Nürnbergu leta 1942, ko sem bila stara štiri leta. Oče je bil tedaj že leto dni v partizanih in gestapo je to vedel ...« Takole začenja svoje spomine na izgnanstvo Slava Biček, predsednica jeseniškega društva izgnancev, ki združuje sto dvajset članov od Rateč do Rodin. V društvu nekdanji izgnanci ohranjajo spomine na svojo usodo v času druge svetovne vojne, ko so jih izgnali v Nemčijo, nekatere pa tudi v Srbijo.

MARJANA AHAČIČ,
URŠA PETERNEL

Ob letošnjem 9. maju bodo v društvih izgnancev obeležili sedemdeseto obletnico vrnitve iz izgnanstva, osrednja prireditve bo 6. junija v Ljubljani. Kot je dejala predsednica jeseniškega društva izgnancev Slava Biček, zadnji še živi pričevalci ob obletnici želijo, da se spomin na izgnanstvo ohranja. Ali kot je v knjigi pričevanj zapisala članica društva Jeseničanka Magdalena Cundrič, ki se je rodila pet mesecev po mamini vrnitvi iz taborišča Gunzenhausen (njen oče je bil belgijski vojni ujetnik, ki ga je mama spoznala v taborišču): »Društvu izgnancev sem se pridružila zato, ker vem, da so izgnanci prestali zelo veliko hudega, a so bili vedno potisnjeni v ozadje, kot da njihov prispevek ni bil tako velik kot tistih, ki so se z orožjem v roki borili proti sovražniku ...«

Po podatkih, ki jih je zbral Tone Konobelj za razstavo Izgnanci 1941–1945, so okupatorji leta 1941 uvedli raznarodovalni program. Najbolj sistematično ga je ob okupaciji slovenskih dežel izvajal nemški tretji rajh, ki je takoj začel s prekrivanjem in menjanjem osebnih in krajevnih imen, uničevanjem slovenskih knjig, razpuščanjem slovenskih društev in uvajanjem nemščine v šolah. Začel je tudi z izgonom Slovencev. Z Gorenjske je bilo okrog dva tisoč tristo ljudi izgnanih v Srbijo, okoli štiri tisoč dvesto pa v Nemčijo, med njimi predvsem sorodniki ustreljenih talcev in partizanov. V Nemčiji so bili izgnanci prepuščeni krutemu nemškemu

režimu, živeli so v bedi in pomanjkanju. Preseljevali so jih iz taborišča v taborišče in jih izrabljali kot ceneno delovno silo. V Srbiji so jih domačini sprejeli bolj gostoljubno in jim tudi pomagali, čeprav so se sami otepali bedi in pomanjkanja, piše Konobelj. »Večina preživelih izgnancev je za posledicami gorja v taboriščih trpela vse življenje ...«

Ganljiva pričevanja

Med nekdanjimi izgnanci so spomini na leta izgnanstva še zelo živi. Minka Simonetič je imela v času odhoda v izgnanstvo le sedem let. Na klanec v gostilni pri Pajerju na Hrušici je bilo zbirališče. Ko so prišli v salon, so zagledali mizo, za katero so sedeli gestapovci. Med njimi je sedel tudi vaški veljak, ki je takoj pokazal na Minkinega očeta: To je tisti Klemen! Takrat je gestapovec prijel očeta za ovratnik, ga zasukal in vsi so morali takoj za njim. V veži pred stopnicami so se malo ustavili. Oče je hitro zagrabil Minkino sestrico in jo stisnil k sebi. Hotel je še Minko, takrat pa ga je gestapovec tako udaril, da so mu očala padla po tleh. Brez njih je zelo slabo videl. Še enkrat je iztegnil roke proti Minki. Zopet je dobil udarec. Zajokala je, saj ni mogla doumeti, da tepejo njenega očeta. Sestra je medtem pobrala očala in mu jih dala. Porinili so ga na stopnice. Obrnil se je in jih poslednjič pogledal. Pred gostilno je že čakal avtobus, v katerega so jih porinili. Tam je bilo že veliko družin s Hrušice ...

Alojzij Grzetič s Hrušice je bil v času izгона star petnajst

Male izganke v taborišču Wernfels: Slava Biček (takrat še Slavica Kejžar) je druga z leve. / Foto: osebni arhiv Slave Biček

let. Spominja se, da je bila blizu taborišča vojaška ambulanta (lazaret), kjer so zdravili vojne invalide. V tej ambulanti je delala njegova mama, potem pa so začeli pošiljati tudi njega. Čistil je lonce, pomival posodo, lupil krompir ter opravljal še razna druga kuhinjska dela. Po enem letu so jih premestili v taborišče Wernfels, kjer so ostali do konca vojne. Skupaj z očetom in bratom so ga konec 1943. leta poslali v Nürnberg v tovarno Häberlein-Metzger, kjer so pekli piškote, suhi kruh in poseben kruh, ki so ga pošiljali vojakom na fronto. Delal je pri vroči peči ...

Stana Novak, rojena Marinšek, iz Mojstrane se takole spominja tistih časov: »Oče se je vsak dan iz Gorij peljal s kolesom v službo v Železarno na Javornik, 24. julija 1942

pa se ni vrnil domov. Mama je zaslutila, da se mu je nekaj zgodilo. Kmalu smo zvedeli, da so ga ujeli in odpeljali v Begunje. Istega dne so nas strpali na kamione in odpeljali v Šentvid v zapor. Mama je imela pol ure časa, da je pripravila oblečilo, trikrat za preobleč, skodelico in žlico. Hotela je vzeti stvari še za očeta, a ji Nemci niso dovolili.« Družino so odpeljali, ker so bili kar trije njeni strici v partizanih. Stana je bila takrat stara šele osem let. »Dva dni smo se brez hrane in pijače vozili v živalskih vagonih, preden smo prispeli v lager – najprej v Gunzenhausen, pozneje pa v Huttenbach na Bavarskem. Premeščali so nas iz enega taborišča v drugega. Ležali smo na lesenih pogradih, ki so bili pokriti s slamo. Higienске razmere so bile zelo slabe, prostori hladni, hrane je bilo samo za preživetje. Spominjam se, da nas je bilo v prostoru zelo veliko, a vendar smo bili srečni, ker je bila družina skupaj.« Kmalu po prihodu sta morala oče in mama na delo v tovarno, enajstletna starejša sestra pa je opravljala najbolj umazana dela v trgovini. Oče se je z dela v tovarni v Nürnbergu ob sobotah vračal k družini v taborišče. »Mlajši otroci smo hodili v šolo, imeli smo zelo stroge učitelje. Govoriti smo morali nemško, kdor ni sledil, je bil kaznovan. Jezika nismo razumeli, zato nas je bilo strah tepeža. Kazni so bile zelo stroge, večkrat smo klečali v kotu. Če nismo klečali po navodilih, so nas zbadali z iglami. Zapirali so nas tudi v temnice.« Ko

niso bili v šoli, so delali na polju, kjer so pobirali hmelj in krompir ter opravljali druga dela. »Najhuje mi je bilo, ko smo otroci ostajali sami v lagerju. Strah nas je bilo bombardiranja, bali smo se, da se starši ne bodo vrnili z dela. Kot otrok sem bila zelo prestrašena. Posledice čutim še danes.« Ko so leta 1945 Američani bombardirali taborišče, so za štirinajst dni zbežali v gozd. »Na skrivaj so nam prinašali skromno hrano, da smo preživeli. Pozneje so nas namestili v svinjski hlev, nato so nas odpeljali nazaj v taborišče, kjer smo čakali na prevoz v domovino. V zbirni center v Kranj smo prispeli 17. julija 1945. Čez nekaj dni so nas odpeljali v našo hišo, ki pa je bila vsa izropana. Ničesar nismo imeli, le pridne roke, da smo si ponovno ustvarili topel dom,« je zaključila svojo pripoved danes 81-letna Stana Novak.

Pretrsljive spomine, kako so se izčrpani in shujšani vrnili domov, ima Slava Biček. Z mamo ves čas izgnanstva nista vedeli, ali je atek, ki je bil v partizanih, živ ali mrtev. »Ko sva se vrnili iz Nemčije, sva na jeseniški postaji med množico, ki nas je čakala, zaman iskali njegov obraz. Srečanja preživelih borcev z ženami in otroki, ki so se vračali iz izgnanstva, so bila ganljiva. Nama pa se je postaja zdelo prazna ...« Šele kasneje sta izvedeli, da je oče padel že leta 1942. Njegove kosti so našli v prepadu na Jelovici, mama ga je spoznala po zobeh in blagu v čevljih ... Pokopali so ga leta 1945 v Dragi.

»Mlajši otroci smo hodili v šolo, imeli smo zelo stroge učitelje. Govoriti smo morali nemško, kdor ni sledil, je bil kaznovan.

Jezika nismo razumeli, zato nas je bilo strah tepeža. Kazni so bile zelo stroge, večkrat smo klečali v kotu. Če nismo klečali po navodilih, so nas zbadali z iglami. Zapirali so nas tudi v temnice.«

Stana v taborišču, tretja v drugi vrsti / Foto: osebni arhiv Stane Novak

Pogovor

Prisega na delo in poštenje

Ivan
Oman

Aprila 1990 so bile v Sloveniji prve večstrankarske volitve. Ivan Oman, kmet iz Zminca in soustanovitelj Slovenske kmečke zveze in eden od akterjev demokratičnih procesov, je bil takrat izvoljen v državno predsedstvo. Z njim smo obudili spomine na dogajanje pred četrto stoletja in prisluhnili njegovim stališčem do današnje države.

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Aprila smo praznovali 25 let od prvih večstrankarskih volitev v Sloveniji. Kako ste jih doživljali vi?

»Kot sem dejal ob filmu, ki so ga predvajali ob obletnici takratnih volitev, sta bili za Slovence usodni dve cvetni nedelji. Na cvetno nedeljo, 6. aprila 1941, se je začela slovenska apokalipsa, prav tako je bila cvetna nedelja 8. aprila 1990, ko smo šli na volitve, na katere smo čakali 45 let. Do teh volitev smo gojili velika pričakovanja. Jaz sploh nisem dvomil o zmagi Demosa, ker je bilo povsem jasno, da si ljudje želijo sprememb.«

Iz tistega časa se vsi spominjamo vaših besed: na volitve gremo zato, da zmagamo.

»Ta moj stavek je nastal v afektu, ker sem se jezil nad »cincanjem« nekaterih v Demosu, češ da ne bi bilo dobro, da bi zmagali, ker si bomo nakopali velike težave. Pa sem rekel, da gremo na volitve zato, da zmagamo. In zmaga je uspela. Potem se je sicer marsikaj dogajalo, jasno, da smo si nakopali tudi težave. Nakoplje si jih vsak, ki pride v položaj, da je treba voditi državo. Kdor se takih težav boji, naj premisli in naj ne gre v politiko.«

Demokratizacija se je začela že prej, ko so v Sloveniji nastale stranke, opozicija takratnim družbenopolitičnim organizacijam v enostrankarskem sistemu. Novonastale stranke so se povezale v koalicijo Demos, za katerega pravijo, da je nastajal v vaši kuhinji. Kako se spominjate tistega časa?

»Za demokratizacijo je bil pomemben korak storjen s spremembo ustavnih amandmajev leta 1989. Takrat šele so bile nove opozicijske politične organizacije tudi pravno legalizirane. Vse do takrat so nas sicer priznavali in tolerirali, pravno pa so lahko obstajale šele s spremembo ustavnih amandmajev, pozneje pa s sprejemom zakona o političnih organizacijah in volitvah v skupščino. Slovenska kmečka zveza, ki sva jo ustanovila s Francem Zagožnom, je nastala 12. maja 1988 in je bila prva med strankami. Dejalo sem, da je v tistem času v vsej vzhodni Evropi obstajala samo poljska Solidarnost in veliko let pozneje Slovenska kmečka zveza.

«Slovenska kmečka zveza, ki sva jo ustanovila s Francem Zagožnom, je nastala 12. maja 1988 in je bila prva med strankami. Dejalo sem, da je v tistem času v vsej vzhodni Evropi obstajala samo poljska Solidarnost in veliko let pozneje Slovenska kmečka zveza. Bili smo prvi, drugi pa so postali pogumni šele potem, ko so videli, da niso zaprli ne Zagožna ne Omana.»

zveza. Bili smo prvi, drugi pa so postali pogumni šele potem, ko so videli, da niso zaprli ne Zagožna ne Omana.«

Kako ste doživljali demokratične procese, se tudi vi spominjate, da se je bilo težko uveljaviti v enostrankarskem sistemu?

»To je posebna zgodba. Po drugi svetovni vojni je bilo vsaj za kmete najtežje prvih deset let. Kmeti so bili ves čas obravnavani kot nekakšen razredni sovražnik in sovražnik socializma, saj so celo rekli, da je kosilnica v kmetovih rokah orožje, s katerim strelja na socializem. Jugoslovanski socializem je imel poseben razvoj. Imeli smo veliko srečo, da nas je Stalin izobčil iz svojega kroga, in s tem izobčenjem je partijski pritisk (sicer za kako leto še hujši, ker so kmete takrat silili v kolhoze) po nekaj letih popustil, ker se je partijska oblast morala obnašati tako, da je preživela. Dobro se spominjam časa pred Informbirojem, ko je Jugoslavija odklonila pomoč Marshallovega plana, češ da bomo domovino obnovili in socializem zgradili sami in z bratsko pomočjo Sovjetske zveze. Ko se je bratska pomoč spremenila v grožnjo tankov Rdeče armade, se je bilo treba obrniti drugam. Marshallov plan smo medtem že zamudili. Počasi se je začela stvar premikati, uvedli so t. i. samoupravljanje, v gospodarstvo vnesli nekaj elementov tržne ekonomije in tudi za kmečki stan se je položaj nekoliko izboljšal. Po letu 1965, po letu znamenite gospodarske družbene reforme, se je stvar nekoliko liberalizirala, dejansko pa sega začetek vsaj delne liberalizacije v čas po smrti diktatorja Josipa Broza. Sredi osemdesetih let pa se spomnim časa, ko se je v slovenski partiji začela uveljavljati mlajša, nekoliko liberalnejša garnitura okoli Milana Kučana. Ne glede na to, da so še vedno prisegali na samoupravni socializem, so vendar došli, da se čas socializma izteka. Ob vsem govorjenju o socializmu s človeškim obrazom (očitno do takrat takšen ni bil) je potem to novo vodstvo partije začelo govoriti o tržnem gospodarstvu, o političnem pluralizmu, o pluralizmu lastnine, kar je v popolnem nasprotju z načeli revolucije. Rezultat takega gledanja na evolucijo

Ivan Oman / Foto: Tina Dokl

v partiji so bili tudi prej omejenjeni ustavni amandmaji, ki so uzakonili, kar je potem omogočilo prehod v liberalno državo.«

Na volitvah leta 1990 ste bili izvoljeni v državno predsedstvo, ki ga je vodil Milan Kučan. Kakšen vpliv je imel ta kolektivni organ?

»Ta organ je imel že bistveno manjše pristojnosti kot v prejšnjem mandatu. Z ustavnim amandmajem so ga degradirali. Prej je bila neke oblike direktorija, ki je bil kljub temu, da smo imeli t. i. delegatsko skupščino, še vedno čuvar pravovernega socializma. Tudi delegatom se ni zaupalo, začeli so se že obnašati kot poslanci. Treba je vedeti, da so na propad obsojeni vsi umetni družbeni sistemi, kakršen je bil socializem ali kakšen fašistični korporativizem, ki se vzdržuje z represijo. Če ta popusti, sistem zatone in ostane liberalna država. To bi rad poudaril v današnjem času, ko nekateri spet fantazirajo o demokratičnem socializmu. Demokratičnega socializma ni in ga ne more biti, lahko obstaja samo kot diktatura. Vsak socializem je utopičen, če bi bil realen, bi ga jaz kot kristijan prvi podprl.«

Mnogi ljudje, aktivni v procesih demokratizacije, izražajo razočaranje nad državo, kakršna je Slovenija danes. Kje, menite, se je zataknilo?

»Nekateri pravijo, da je bila napaka v tem, ker ni bilo lustracije. Ni je bilo, ker takrat po eni strani ni bila mogoča,

po drugi pa naj bi se v novi demokratični državi, ki je nastala pa 45 letih diktature, začeli drugačni odnosi, začeli naj bi se ne z represijo, pač pa na demokratičen način. Takratni partijski politiki so z odločitvami, ki so jih zapisali v ustavne amandmaje 1989, takrat priznali, da je bila revolucija in z njo nastali sistem zgrešen. Zato je bilo pričakovati, da se bodo v novem sistemu pošteno in demokratično obnašali. Pred nekaj leti sem prebral v eni od edicij Dela z velikimi črkami napisan stavek, ki naj bi ga izrekel Vidmar, češ kako ste mogli pustiti na oblast klerikalce. Človek bi pričakoval, da so v demokraciji vse politične opcije, če so demokratične, upravičene in sprejemljive, pa naj gre za demokrščansko, liberalno ali socialdemokratsko. Vendar zgodilo se je, da so sesuli Demos in njegovo vladno, da so potem lahko začeli ribariti v kalnem. Sedaj imamo, kar imamo. Demosova vlada je brez zlatega fiskalnega pravila, kar je nekaj sedaj zelo pomembnega, imela uravnotežen proračun. Zdaj pa se zamislimo nad tem, kaj je s sedanjim proračunom, ko ga gre že četrtnina za plačevanje obresti. Moje načelo je, da potrebujemo liberalno (ne birokratsko) državo, v njej pa konservativno politiko. Povsod, kjer se tega ne držijo, je potop. Stvari so zelo preproste: treba je delati in biti pošten. Spominjam se, da me je pred volitvami leta 1990 takratna urednica Gorenjskega glasa vprašala: kaj menite, Oman, ali

bo sedaj, ko je več strank, kaj manj lumparij, kot jih je bilo doslej. Sem odgovoril, nič manj jih ne bo, samo na dan bodo prišle. In prihajajo.«

Pred kratkim je slovenski politični vrh predstavil skupni spomenik, ki naj bi ga v znamenje sprave postavili v Ljubljani. Kaj kot človek, ki si močno prizadeva za spravo med Slovenci, menite o tej potezi? Je korak k narodni spravi?

»Predsedniku republike gospodu Pahorju sem dejal, da bi morala biti najprej sprava, potem spomenik. Naj spomnim na misel enega od Demosovih ministrov, češ sprave ne bo, dokler se bomo Slovenci zmerjali z banditi in izdajalci, toliko časa bomo vsak na svoji strani prepada. Zmerjanje še kar traja. Šele ko bomo v državi razčistili, zakaj je prišlo do državljanske vojne, ki je razdvojila Slovence in zaradi katere bi se morali spravljati, bi se lahko začel proces sprave. Mislim, da je bil sedanji predsednik države takrat predsednik državnega zbora, ko je nastal neki tekst, ki bi bil lahko osnova za pogovore o spravi. Ni bil sicer tak, da bi ga obe strani lahko podpisali, a bil bi dobra osnova za pogovore. Vem pa to, da so Pahorju v njegovi stranki nasprotovali. Mislim, da si je on želel in da si še naprej želi sprave. Je pa sprava za ta narod nujna, a s spomenikom se ne bomo spravili. Naj poiščemo papir, ki ga je imel takrat napisanega Pahor, in se začnejo pogovarjati.«

Na robu

Specialistka za diplome

Tudi to se je dogajalo

MILENA MIKLAVČIČ

usode

Tonka bi v času druge svetovne vojne morala obiskovati osnovno šolo, a kaj, ko je ta delovala komaj kdaj. Za silo se je naučila brati, ko pa so njen rojstni kraj zasedli Nemci, se je oče, razgledan kmet, odločil, da edina hči lahko obiskuje nemško osnovno šolo. Učiteljica je bila zelo dobrosrčna, rada je imela drobno deklico, ki je bila v ranem otroštvu močno rahitična, kar je pustilo posledice na njeni hoji in postavi. Hitro se je naučila nemško, učiteljica ji je potem posojala različne knjige, celo Sveto pismo je najprej prebrala v nemščini.

»Učiteljica me je, ko so se Nemci morali umakniti, vabila s seboj, v Nemčijo. Očetu je obljubljala, da bo poskrbela za mojo izobrazbo, da me bo imela rada kot svojo hčerko. A oče ni dovolil. Jokala sem kot

dež, vendar je v svoji odločitvi ostal neomajen. Ponovno sva se videli šele leta 1973 v Celovcu. Od srca sem ji hvaležna, da je v mojem srcu zasejala seme znanja, naučila me je ljubiti pisano besedo, spodbujala me je, da sem se učila sama. Imela sem srečo, da sem jo ubogala, saj po koncu vojne nisem imela več možnosti, da bi končala osnovno šolo, kaj šele, da bi nadaljevala šolanje. Oče je zaradi posledic vojnih psihičnih maltretiranj zbolel na živcih, bratje so šli od doma, ni mi kazalo drugega, kot da mami stojim ob strani. Šele kasneje, po letu 1950, ko se je v našem kraju ustanovila prva kmetijska zadruga, sem se zaposlila. V bistvu se nisem želela, a sem se morala. Za direktorja so postavili našega sosedo, ki pa je bil komaj pismen. Nekega večera je prišel k nam ter očetu zagrozil, da nam bo oblast na račun zadruge vzela dve najlepši njivi, če ne dovolim, da pridem k njemu za tajnico. Očetu, ki se ni smel razburjati, ni kazalo drugega, kot da mi da svoj blagoslov. Sosed, ime mu je bilo Ciril, pa nam je istočasno zabičal, da ne bom smela o tem, kar bom slišala in videla v službi, nikomur povedati,« se spominja Tonka.

Sicer so odkupovali mleko, a najbolj donosna dejavnost, ki je prinašala denar, je bilo kupčevanje z lesom. To so počeli zelo po domače,

veliko denarja je izginilo neznano kam.

»Dobro se še spominjam, kako je bilo. Zbralo se je za dva, tri tovornjake frontovcev, ki so jih potem odpeljali na mesto, kjer se je podiralo drevje. S seboj so imeli harmoniko, eden od glavnih pa je na prizorišču pred začetkom dela podal politični govor. Če je to storil naš direktor, sem mu ga, seveda, napisala jaz. On ne bi spravljal skupaj niti petih stavkov. Delovna akcija je imela plan, koliko dreves morajo podreti. Dve, tri ženske so zakurile taborni ogenj, kjer se je kuhala malica. Pogosto so imeli s seboj le eno ali dve žagi, zato so tisti, ki niso imeli pravega dela, na skrivaj cukali iz steklenice s slivovko. Nekateri bolj zagnani so venem dnevu zgradili tudi barako, v kateri so mnogi prespali, saj zaradi popitega alkohola niso mogli iti domov. V življenju sem napisala nešteto političnih govorov. Vsi so si bili podobni med seboj. Pisala sem tudi o tem, kako smo zadržniki najboljši graditelji socializma, kako častno je biti proletarec, odkrito sem morala udrihati po predvojnih fevdalnih lastnikih, ki so bili sami izkoriščevalci in podobne neumnosti. Pomembne so bile tudi norme, ki se jih je, seveda, krepko presegalo.

Ciril se je govorov naučil na pamet. Včasih je potem segel v zadržno blagajno, vzel iz

nje manjši bankovec, mi rekel, da sem pridna in me nagnal domov z besedami, da si lahko za nagrado kupim nove čevlje. Pozabila sem že, od koga je dobival navodila za politično delo, spominjam pa se, kako pomembno je bilo njegovo oziroma najino poslanstvo na utrjevanju organizacije in izvajanju sklepov XIII. plenuma CKLMJ in XI. plenuma CK LMS. Še sam ni točno vedel, kaj kratice pomenijo, jaz pa tudi ne,« se zasmehi, ko stresa zgodbe iz rokava, kot bi se zgodile včeraj, ne pred sedemdesetimi leti.

Če Tonka ne bi bila poštena, kot je bila, bi lahko Cirila ovijala okoli prsta, prirejala račune in saldo v blagajni, kolikor bi le hotela. Strah, ki ji ga je nagnal v kosti z različnimi namigovanji, ki so včasih delovala zelo grozeče, jo je ohromilo do te mere, da je bila poslušna in ponižna in ji prepovedano ni padlo niti na pamet.

»Nekoč je snažilki po nesreči zgrmel na tla Maršalova slika. Nehote sem se zasmehovala, kakopak, nekdo me je slišal, zatožil in – priznam – če ne bi bilo Cirila, bi mi trda predla. Snažilko so odpustili, češ da je slika vrgla na tla nalašč. Dogajale so se tudi nenavadne reči. Ko sem prišla zjutraj v službo, sem pogosto ugotovila, da je nekdo brskal po mojih predalih. V njih sicer ni bilo nič takšnega, kar bi koga zanimalo,

vseeno pa me je mučila radovednost, kdo to počne. A tebe, Milena, nisem povabila na klepet zaradi teh malenkosti, ki jih je v mojem spominu še zelo veliko. Povedala bi rada nekaj drugega. Zadnje čase velikokrat slišim, da nadobudni, a leni študentje, ki imajo denar, kupujejo diplomske, magistrske in doktorske naloge. Marsikdo od starejših je pripomnil, da česa podobnega včasih ni bilo. To je čista laž! Bilo je še huje, le vedelo se ni! Na mojem pisalnem stroju je nastalo brez števila različnih seminarских nalog, zagovorov, tudi diplom. Z mojo pomočjo je najprej dokončal srednjo šolo Ciril, zatem njegova dva otroka. Ko so se pogovori za kandidature na vodilnih mestih malo zaostri in so zahtevali vsaj srednjo šolo, sem imela dela, kolikor hočeš! Cirilovi kolegi, zlasti tisti, ki so imeli vsaj malo soli v glavi, so si z leti nabrali izkušnje, nekateri med njimi so bili tudi dobri direktorji, a bili so brez formalne izobrazbe. Pomagala sem jim na vse možne načine, nikoli pa za plačilo! Včasih sem vse dopoldneve tipkala čistopise. Spominjam se nekega gospoda: na listu, iztrganem iz zvezka, mi je prinesel napisano svojo diplomu, zraven pa dodal, da jo potrebuje jutri. Garala sem ves dan in noč, da sem mu jo lahko oddala, ko je malo po osmi prišel s Cirilom ponjo. Prinesel mi je deset dekagramov italijanske kave, se obrnil k Cirilu in mu rekel, da sem pridna. Jaz kot človek, kot Tonka, zam zam nisem obstajala. Nekoč sem nekaj pisala za očeta in sina, ki sta imela oba enako ime. Delala sta neko večerno šolo, vprašanja sta dobila vnaprej, napisala

sem jima le odgovore. Ne vem, kaj sta počela, a sta lista z vprašanji pomotoma zamenjala, na izpitu pa potem nista imela pojma, ker sta se na pamet naučila napačnih odgovorov. Kdo je bil kriv? Tonka, seveda. Bila je zelo zoprna situacija, saj sta bila gospoda precej pomembna. Ker pa se je vedelo, da sem jim lahko še zmeraj zelo koristna, so me nazadnje po več izrečenih grožnjah pustili pri miru,« razkriva skrivnosti Tonka.

Pri devetindvajsetih se je potem poročila, in ko je zanosila, je kazalo, da ne bo utegnila iti na porodniško. Ciril je stokal in jamral, kaj bo pa sedaj, a ni dosti pomagalo. Ker ni nikomur zaupal, je bila njegova pisarna tri mesece brez tajnice.

»Komaj sem prišla domov iz porodnišnice, že se je naslikal na vratih. Lahko rečem, da porodniške sploh nisem imela! Ker pa se je bal, da bi v papirje vtaknil nos tudi kdo od domačih, jih je vsak dan sproti prinašal in odnašal.«

Agonija s kolhozom, kot je kmetijski zadrugi dejala Tonka, je trajala kar nekaj let. Potem je vse skupaj propadlo, a je Ciril kot uspešen direktor zasedel nov, še pomembnejši stolček, s seboj pa je odpeljal tudi Tonko. »Saj ni bil slab človek, pokvarila sta ga čas in politika, slednji je bil zaradi koristi vdan z dušo in telesom. Nikoli pa ni naredil česa izrazito slabega. Zadnja leta pred smrtjo sem ga ponovno obiskovala. Spomini, ki sva jih obujala, so bili precej prilagojeni in z realnostjo niso imeli nikakršne zveze, a mu tega nisem nikoli povedala.«

(Konec)

Ponavljjanje razreda

DAMJANA ŠMID

moj pogled

Odkar pomnim, je ponavljanje razreda nekaj nezaslišane, nedopustnega in travmatičnega za otroka. V naših glavah, seveda. V realnosti so veliko težje stvari kot ponavljanje. Hujši je vzorček, da lahko napreduješ brez dela. Bolj strašno kot ponavljanje je dejstvo, da lahko otrok izsili, da ne ponavlja razreda. Škodljivo je porivati otroka iz razreda v razred z luknjami v znanju. Še bolj škodljivo je vztrajati v rednem programu, kadar so otrokove sposobnosti tako slabe, da se otrok muči. Ob vsem navedenem je ponavljanje razreda še najmanjše zlo.

Na žalost se v naši državi bolj izogibamo temu, da bi otroci razred ponavljali, kot pa da bi bili zagovorniki ponavljanja. Razlog tiči v težavah, ki jih prinaša trdno usidrana miselnost o ponavljanju razreda. Ponavljanje razreda je

sramota. Poraz staršev. Stiska za otroka. Nesposobnost učitelja. Zapis za vedno. Je to res? Mar ni logično, da učenec ne more napredovati, dokler ne usvoji določene snovi, minimalnih standardov znanja za posamezno leto? Razlogi za to so različni. Za nas so upravičeni, če gre za daljšo odsotnost zaradi zdravstvenih razlogov, ko otrok resnično ni mogel opravljati šolskih obveznosti. Kadar gre za lenobo, je ponavljanje koristno. Kajti otrok bi moral spoznati, da brez dela ni pozitivnih rezultatov. Zakaj ne bi delal samo dva meseca in v tem času opravil vse za nazaj? Kakšno je znanje, ki ga usvojiš v dveh mesecih? Ali ni to samo krpavanje lukenj, ki postajajo iz razreda v razred vedno večje?

Ko gre za slabše sposobnosti, je ponavljanje razreda skoraj nujno. Otrok je utrujen,

brezvoljen, z veliko truda ni zmožal doseči pozitivnih rezultatov. V tem primeru je ponavljanje razreda nekakšen počitek za otroka, saj ne bi zmožal naporov novega šolskega leta. Hkrati pa usmeritev, kako naj otrok nadaljuje šolanje. Ali bo zmožal šolanje v rednem programu ali bo boljša izbira prilagojen program? Odločitev o ponavljanju razreda ni nikdar hitra in stvar enega samega človeka. Potrebno je pretehtati koristi in slabosti za otroka. Predvsem pa je treba gledati naprej in videti celo sliko šolanja, življenja. Ali bo otrok zmožal v višjih razredih? Katere sposobnosti bo potreboval? Kako lahko to pridobi? Bo leto ponavljanja zadosti ali potrebuje dodatno pomoč?

Veliko odgovorov potrebuje, preden se odločimo. Pomembni so tudi odgovori,

kako bo ponavljanje sprejel otrok in kakšna so stališča njegovih staršev. Če je to zanje sramota, potem otrok ne bo dojel smisla ponavljanja. Smisel je, da usvojiš in utrdiš snov, ki jo boš potreboval v naslednjem razredu. Bojim se, da nam bodo zaradi hitrosti usvajanja vedno obsežnejših šolskih programov otroci uhajali v višje razrede s šibkim znanjem. Smisel je v kvaliteti, ne v kvantiteti. Zato je prav, da bi se o ponavljanju razreda večkrat pogovarjali. Ne samo takrat, ko se zgodi. Ni treba, da je to grožnja, ki postane kazen. Otroci bodo hitreje kot odrasli dojeli, da je to logična posledica. Sporočilo ponavljanja je prav v tem. To ni nikoli maščevanje naveličane učiteljice ali obupavanje nad otrokom. To je samo spoznanje, lekcija, ki ti koristi za življenje.

Starše največkrat skrbi, kako se bodo otroci znašli med novimi sošolci. Tako kot se znajdejo v vseh ostalih primerih. Pri tem ne šteje

dejstvo o ponavljanju, ampak socialne večšine, ki jih ima otrok. Če nima težav z vrstniki v tem razredu, jih najbrž ne bo imel v drugem. Če v sedanjem razredu moti pouk, nadleguje sošolce, jezika učiteljem, bo to po vsej verjetnosti počel tudi v naslednjem. Kako bo s samopodobo? Ta ni odvisna od ponavljanja, ampak od sporočil, ki jih otrok dobi zaradi ponavljanja. Če otroka zasujemo s pridevniki, z obtožbami in z občutkom krivde, mu to popolnoma nič ne koristi. Veliko boljše je, če mu pomagamo s postavitvijo dnevnega urnika, z metodami učenja in z nadzorom šolskih obveznosti.

V letu ponavljanja otrok več pridobi kot izgubi. Učne navade je lažje usvajati z že znano snovjo. Lenobo se hitreje premaga, če je napor postopen. Stare, škodljive vzorce izogibanja, odlašanja lažje premagamo po korakih. Zato se ne bojmo ponavljanja. Bojmo se luknjastega napredovanja.

Zanimivosti

Planinski izlet: Monticello (1362 m)

Veliki malček

Vrh s skromno višino, ki s svojo lego in obliko nagradi z lepim razgledom na neznano-znane Karnijske Alpe. Malček med samimi visokimi.

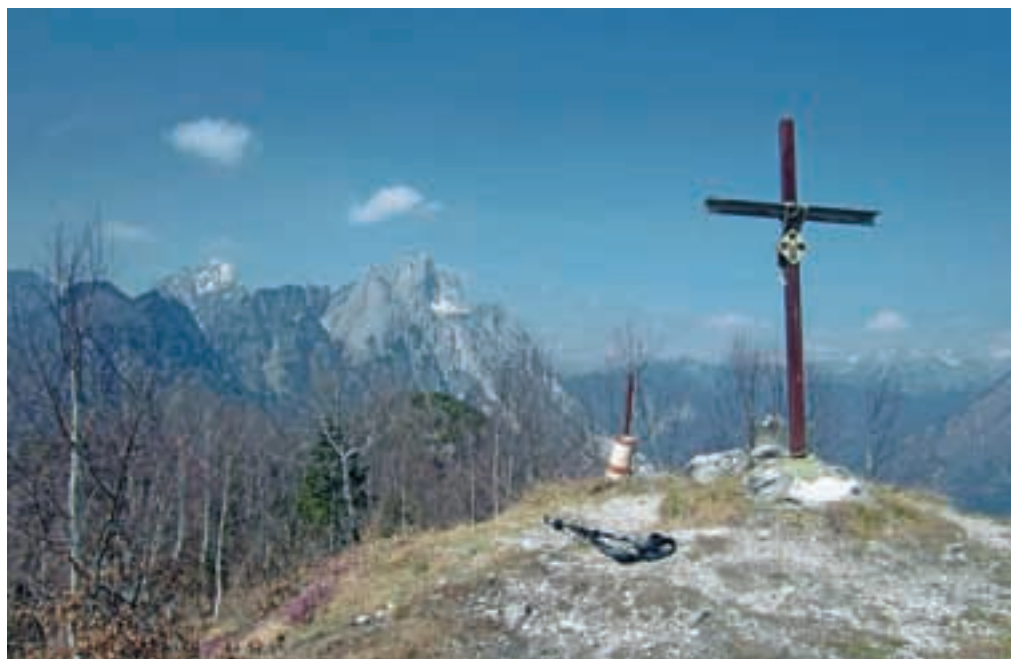
JELENA JUSTIN

Visokogorje leži še pod globokim snegom in ko sem razmišljala, kam bi se odpravila, sem si zaželela obiska Karnijskih Alp, kakšnega od mnogih nižjih hribov, ki tvorijo to čudovito gorsko verigo. Za cilj sem si izbrala Monticello, 1362 m visok »kucelj« nad mestom Možac/Moggio Udinese.

Preko Rateč se zapeljemo v Trbiž in nadaljujemo po stari cesti proti Udinam. Peljemo se skozi Tabljo/Pontebbo in po približno 20 kilometrih smo v kraju Možac/Moggio Udinese. Zavijemo z glavne ceste v center mesta in se zapeljemo v Alto Moggio, kjer parkiramo na križišču ulic oz. cest Arrabia in Cjavecis. Ob parkirišču je tudi informacijska

tabla, ki nas usmeri. Po glavni cesti se sprehodimo do vznožja hriba – morda ne bo narobe, če koga vprašamo za smer, ker ni nikjer nobenih oznak –, ki ga označuje smerokaz št. 421. Pot vzpona poteka po t. i. planinski poti, ki je urejena tudi za gorske kolesarje. V spodnjem delu je pot še delno betonirana in se nekajkrat v okljukih precej strmo dvigne, malce višje pa smo na mehki, zložni stezi, ki počasi pridobiva na višini. Pot je res lepo speljana. Ko hodiš, skoraj nimaš občutka pridobivanja višine, no, če bi kolesaril, je občutek sicer drugačen. Ko dosežemo višino 926 m, smo na čudoviti razgledni točki, kjer stoji osamljeno drevo s klopjo. Odpre se nam razgled na osamljene karnijske vasice visoko

v hribih. S hojo nadaljujemo do sedla La Forca, kjer je manjša kapelica. Ob kapelici v hrib zagriže pot proti Monticellu, št. 421. Nekaj korakov je dokaj strmih, nato pa pot v okljukih pridobiva na višini. Hoja je še vedno udobna, ni čudno, da bomo za vzpon potrebovali 2 uri in 30 minut. Pot daje občutek, da se ves čas drži pobočja, kot da bi ga obkrožili. Ko dosežemo smerokaz, ki nas usmeri levo, smo že dokaj blizu vrha. Dokaj! Sprehodimo se na drugo stran grebena, kjer nas smerokaz opozori, da imamo možnost krožne poti. Zavijemo desno, strmo, na greben Betulle. Sem in tja izpostavljen greben nas kot skalni pomol vodi proti vrhu. Vmes malce izgubimo na višini, ki pa jo nato spet pridobimo,

Vrh Monticella / Foto: Jelena Justin

hodimo pa skoraj po dreveredu brezovega drevja. Na vrhu Monticella nas pričaka križ z vpisno knjižico in žigom. In nagrada; čudovit razgled v krogu 360 stopinj; Amariana, Pale del Laris, Cimadors Alto, Monte Sernio, Creta Grauzaria, Monte Zermula, Val Aupa, Veliki Koritnik, Konjški Špik/Monte Cavallo, Monte Forchiadice, Monte Chiavals, Skutnik, Zajavor, Muzci in Javor

Do sedla La Forca sestopimo po isti poti. Vmes imamo možnost sestopa po poti 421, ki nas v Možnico pripelje malce višje, a mi bomo sestopili po poti 420, ki se začne pri kapelici. Strm sestop ob hudourniškem potoku Travasans, kjer pot sicer ni tako mehka in zložna, kot je bila tista pri vzponu. Vmes nekajkrat prečimo potok, nazadnje čez manjši mostiček, ki kljubuje zobu časa. Ko dosežemo Moggio Alto,

v prvem križišču zavijemo levo in se držimo ceste naravnost. Kmalu dosežemo parkirišče, kjer nas čaka jekleni konjiček.

Do kraja Možac/Moggio Udinese je iz Kranja približno 130 kilometrov. Ja, precej daleč, vendar tako lepo, da se bomo še vrnili.

Nadmorska višina: 1362 m
Višinska razlika: 1020 m
Trajanje: 5 ur
Zahtevnost: ★★★★★

Foto: Jelena Justin

Nežna mehka stezica, ki vodi skozi borov drevored.

Pogled na Monticello iz Možaca. / Foto: Jelena Justin

Jelena Justin je v tretji knjigi zbrala 92 vzponov, ki jih je opravila v zadnjih štirih letih.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju, ga naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Redna cena knjige je 20 EUR. Če jo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu je

15 EUR

Gorenjski Glas

Sever v noči knjige

ALENKA BOLE VRABEC

mizica, pogrni se

V radovljiški Kavarni kino: kvartet. Prva violina: Društvo slovenskih književnih prevajalcev in dvoje imenitnih imen – Marija Zlatnar Moe in Darko Čuden, oba prevajalca iz nordijskih jezikov. Druga violina izpraševalka Alenka Bole Vrabc, viola 2 člana Linhartovega odra z interpretacijo odlomkov iz dobrih prevodov in sladki čelo Kavarna Tivoli s kavnim kolačem, ki ga čislajo v vseh »severnih« deželah. Drugi posladki so v knjižni obliki. Vprašanja: nordijski pisci kriminalk, humor v mladinski književnosti, da te od smeha skoraj kap, raziskovanje v sanjskih pokrajinah, kje so vzroki za tolikšno uspešnost književnih sodobnikov skrivnostnost v nekaterih romanah, ki ženejo v

razmislek In vse to v razkošni knjižni slovenščini z duhovitimi stezami v pogovorna besedišča in sleng. Bilo je kot sijajen smerokaz, kaj početi, če bo med bližajočimi se prazniki deževalo. In še tole: Smørrebrød so prvič postregli v Kopenhagnu 1888. Pravnukinja lastnika restavracije Ida Davidsen je v 60-ih letih dosegla celo vpis v Guinnessovo knjigo rekordov, saj je bilo na njenem 1,4 m dolgem jedilnem listu 178 vrst obloženih kruhkov.

Obloženi kruhki Smørrebrød

Za eno osebo potrebuje mo:

Z rakci v slanici: 1 rezino kruha po izbiri, 5 g slanega masla, list solate, 70 g rakcev,

20 g majoneze, 1 rezino limonine, nasekljan koprca

S šunko: 1 rezino kruha po izbiri, 5 g slanega masla, nekaj listov rukvice, 60 g šunke, 20 g nalistane kumarice

S polpetkami: 1 rezino kruha po izbiri, 5 g slanega masla, 1 list solate, 1 polpetko, 40 g krompirjeve solate, 30 g pečeni čebulnih obročkov, 20 g nalistane kisle kumarice, sesekljan peteršilj

Izbran kruh namažemo s slanim maslom in ga nato obložimo s po vrsti navedenimi sestavinami.

S prekajenim lososom za 4 osebe: 4 rezine kruha po izbiri, 2 trdo kuhani jajci, sol, poper, 50 g kislh kumaric, 30 g kaper, 150 g smetanaste skute, 1 rdeča čebula, 2 vejici koprca, 4 majhne vejice koprca za

okras, 1 vejica peteršilja, 4 rezine prekajenega lososa

Jajci kuhamo v slanem kropu 9 minut, odlijemo vrelo in prelijemo z mrzlo vodo. Narezane kumarice, kapre, peteršilj in koprca zmeljemo in vmešamo v skuto. Namaz začnimo. Čebulo zrežemo na tanke lističe. Kruhove rezine namažemo z mešanico skute, začimb in zelišč, položimo na namaz plast čebule in nato rezino lososa. Okrasimo z vejico koprca.

Kavni kolač s kokosom

Skandinavski sladica Za 1 pekač potrebujemo: 4 velika jajca, 200 g sladkorja, 250 g moke, 4 ravne čajne žličke pecilnega praška, 4 čajne žličke sladkorja z vaniljo, 200 g mleka, 300 g masla

Za glazuro: 150 g masla, 130 g močne kave, 150 g kokosovih mrvic, 130 g sladkorja v prahu, 4 žlice kakava

Pozor: Tudi tekočine so v gramih!!!

Jajca in sladkor stepemo, da zmes postane puhasta in belkasta. »Suhe sestavine« zmešamo in jih izmenično z mlekom in ohlajenim stopljenim maslom dodajamo jajčno-sladkorni zmesi.

Pekač 25 x 40 cm obložimo s papirjem za peko. Pečico ogrejemo na 175 stopinj. Testo enakomerno razporedimo v pekač in pečemo 30–35 minut.

Za glazuro zavremo vse sestavine, dobro premešamo in zlijemo še na vroč kolač. Dobro ohladimo. Kolač je boljši, če ga razrežemo šele potem, ko en dan počiva.

Petsto let upora

MIHA NAGLIČ

mihovanja

V ponedeljek bo spet OF, praznik, ki ga ne praznujejo vsi. Gre za vprašanja, v katerih naš narod ni enoten. Leta 1941 ni bilo enotnosti v odgovoru na vprašanje, ali se upreti okupatorju. V začetku maja bomo 70 let po koncu druge svetovne vojne videli, da je to veliko dejstvo takrat večji del naroda doživljal kot dejansko osvoboditev, manjši pa kot začetek nove sužnosti ali celo smrtne ogroženosti. Naj bo tako ali drugače, to pot ne bi o tem. Spomniti želim na neki drugi upor, ki se je začel maja 1515. Pred 500 leti! Začel se je v Slovenskih Konjicah, kjer so se zbrali voditelji upornih kmetov in poslali peticijo cesarju Maksimiljanu na Dunaj. Svojo pritožbo so začeli takole: »Presvetli

cesar, najmilostljivejši gospod! Mi ubogi ljudje, vsi in vsak med nami, pa tudi celokupna gmajna, ki smo sedaj vsi skupaj zbrani v Konjicah in vsa zveza od Kranjske do Ptuja, dajemo vašemu cesarskemu veličanstvu na znanje, kakšna velika krivica in obremenitev nam je povsod od naših višjih storjena bila « Cesar je baje sprva soglašal z njimi in obljubljal spremembe, a ko so se začeli dejanski upori, je stopil na plemiško stran in tudi s svojo vojsko pomagal plemiški. Vladajoči in privilegirani so v kritičnem trenutku stopili skupaj proti zatiranim in izkoriščanim. Tako kot vedno. Saj tudi danes ni nič drugače, le pojavne oblike so bolj »s sofisticirane« (manj brutalne), bistvo pa je slej ko prej isto. Tisti, ki imajo oblast in denar, se svojih privilegijev oklepajo in jih hočejo še povečati, tisti, ki imajo le malo in izgubljajo še to, nimajo pravih možnosti. V zgodovini sicer nastopijo trenutki, ko se potlačeni drznejše uprejo, a so prav redki.

Se nekaj se mi kaže kot pomenljivo, že kar simptomatično. Na televiziji sem videl, kako so začetek upora pred pol tisočletja zavzeto in slovesno »ponazorili« z veliko prireditvijo v Slovenskih Konjicah. Nič pa ne kaže, da bi visoki jubilej slovenske upornosti obeležili tudi na državni ravni. Kmečki punt 1515 je bil največji kmečki upor na Slovenskem, zajel je skoraj celotno slovensko ozemlje, okrog 25.000 km². Udeležilo se ga je 80.000 članov kmečke

zveze. Odrpti boj je trajal štiri mesece, če štejemo še priprave na upor v letu 1514 in začetne nemire, pa kar leto in pol Tako beremo v konjiškem napovedniku. Človek bi pomislil, da bi morala ob taki visoki in pomenljivi obletnici slaviti vsa država ali vsaj njena oblast. A zdi se, da ta ne kaže prave volje do proslavljanja kakršnekoli upornosti, ne tiste v davnem letu 1515 ne one v ne tako davnem letu 1941. Baje varčuje. Pravi razlog pa je po mojem v tem, da živimo v času, ki ni v znamenju upornosti.

V slovenski zgodovini se ves čas prepletata upornost in kolaboracija. Pravzaprav imamo v Prešernovem Krsutu – upornika Črtomirja in kolaboranta Valjhuna. A če gre pri Prešernu za umetniško upodobitev tega nasprotja, imamo v več zaporednih kmečkih uporih zgodovinska dejstva. Morda je nekaj tega tudi v velikem zapletu med Trubarjevimi reformatorji in Hrenovo protireformacijo. In ne nazadnje v državljanski vojni med uporniki in kolaboranti med drugo svetovno vojno. Tudi v dogajanjih okrog 1990 se slovenska upornost izkaže, kot se spodobi.

Zdaj očitno niso uporniški časi, zdaj je čas pragmatične kolaboracije z nadrejenimi evropskimi in svetovnimi instancami, ki nam v nasprotnem primeru grozijo z okupacijsko trojko. Zato tudi volje za proslavljanje davne kmečke upornosti ni. Pač ni v duhu časa. Puntan je ni po volji države in EU, dopustno je le kot lokalna folklor

Vaš razgled

V Škofji Loki sta se v minulih tednih večkrat srečevali preteklost in sedanost. Srečanje grenadirjev iz pasijonske procesije z današnjimi varuhi reda in miru je bilo še posebej strumno. »Pozdrav na levo,« je ukazal poveljnik in grenadirji so izkazali čast sodobnim možem v uniformah. D. Ž. / Foto: Andrej Tarfila

V Sokolskem domu v Škofji Loki je na ogled razstava In prišel bo (ta) svobode dan, posvečena 70. obletnici osvoboditve. Med drugim so na ogled tudi fotografije, na katerih so partizanske enote, ki so 9. maja 1945 vkorakale v mesto. Otroci si brčkone z zanimanjem ogledujejo tudi Homanovo hišo v ozadju in majhno lipo pred njo. Menda so meščanke takrat fantke pošiljale lulat nanjo, da bi se ta posušila, saj niso želele velikega drevesa, ki bi metalo senco na njihova okna. Kot vemo, je majhna »lipica« zrasla v veliko lipo, ki je v čast tako Homanovi hiši kot celemu Mestnemu trgu. I. K. / Foto: Tina Dokl

Sporazum za kapital, ne za ljudi

MARKO JENŠTERLE

Resno, a sproščeno

Januarja 1994 je bila ustvarjena največja brezcarinska cona na svetu. Tedaj je namreč začel veljati severnoameriški prostotrgovinski sporazum NAFTA, ki so ga podpisale tri severnoameriške države – Kanada, ZDA in Mehika. Toda latinskoameriški Mehičani so se le nekaj časa počutili del prvega sveta. Prebivalci Mehike so zelo hitro spoznali, da se po tem sporazumu med državami prosto lahko giblje le kapital, ljudje pa samo od severa proti jugu, v nasprotni smeri pa ne. Meja med Mehiko in ZDA je za Mehičane še naprej ostala zaprta. Celo nasprotno, na meji med državama so severni Američani še naprej gradili zidove in

ograde, dokler tega leta 2011 ni ustavil predsednik Barack Obama. Meja je dolga okoli tri tisoč kilometrov in na dobri tretjini je že ograja.

Ko je kmalu po začetku veljavnosti sporazuma v Mehiki prišlo do gospodarske krize, so iz ZDA res dobili finančno pomoč v višini 51 milijonov dolarjev, vendar le zato, da se ne bi pritisk beguncev na ZDA še povečal.

Sporazum NAFTA je svobodno konkurenco zaščitil tudi tako, da je prepovedal državno pomoč revnim mehiškim pridelovalcem koruze, ameriški proizvajalci pa so bili še naprej deležni subvencij. Kmalu za tem je cenejša ameriška koruza

uničila več kot milijon najrevnejših mehiških kmetov.

Obujanje tega več kot dvajset let starega sporazuma je smiselno v luči napovedanega trgovinskega sporazuma, ki se v veliki tajnosti pripravlja med Evropsko unijo in Združenimi državami Amerike. Tudi po tem naj bi odpravili tarife, ki zdaj menedže ovirajo konkurenčnost in otežujejo trgovanje. Njegovi zagovorniki poudarjajo predvsem, da bo sporazum prinesel tristo milijard evrov, pri tem pa ne povedo, kako to ni nov denar. Pridobili ga bodo namreč tako, da bo gospodarstvo plačevalo manj davkov, posledično pa to pomeni tudi manj denarja za javna sredstva. Od tu

do plačljivega zdravstva, šolstva, cest, sociale in podobnega ni več daleč.

Evropa je v primerjavi z ZDA doslej veljala za kontinent s socialnim čutom, ki je vsaj malo še ščitil zaposlene. Tudi evropska kultura je nekaj popolnoma drugega od ameriške. V ZDA imajo časopisi na vrhu strani, namenjeni kulturi, že dolgo napisano »zabava«. Pod tem imenom se nato objavlja predvsem tisto, kar se prodaja. Da ne govorimo o prehrani. V ZDA že zdaj 70 odstotkov predelane hrane vsebuje gensko spremenjene organizme, Američani poleg tega množično uporabljajo pesticide, živini dodajajo rastne hormone in tako

naprej. V Evropi vsaj zaenkrat tega še ni. S sporazumom bodo svojo moč dobile predvsem velike tuje korporacije, ki bodo lahko odslej tožile države, če bodo ugovarile, da so jim onemogočale dobičke.

Ko je pred leti prišlo do grške krize, smo morali vsi skupaj priskočiti na pomoč, a ta denar v resnici do Grčije sploh ni prišel, saj smo reševali predvsem nemške banke, da so dobile nazaj posojeni denar. S sporazumom med EU in ZDA pa se zdaj na račun evropskih standardov pomaga multinacionalkam in predvsem povečuje brezno, ki že zdaj loči en odstotek izjemno bogatih od preostalega dela sveta.

DOBRODELNI KONCERT IZ SRCA

V Kulturnem domu v Pirničah so z malo zamude, toda iz srca pripravili dobrodelni koncert ob materinskem dnevu. Med glasbenimi gosti je navdušil tudi legendarni Lado Leskovar.

Samo Lesjak

Prireditev ob materinskem dnevu ima v Pirničah že bogato tradicijo, ki jo vsekakor velja predstaviti. Tako je tamkajšnja župnijska mladinska skupina prvič organizirala koncert že leta 2009, ko so zbirali sredstva za ureditev dvorane pod cerkvijo v Zg. Pirničah. Takrat so na odru gostili Nuško Drašček, Giannija Rijavca, Rozalije, ansambel Viharnik in druge. Koncertno prireditev so organizirali okoli 25. marca in se tako spomnili še vseh mater.

Dobrodelni koncert ob materinskem dnevu je tako postal tradicionalen: ko so opremili dvorano, so med drugim zbirali sredstva tudi za nakup orgel v župnijski cerkvi ter za družine v stiski, lani pa je potekal koncert za požrtvovalne gasilce. Na odru so se med drugimi zvrstili Marko Vozelj, Ivan Hudnik, Kranjski kvintet, Stane

Vidmar, Braco Koren, Anja in Matej Pritekelj, Gal in Severa Gjurin, Hamo, Foxy Teens, David Grom, Robert Kreslin, Eroika, Strune, Uroš Zagožen, Elda Viler, Marjan Zgonc, Dekliški zbor Sv. Stanislava, Rok Trkaj, JAMM, Sorške kresnice, Čedaduči, Edvin Fliser, Alenka Godec, Nace Junkar, skupina Nevihtha, Mladi godci, Gregor Čušin, Marjan Bunič in Jure Sešek.

Letošnja prireditev je bila zaradi številnih aktivnosti v dvorani (ansambel Saše Avsenika, folklor) ter praznikov prestavljena na april. "Kljub zamudi pa je prireditev organizirana iz srca – ne nazadnje imamo mame vse leto in ne zgolj 25. marca," je dejal aktivni organizator Luka Čukajne. Tako so se v nedeljo na odru KUD Pirniče preizkusili moderator Janez Dolinar, zasedba Noreia z irsko-škotsko vokalno in instrumentalno glasbo, pevka Regina z uspešnicami, kot je Naj ljubezen združi vse

Legenda Lado Leskovar in moderator Janez Dolinar na odru dvorane Kulturnega doma v Pirničah / Foto: Peter Košenina

ljudi, glasbena legenda za vse čase Lado Leskovar (Poslednji vlak, Nathalie, Zemlja pleše ...), dixieland orkester Ljubljanske korenine in zabavni ansambel Jurčki. "Že prejšnja leta smo bili deležni mnogih pozitivnih kritik in letos ni bilo nič drugače. Vzdušje v zaodrju in v dvorani je bilo odlično, vendar zaradi

skromne udeležbe ostaja malce grenak priokus, tako da so se pojavili resni pomisleki o nadaljevanju tradicije," še dodaja Čukajne. Izkupiček koncerta je bil letos namenjen deklici s cerebralno paralizo. Po sami prireditvi je sledilo še sproščeno druženje ob prigrizku, za katerega vsako leto poskrbijo pridne gospodinjice.

Naj ljubezen združi vse ljudi: Regina / Foto: Peter Košenina

Dobrodelno prireditev je popestril tudi ansambel Jurčki.

RDEČI VOLAN

Pred kranjsko Deželo nakupov je v nedeljo potekal zanimiv avtomobilističen preizkus. V Kranju se je namreč ustavila karavana priljubljene avtomobilistične oddaje Volan, ki jo lahko gledamo na Kanalu A.

Alenka Brun

Voddaji izvemo lahko precej uporabnega, spremljamo nove modele avtomobilov doma in v tujini, še posebno pa so zanimiva testiranja izbranih modelov avtomobilov.

Glavna prepoznavna obraza ekipe sta zagotovo Matej Mihinjač in Iztok Krajnc, v

prestavili na nedeljo, poligon simpatičnega spretnostnega tekmovanja in obljubljen zabava pa sta v svojo bližino privabila precej radovednežev in tudi tistih, ki so preizkusili svojo srečo v hitrosti, natančnosti, skratka spretnosti rokovanja z avtomobilskim obročem vpadljivega Renaultovega kanarčka. Prišli pa niso le Kranjčani, udeleženci izziva so bili tudi iz drugih krajev Slovenije. Med oko-

Ekipe tokratnega nedeljskega tekmovanja Rdeči volan v Kranju / Foto: AB

uredništvu Volana pa sta še Rebecka Pevec in Anže Jereb. Na terenu se jim pridruži še snemalna ekipa, kjer Miha, Jure in Gašper poskrbijo za sliko, zvok, fotografije in tekst, pa tudi za spletne strani Volana.

Načrtovani tretji Rdeči volan pred Qlandio v Kranju so zaradi slabega vremena

li tridesetimi sta se na progo podali tudi dve dekleti. Matej še pove, da se dekleta res težje opogumijo, da bi se preizkusile v vožnji.

Finalni del tekmovanja ekipa načrtuje konec maja, ko bomo dobili tudi končnega zmagovalca: najspretnjšega in najhitrejšega slovenskega voznika Rdečega volana.

Iztok in Anže sta poleg običajnih vprašanj tekmovalcem zastavljala tudi bolj neobičajna. Tokrat se je Iztoku večkrat prikradla v stavek 'solata kristalka'... / Foto: AB

NAGRADNA KRIŽANKA

SESTAVIL: F. KALAN	SANKAČ	KRATKA ULANSKA SUKNJA	ŠALA	NEGATI- VEN ION	KRŠKO	KRAJ PRI KRŠKEM	ŽELATINA IZ ALG	IGRALEC VOIGHT	ZAHODNI SOSED	ŠPANSKI TENISAČ (RAFAEL)	REKA V TURCIJI, ARAS
DEL DOLENSKE		4								12	
NAŠA PEVKA (A. G.)											
NACIONAL- SOCIALIST					DRŽAVA V SEVERNI AMERIKI STRNIŠČE						
KIM NOVAK			SRŠENAR PEVKA VUICA					LOŠČILO AFRIŠKA ANTILOPA			
OKRAS NA ANTIČNIH STEBRIH						NOVINAR PEČKO	SKAND. MOSKO IME DROBOVJE				
RALNA ZEMLJA					TRDA KO- VINA (Rh) FILMSKI SNEMALEC (RUDI)				11	SPIS, KNJIŽICA	PRIPRAVA ZA TKANJE
ERANOS MOLNIK OMOTA SANTORO TRIER	RAZIS- KOVALEC VEDE O AKSIOMIH	NAJNIŽJI ŽENSKI PEV- SKI GLAS SPARTAKO- VEC									
DRŽAVA V INDIJI					HRIB PRI GOLOVCU KOVINSKO GLASBILO						8
KOPER	5		GNUS REKA S SLAPOVI V AMERIKI					BARIJ GLASBENA ZVRST			
BIVŠI FR. TENISAČ (FABRICE)								KURIR TRNEK (KNJIŽNO)			
DEL NOVE GVINEJE						NASELJE PRI KRANJU LITERARNA SMER					
TV VODI- TELJICA ROŠ				UŠJE JAJČECE						MESTO V DALMACIJI	AMERIŠKI PLES
ČAROVNIK				UPANJE	MI, VI, ?			ZVONE TOMAC PLAZILEC Z LUSKAMI			
JEZIKOVNA SKUPINA V AFRIKI					DRŽAVNIK HAHEL GR. OBRED- NA PESEM, NOMOS						
GLAVNO MESTO ALBANJE							ZNAMKA NEMSKIH VOZIL GRŠKI FILOZOFO			2	
PLESALKA DUNCAN								STAR GERMAN			
KLAVDUJ TUTTA			RIMSKI BOG LJUBEZNI	7				PODZEMNA ŽIVAL ROBERT TAYLOR			

**Že v salonu
VITARA!**

**PRIPOROČAMO ORIGINALNA MOTORNA
OLJA SUZUKI ZA BENCINSKE IN DIZELSEKE
MOTORJE PO UGODNIH CENAH**

**SPOMLADANSKI
SERVISNI PREGLED
OD 20.4. DO 15.5.2015**

POZOR
NE POZABITE PREIZKUSITI
NOVE SUZUKI VITARE!
VAŠ OBISK SERVISA BOMO
NAGRADILI Z
MAJICO
VITARA!
www.vitara.si

**BREZSKRBNNO V POLETJE S SPOMLADANSKIM
SERVISNIM PREGLEDOM VAŠEGA VOZILA!**

Izkoristite ugodne cene originalnih nadomestnih delov in dopolnilne opreme SUZUKI ter pripravite vaše vozilo na varno vožnjo z brezplačnim pregledom 18 točk vašega vozila.

**AVTOMONY
LESCE**
Alpska 43, 4248 Lesce
T: 04 53 53 805
www.avtomony.si

AVTO LUŠINA, d.o.o.
Gosteče 8, 4220 Škofja Loka
Tel.: 04 50 22 000
www.avto-lusina.si

PISA- TELJICA MIHELČ											DEL FOTO- APARATA	POKLON
PISA- TELJICA LINDGREN												
NIKOLA TESLA						AMERIŠKA IGRALKA (GERALDINE)		MESTO V RUSIJI				
KANON								NASPROTJE PRAVICE KENAN EVREN			9	
ODISEJEVA DOMOVINA	6							ŽENSKA, KI PRIKAŽUJE OBLAČILA MOČ				
CILJ KEGLJAČEV								TURŠKO LJUDSTVO V RUSIJI GRADBENI DELAVEC			VADBA MESTO V NEMČIJI	
SVETLO ANGLEŠKO PIVO								ZELENICA V PUŠČAVI			MESTO V NOTRANJI DALMACIJI	MERA ZA GLASBENI RITEM IGNAC PO DOMAČE LUKA V IZRAELU
IGRALEC DOUGLAS								STAR SLOVAN		ALPSKO JEZERO V ŠVICI ŽELEZOV OKSID		RIMSKA BOGINJA ŽETVE KOVICA
OSKAR DEV								ANTIČNO IME REKE NERETVE VINKO ERCEG			TROJA KARLI ARHAR	
NAŠE GOROVJE	1											
DOLINA OB ZGORNJEM TOKU SOČE										CIRKUŠKI AKROBAT		10

Nagrade: 5-KRAT MAJICA VITARA

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 13. maja 2015, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12

DRUŽABNA KRONIKA

ZADNJA MISS ŠPORTA

Zadnji izbor, letos že trinajsti, ki ga je organiziral idejni oče slovenske miss športa Srečko Čož. Lepotno štafeto palico namreč predaja naprej. Gorenjki se nista uvrstili na najvišje stopničke, miss športa Slovenije 2015 pa je postala devetnajstletna Kaja Bajda iz Trbovelj.

Alenka Brun

Ljubljanska Festivalna dvorana je ponovno gostila tradicionalen izbor, na katerem smo na odru v štirih izhodih spremljali kar osemnajst deklet, ki se na takšen ali drugačni način ukvarjajo s športom, profesionalno ali rekreativno. Izbor sta povezovala športni novinar, televizijec in radijec Gašper Bolhar, nežnejši spol pa je v vlogi voditeljice zastopala Ajda Sitar, ki se je z nazivom miss športa okitila pred šestimi leti.

Osemčlanska žirija je imela kar naporno delo. Med njimi so sedela znana imena, kot so kolesar Andrej

Hauptman pa judoist Sašo Jereb in kar tri nekdanje miss športa: Živa Viktorija Turk, Klara Krošelj in lanskoletna Uršula Tomažič. Tekmovalke so se v prvem izhodu predstavile publiki in žiriji v kopalkah, drugi izhod je bil v večernih oblekah, tretji namenjen urbani modi in na koncu še četrti, kjer so skupaj zaplesale in požele glasen aplavz. Drugače pa je imela tokrat največ podpore v dvorani ravno zmagovalka Katja Bajda, ki je osvojila še dva spletna naziva najlepše. Njeni navijači so bili najbolj glasni, je pa končni izbor najlepših presenetil, saj so nekateri v dvorani mislili, da bodo na stopničkih videli Primorico 23-letno Andrejo Zankoč,

morda dolgonogo plavalsko osemnajstletno Ljubljankanko Iris Latič. Gorenjki, osemnajstletni Nina Čuk iz Žirovnice in Maja Šlebir iz Stahovice, sta svojo predstavitev izpeljali simpatično, a se nista uvrstili med izbrane. Med favoritkami je bila tudi sedemnajstletna Eva Cerar, ki je imela med občinstvom dva znana slovenska moška, ki sta jo spremljala z balkona Festivalne dvorane: očeta Mira Cerarja in dedka Miroslava Cerarja. Na koncu je postala miss fotogeničnosti devetnajstletna Julija Jauk, sledile pa so še tri najlepše, vse ravno tako stare devetnajst let: druga spremljevalka letošnje miss športa Slovenije je postala Alena Musič iz Velenja, prva

spremljevalka Anita Horvat iz Brezovice, lenta najlepše ter naziv miss športa Slovenije 2015 pa sta šla v roke že omenjene Kaje Bajda. Spremljevalni glasbeni program izbora je z uvodom nastopom naznanila pompon skupina Frklje. Poleg številnih plesnih imen različnih plesnih zvrsti so nastopili še pevci Matej Hribernik, Regina, Anay in Klemens. Publika je z bučnim aplavzom sprejela izvrsten nastop iz Fantoma iz opere in pozdravila perspektivnega Žigo Laknerja, medtem ko na drugi strani ni bila ravno prepričana, kako naj odreagira na najbolj posrečen pevski nastop večera: nastopil je namreč Damjan Murko.

Nina Čuk je v predstavitvi uporabila odbojko, ki je njen najljubši šport. / Foto: Tina Dokl

Maja Šlebir (svetlolaska v beli obleki) je doma iz Stahovice pri Kamniku. / Foto: Tina Dokl

Miss športa Slovenije je lento predal Andrej Hauptman.

Oče in sin, Miroslav in Miro Cerar / Foto: AB

Anita Horvat, Kaja Bajda, Alena Musič in Julija Jauk

Med nastopajočimi je bil tudi Damjan Murko. / Foto: Tina Dokl

VRTIMO GLOBUS

Sandra Bullock pri petdesetih najlepša na svetu

Zrcalce, zrcalce na steni povej, katera najlepša v deželi je tej? Po izboru revije People je najlepša Zemljanka leta 2015 petdesetletna igralka **Sandra Bullock**. »Resnična lepota je tiha in ne izhaja iz videza. Danes nihče več ne ceni dobrega človeka, dobre mame, skuhanega kosila in vljudnih gest. Menim, da so najlepši ljudje tisti, ki se ne trudijo preveč za to,« je svoje mnenje o lepoti izrazila igralka, ki sicer pravi, da se ji zdi naziv najlepše smešen in da tega ni nikomur omenila.

Ariana in Big Sean sta se razšla

Po osmih mesecih zveze sta se razšla pevka **Ariana Grande (21)** in raper **Big Sean (27)**. Par je imel že od vsega začetka vihavo zvezo z vzponi in padci, vendar njun predstavnik pravi, da pevca kljub razhodu ostajata dobra prijatelja. »Lepo prosimo medije za zasebnost v teh trenutkih,« je povedal njun predstavnik. Par naj bi takšno odločitev sprejel zaradi prenatrpanega urnika.

Kate Middleton že v porodnišnici

Cambriško vojvodinjo **Catherine (32)**, ki s princem **Williamom (32)** pričakuje drugega otroka, so po poročanju medijev že pripeljali v porodnišnico. Medtem, ko kraljevi par nestrno pričakuje rojstvo drugorojenca, pa se Britanci sprašujejo, ali bo tokrat morda deklica in ali bo ime dobila po pokojni princesi Diani. Na novice, kakšnega spola bo otrok, bo potrebno še kakšen dan počakati, verjetno pa bosta, tako kot za Georgea Alexandra Louisa, izbrala tradicionalno ime.

Miley Cyrus ustvarja novo glasbo

Po razhodu s Patrickom Schwarzeneggerjem, sinom velikega Arnieja, se je **Miley Cyrus (22)** zaprla v snemalni studio, kjer že nastajajo nove pesmi. Fotografijo iz studia je delila tudi z oboževalci na Instagramu in pod njo zapisala v studiu jemo zelenjavo in smo na dieti ter pod njo označila tudi frontmana skupine Beach Boys Briana Wilsona, s katerim, kot kaže, sodeluje pri nastajanju nove pesmi ali pa morda celo novega albuma.

Sestri **Špela (19)** in **Tina Homan (21)** ter **Mateja Kralj (27)** so bile zadolžene za delo hostes in garderoberk na Povežimo Kranj 2015. Sestri Homan sta doma iz Zg. Bitenja in še obe študentki – eno veseli delo vzgojiteljice, druga študira modno oblikovanje, Mateja pa se je tudi odločila za vzgojiteljske vode. / Foto: AB

ANKETA

Vzemimo si več
časa za branje

SAMO LESJAK

Ob jubilejnih, že 20. slovenskih dnevih knjige smo mimoidoče povprašali o njihovih bralnih navadah ter mnenju o literarnem položaju pri nas.

Foto: Matic Zorman

Tjaša Toman, Podnart:

»Žal raziskave kažejo, da beremo premalo, predvsem mladim zaradi preobremenjenosti za to ne ostane veliko časa. Izobraževalne ustanove bi morale ustvarjati pozitiven odnos do branja.«

Miha Čebavs, Brezje:

»Količina knjig, ki nam jih naložijo v šoli, je obsežna, tako da v prostem času predvsem posegam po poljudno-znanstveni in razvedrilni literaturi. Domača ponudba je zadovoljiva.«

Natalija Klemenc, Voklo:

»Knjige kljub pojavu novih tehnologij in medijev ostajajo moderne, sicer pa kot ljubiteljica napetih romantičnih romanov pogrešam več tovrstne literature slovenskih avtorjev.«

Matic Lipar, Škofja Loka:

»Zaradi hčerke Eve se v zadnjem času posvečam predvsem branju zgodb in pravljic za najmlajše, še posebej me privlačijo grške antične pripovedke z razgibano mitološko vsebino.«

Urban Krsnik, Trzič:

»Pri nas so knjige žal še vedno predrage. Politiki in kulturni sekretarji znajo govoriti o knjigi kot nacionalnem interesu, premalo pa naredijo za cenejše in s tem vsem bolj dostopne knjige.«

Sprehodila se je po Kranju

Marta Polak si je ob stopetem rojstnem dnevu zaželela ogledati Kranj, ob sprehodu po mestu pa je ugotavljala, da je marsikaj novega, večina tistega, česar se spominja, pa je še vedno na starih mestih.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Že od začetka tedna je v domu starejših v Predvdvoru malce slovesneje kot sicer, saj so posebno pozornost namenili svoji najstarejši stanovalki Marti Polak. Sredi tedna je namreč praznovala 105. rojstni dan, praznovanje pa se je začelo z obiskom sorodnikov ter se nato nadaljevalo s praznovanjem za vse, ki v mesecu aprilu v domu praznujejo rojstni dan. V središču pozornosti je bila prav Marta Polak.

Priljubljena Marta, ki v domu živi zadnjih šest let, prej pa je bila doma na Bleiweisovi cesti blizu Vodovodnega stolpa v Kranju, je namreč kljub spoštljivi starosti še vedno zelo dobrovoljna in tudi aktivna. Ko se zjutraj obleče in umije, rada popije kavico, nato gre tudi k telovadbi. Kadar je lepo vreme, gre v park, vesela pa je tudi obiskov domačih. Čeprav pri hrani ni izbirljiva, pravi, da ima najraje mlečne izdelke, razveseli se koščka sladkega, ob praznovanjih pa se ne brani niti kozarca vina. Na Kranj in okolico, ki jo je mnogokrat prekolesarila,

Marta Polak se je ob spremstvu sokrajanov, direktorice doma starejših Preddvor Andreje Valant in medicinske sestre Matej Ogrin pri 105 letih pogumno sprehodila po Kranju.

ima veliko lepih spominov, zato so jo včeraj iz Preddvora pripeljali v Kranj, kjer so jo pozdravili tudi predstavniki Krajevne skupnosti Vodovodni stolp na čelu s predsednico Nado Mihajlovič.

S parkirišča na Hujah se je po mostu sprehodila čez

Kokro in nato še skozi mesoto. Z velikim zanimanjem si je ogledala novo kranjsko knjižnico, nato pa je prišla tudi pod lipo v parku pri Bleiweisovem spomeniku, kjer ji je dobro ostal v spominu dogodek izpred let, ko so tam zakopali pisma.

To je na druženju v Gostišču pri Viktorju povedala tudi županu Boštjanu Trilarju, ki ji je obljubil, da se bo o dogodku pozanimal, prav tako pa je obljubil, da bo njo in druge stanovalce doma v Preddvoru v kratkem tudi obiskal.

Na Visokem spet dvosmerni promet

Visoko – Ob plazu na Visokem je minuli teden po dveh letih in pol spet stekel dvosmerni promet. Tako odločitev so na direkciji za infrastrukturo sprejeli, ker se plaz, zaradi katerega so omejili promet, v zadnjih dveh letih ni premikal, je pojasnil župan občine Gorenja vas - Poljane Milan Čadež. Čeprav so se pri direkciji za infrastrukturo odločili za umik semaforja, pa na tem delu še vedno velja omejitev hitrosti na 50 kilometrov na uro. Vozišče je namreč na tem delu še vedno zoženo, saj širina voznega pasu znaša 2,5 metra.

Foto: Gorazd Kavčič

Iztok Čop nominiran za veslaškega oskarja

Bled – Ob julijski regati za svetovni pokal v Luzernu bo Mednarodna veslaška zveza podelila nagrado za izjemne dosežke v veslanju, poimenovano po nekdanjem predsedniku Thomasu Kellerju. Za najbolj prestižno priznanje v veslaškem svetu je nominiran tudi naš nekdanji veslaški as Iztok Čop, ki se je uvrstil na ožji seznam nominirancev. Najuspešnejši slovenski veslač, zdaj 42-letni Iztok Čop, je svojo športno kariero, v kateri je osvojil štiri olimpijske medalje, sklenil leta 2012, ko se je od tekmovalnega športa poslovil z bronasto olimpijsko medaljo, ki jo je skupaj z Luko Špikom osvojil v Londonu.

Gliser ponovno na javni dražbi

Medvode – Občina Medvode je objavila ponovljeni postopek javne dražbe za prodajo plovila gliser Sea Ray boats, 175 sport. Kupilo so ga leta 2008 in ima vsega dobre štiri delovne ure. Izklicna cena je 12.610 evrov, kar je skoraj dvajset odstotkov manj, kot je bil znesek na prvi javni dražbi, ki pa ni bila uspešna. Javna dražba bo 6. maja ob 14. uri na Občini Medvode.

vremenska napoved

Danes bo pretežno oblačno, občasno bo rahlo deževalo. Proti večeru se bo prehodno zjasnilo. Jutri bo zmerno do pretežno oblačno in večinoma suho. V nedeljo bo pretežno oblačno, občasno bo rahlo deževalo.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

8/18 °C

SOBOTA

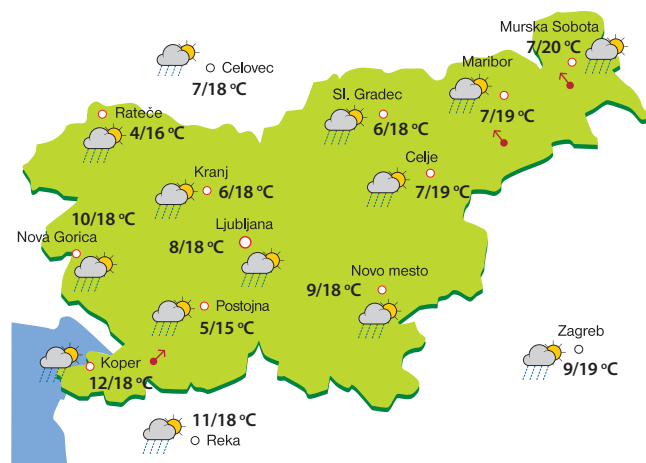

6/18 °C

NEDELJA

7/19 °C

RADIO KRANJ
97.3
GORENJSKI VEŠERČAK

Zadnji četrtak
v mesecu
ob 19.00 uri
na RADIJU
KRANJ

DOMAČE VIŽE Z ALJAŽEM

www.radio-kranj.si